Valstybinių miškų urėdija

VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ VARĖNOS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO

REKREACINĖ DALIS

KAUNAS, 2022

T U R I N Y S

ĮVADAS	3
1. REKREACINIŲ IŠTEKLIŲ ANALIZĖ	6
1.1. Rekreacijos ir turizmo teritorinės erdvinės struktūros karkasas	6
1.2. Teritorinių rekreacinių kompleksų charakteristika	8
1.3. Miškų rekreacinio potencialo analizė	14
1.4. Esami rekreacijos objektai girininkijų miškuose	16
2. GAMTOS IR KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ APŽVALGA	25
3. PROJEKTINIAI SPRENDINIAI	43
3.1. Rekreacinė infrastruktūra	43
3.2. Kraštovaizdžio formavimas	46
GRAFINĖ DALIS	53
1. KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIMO KIRTIMAI	54
2. KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ TERITORIJOS	

ĮVADAS

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane akcentuojamas siekis įveiklinti regionų gamtinius rekreacinius išteklius, gamtinį ir kultūrinį potencialą. Rekreacijos ir turizmo vystymo srityje siūloma didinti rekreacijos svarbą bendroje teritorijų naudojimo struktūroje, išskiriant prioritetines – didžiausią rekreacinį potencialą turinčias – teritorijos dalis ir nustatant joms teritorijų naudojimo funkcinį prioritetą, didinti rekreacinių išteklių prieinamumą, pasitelkiant technines ir organizacines priemones (linijinės rekreacinės infrastruktūros formavimas sausumoje, vidaus vandenyse ir priekrantėje, lankytinų objektų pritaikymas ir kt.).

LR teritorijos bendrojo plano sprendiniuose taip pat numatyta skatinti rekreacinių miško funkcijų plėtrą, rekreacinės infrastruktūros miškuose įrengimą ir tvarkymą, gamtos ir kultūros paveldo objektų ir jų paminklinės aplinkos išsaugojimą miškuose. Miestų, priemiesčių ir urbanizuotų vietovių artimos aplinkos miškus skirti reguliacinėms ir kultūrinėms ekosisteminėms paslaugoms teikti, įskaitant gyvenamosios aplinkos mikroklimatui saugoti.

Pagal Lietuvos respublikos teritorijos bendrojo plano brėžinį „Kraštovaizdžio formavimas ir ekologinė pusiausvyra“ didžioji regioninio padalinio teritorijos dalis priklauso Pietryčių Lietuvos (Dainavos) žemumos ir Pietų Nalšios (Ašmenos) aukštumos sritims, ir tik nedidelė šiaurės vakarinė dalis – Dzūkų aukštumos sričiai.

Regioninio padalinio teritorija išsiskiria vaizdingu kraštovaizdžiu. Nemaža jos dalis patenka į ypač saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo gamtinį kraštovaizdžio arealą (Ūlos slėnio ir Merkio – Nemuno santakos kalvotų senslėnių ypač saugomo kraštovaizdžio teritorijos).

Bendrasis prioritetas rekreacinės sistemos raidoje teikiamas pažintinės rekreacijos ir bendrojo poilsio gamtoje, tarp jų kaimiškoje, plėtrai. Regione, į kurį patenka Varėnos padalinys, dėmesys skirtinas pažintinio turizmo, apimančio tiek gamtinį, tiek kultūrinį krašto pažinimo aspektus, plėtrai ir vystymui, nes būtent ši rekreacijos forma vaidina svarbiausią vaidmenį stiprinant vietos žmogaus tautinį identitetą ir reprezentuoja teritoriją respublikiniu ir tarptautiniu mastu. Tam būtinas racionalus esamų gamtinių ir kultūrinių išteklių panaudojimas.

Pažintinio turizmo sistema Varėnos krašte plėtotina, pirmiausiai siekiant atskleisti šio Dzūkijos etnografinio regiono dalies gamtinius bei kultūrinius savitumus. Šioje miškotvarkos projekto dalyje aptarti rajono teritorijos gamtinės ir kultūrinės aplinkos tipiški ar unikalūs, pasižymintys savitais bruožais, objektai, esantys padalinio administruojamų miškų teritorijoje.

Nacionalinės turizmo plėtros programoje buvo akcentuojamas būtinumas įgyvendinti konkrečias rekreacinės infrastruktūros formavimo priemones. Numatyta, kad sėkmingai plėtrai užtikrinti rekreacijos poreikiai turi būti integruoti ne tik į visus teritorinio planavimo dokumentus, bet ir į kitų ūkio šakų, tame tarpe, miškų, programas bei projektus. Atsižvelgiant į minėtas nuostatas,

planinės miškotvarkos metu planuojami miškų pritaikymo žmonių poilsiui darbai visiems Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomiems miškams. Vidinės miškotvarkos projekto rekreacinė dalis parengta ir Varėnos regioninio padalinio administruojamiems miškams.

Rekreacijos vystymą Varėnos regioninio padalinio administruojamų miškų teritorijoje įtakoja įvairūs teisės aktai bei teritorijų planavimo dokumentai:

1. LR Miškų įstatymas (1994 m. lapkričio 22 d. Nr. I-671).
2. LR Saugomų teritorijų įstatymas (1993 m. lapkričio 9 d. Nr. I-301).
3. LR Turizmo įstatymas (1998 m. kovo 19 d. Nr. VIII-667).
4. LR Teritorijų planavimo įstatymas (1995 m. gruodžio 12 d. Nr. I-1120).
5. LR Žemės įstatymas (1994 m. balandžio 26 d. Nr. I-446).
6. LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (2004 m. rugsėjo 28 d. Nr. IX-2452).
7. LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (2019 m. birželio 6 d. Nr. XIII-2166).
8. LR teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2021m. rugsėjo 29 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 789.
9. Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas, patvirtintas 2021 m. kovo 25 d. Trakų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. S1E-59.
10. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas patvirtintas Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T- 1184.
11. Varėnos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Varėnos r. sav. tarybos 2008 m. rugsėjo 23 d. sprendimu Nr. T-V-403.
12. Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planai), patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 740.

Šie dokumentai sprendžia daugumą rekreacijos planavimo, projektavimo ir jos įgyvendinimo valstybiniuose miškuose klausimų. Taigi, Varėnos regioninio padalinio administruojamų miškų teritorijoje iš esmės sudarytos būtiniausios teisinės prielaidos miškų panaudojimui rekreacinėms reikmėms.

VMU Varėnos regioninio padalinio vidinės miškotvarkos projekto rekreacinė dalis parengta vadovaujantis VĮ Valstybinių miškų urėdijos 2022-2026 metų veiklos strategijos nuostatomis, bendraisiais normatyviniais dokumentais ir siekiu miškus kuo geriau pritaikyti poilsiautojų lankymui bei kontroliuoti lankytojų srautus.

Esami rekreaciniai objektai bei projektuojamų objektų vietos padalinio administruojamuose miškuose buvo apžiūrėtos natūroje. Daugumos projektuojamų objektų vietos parinktos jas aptarus su girininkais arba kitais regioninio padalinio specialistais.

Suvestiniai duomenys apie esamus bei suprojektuotus rekreacinius objektus ir kraštovaizdžio formavimo kirtimus valstybiniuose miškuose pateikti lentelėse bei pažymėti kartografinėje medžiagoje. Visi duomenys sugrupuoti pagal girininkijas. Visi lankytini kraštovaizdžio objektai yra pažymėti kartografinėje medžiagoje.

Rekreacinėje dalyje pateikiama rekreacijos vystymo padalinio administruojamuose miškuose strategija, sprendžiami miško rekreacinės infrastruktūros objektų išdėstymo klausimai, tuo tarpu rekreacijos objektų – takų, mažosios architektūros elementų ir kt. įrengimo konkretūs sprendimai bei įrangos brėžiniai su detaliais ekonominiais skaičiavimais numatomi tik techniniuose projektuose.

Šiuo darbu siekiame realiai įvertinti esamą padėtį ir pateikti pasiūlymus dėl tolesnės rekreacijos vystymo Varėnos regioninio padalinio administruojamuose miškuose.

Pagaminta projektinė dokumentacija:

1. „VĮ VMU Varėnos regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto rekreacinė dalis". Aiškinamasis raštas.
2. VĮ VMU Varėnos regioninio padalinio miškų rekreacinės infrastruktūros schema M 1 : 50 000.
3. Kultūros paveldo objektų teritorijų planai M 1 : 10 000.
4. Kraštovaizdžio formavimo kirtimų brėžiniai M 1 : 10 000.

Projekto rengėjai:

tekstinę dalį parengė: kraštotvarkos skyriaus vadovė Viliūnė Naureckaitė

grafinę dalį parengė: kraštotvarkos skyriaus vyr.specialistas Linas Juozaitis

1 pav. ***Vainabalio miško rodyklė Valkininkų girininkijoje***

1. REKREACINIŲ IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

1.1. Rekreacijos ir turizmo teritorinės erdvinės struktūros karkasas

Regiono, kuriame išsidėsčiusi Varėnos regioninio padalinio teritorija, rekreacijos ir turizmo teritorinės erdvinės struktūros karkasą sudaro:

Svarbiausios rekreacinės vietovės:

- Dzūkijos nacionalinio parko rekreacinės zonos,
- Valkininkų poilsio vietovė,
- Netėčiaus poilsio vietovė,
- Pabezninkų poilsio vietovė,
- Lieliuko poilsio vietovė.

Pagrindinės vandens rekreacijos vietovės:

- Lavyso ežero,
- Glūko ežero,
- Derėžnyčios tvenkinių,
- Burokaraisčio ežero,
- Merkio upė,
- Ilgio ir Žiežulio ežero,
- Netėčiaus ežero,
- Pabezninkų ežero,
- Lieliuko ežero.

Kultūros objektų sankaupos zonos:

- Valkininkų – Dubičių,
- Eišiškių – Gornostajiškių,
- Perlojos –Glūko;
- Zervynų – Marcinkonių.

Svarbiausi turistiniai traktai ir koridoriai:

- „Dzūkijos parkų žiedas“,
- „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“,
- Merkio vandens turizmo trasa,
- Ūlos vandens turizmo trasa.

Regioninio padalinio teritorija driekiasi ir kiti valstybinių parkų, regioninės bei vietinės reikšmės automobilių, dviračių, pėsčiųjų bei vandens turizmo keliai.

Čia koncentruojasi žymi dalis Varėnos, Vilniaus, Alytaus ir Kauno miestų ir didesnių gyvenviečių gyventojų rekreacinių interesų.

Svarbiausių regiono turizmo ir rekreacijos vietovių veiklos kryptys:

- bendrasis turizmas,
- kultūrinis (pažintinis) turizmas,
- poilsis gamtoje/kaime,
- pažintinė rekreacija,
- verslinė rekreacija.

Regione yra arba bus įrengiami nauji:

- pėsčiųjų turizmo takai,
- dviračių turizmo tematiniai takai panaudojant esamus vietinius ir rajoninius kelius,
- autoturizmo keliai,
- vandens turizmo trasos.

Rekreacijos bei turizmo plėtros galimybės numatytos pagal arealų patrauklumo kategorijas ir rekreacinės plėtros potencialą. Taip pat numatyti 3 rekreacijos perspektyvinės plėtros lygmenys: aukščiausias, vidutinis ir žemiausias. Visa Varėnos padalinio teritorija atitinka šiuos 3 minėtus lygmenis.

Varėnos rajono savivaldybės teritorijoje, nelabai nutolusiai nuo Vilniaus miesto priemiestinės zonos, vyrauja ir bus perspektyvios ateityje labai įvairios rekreacinės formos, tokios kaip: pasivaikščiojimas ir poilsis miške (miško parkuose), maudymasis, uogų ir grybų rinkimas, mėgėjiška žūklė, medžioklė, turizmas, (vasaros ir žiemos) įvairios sporto rūšys ir laisvalaikio praleidimo būdai, stovyklavimas ir iškylavimas. Tam bus naudojamos čia esančios miškingos, tinkamos poilsiui miško teritorijos, vandens telkiniai. Taigi, Varėnos padalinio teritorija, kaip esanti arti Vilniaus miesto priemiestinės zonos, neišvengiamai sulauks dalies jos poilsiautojų, ieškančių poilsio gamtoje, visų pirma trumpalaikio poilsio.

Atsižvelgiant į tai, galime teigti, kad į regiono rekreacijos ir turizmo struktūros karkasą neabejotinai įsijungia ir regioninio padalinio miškai su savo teritorine rekreacine sistema, kurią sudaro stovyklaviečių, poilsiaviečių, atokvėpio vietų, pažintinių takų bei trasų visuma.

2 pav. ***Sausežerio poilsiavietė Valkininkų girininkijoje***

1.2. Teritorinių rekreacinių kompleksų charakteristika

Rekreacinių teritorijų sistemą sudaro planavimo dokumentuose nustatomi ar moksliniais tyrimais išaiškinami rekreaciniu geografiniu (resursiniu ir funkciniu) vientisumu bei rekreacinio naudojimo prioritetu pasižymintys skirtingų erdvinių lygmenų (taksonominių pakopų) arealai bei vietovės. Lietuvos sąlygomis šią sistemą sudaro: 1) rekreacinės vietovės (rekreacijos aptarnavimo centrai), 2) rekreaciniai rajonai ir 3) rekreacinės sritys (regionai). Rekreacinio naudojimo prioriteto raiška stiprėja einant link smulkesnių pakopų teritorinių vienetų.

Rekreacinę vietovę sudaro poilsiui, turizmui ar gydymui naudojamas arba numatomas naudoti atitinkamų gamtinės, kultūrinės bei socialinės aplinkos išteklių ir rekreacinės infrastruktūros lokalinis teritorinis kompleksas (žemės sklypų grupė), kuriam planavimo dokumentuose yra nustatomas rekreacinio naudojimo prioritetas. Rekreacinėje vietovėje, atsižvelgiant į planavimo lygmenį, žemės sklypų pagrindinę tikslinę paskirtį, teritorijų tvarkymo reglamento ar naudojimo ir tvarkymo režimo ypatumus, skiriamos viena ar keletas atskirų tvarkymo zonų.

Rekreacinį rajoną sudaro gamtinės aplinkos ir kultūros paveldo ištekliais pasižymintis ir funkciniu rekreacinio naudojimo bei rekreacinės infrastruktūros vientisumu išsiskiriantis vidutinio dydžio arealas, apjungiantis grupę gretimų rekreacinių vietovių.

Rekreacinę sritį (regioną) sudaro dislokacinį ir organizacinį bendrumą bei išreikštą rekreacinį vystymo profilį turintis stambus koncentruotų rekreacinių išteklių arealas, apjungiantis keletą išaiškintų ar nustatytų rekreacinių rajonų.

Rekreacijos arealai (rekreacinių resursų potencialas ir rekreacijos plėtros prioritetai) pažymėti savivaldybių bendruosiuose planuose. Juose išryškinamos teritorijos, kuriose rekreacija yra (arba turi galimybių tapti) dominuojančia teritorijos naudojimo rūšimi. Šios teritorijos vadinamos rekreacijos rajonais.

Rekreacijos rajonams priskirtos teritorijos, kuriose rekreacija yra (arba turi galimybių tapti) dominuojančia teritorijos naudojimo rūšimi. Tai vietovės, turinčios daugiausia poilsiautojus traukiančių bruožų. t. y., natūralią vaizdingą gamtą (ypač vandenis ir miškus) ir kultūros paveldo objektų gausą. Rekreacijos rajonams priskiriamos vietovės, kurių rekreacinis patrauklumas peržengia vietinį mastą. Tai tarptautiniu, šalies ar bent apskrities mastu patraukliausios poilsiui teritorijos.

Prioritetinė rekreacijos rajonų paskirtis – būti vietomis, kur galėtų ilsėtis ne tiktai konkrečių rajonų savivaldybių, bet ir visos Lietuvos gyventojai, taip pat poilsiautojai iš užsienio.

Kaip prioritetinės išskiriamos šios turizmo plėtros kryptys:

- gamtinių išteklių pritaikymas kuriant viešojo turizmo infrastruktūrą aktyviam poilsiui,
- kultūrinio ir pažintinio turizmo infrastruktūros plėtra,
- aktyvaus turizmo ir poilsio infrastruktūros plėtra: dviračių ir pėsčiųjų takų bei turizmo maršrutų kūrimas, pramogų centrų projektų plėtojimas,
- turizmo informacijos infrastruktūros bei aktyvios turizmo informacijos sklaidos, rinkodaros priemonių gerinimas.

Pagal Varėnos, Šalčininkų ir Trakų teritorijų bendruosius planus, teritorijos, kurias užima Varėnos regioninis padalinys, rekreacijos perspektyvinės plėtros lygmuo yra nuo aukščiausio (kai plėtojamos nacionalinės rekreacinės sistemos) iki žemiausio, (kai kuriamos lokalinės reikšmės rekreacinės sistemos bei pavieniai rekreacijos objektai). Pagrindinės prioritetinės rekreacijos vystymo kryptys: pažintinė ir pramoginė rekreacija bei poilsis gamtoje. Teritorija, į kurią patenka Varėnos regioninio padalinio miškai, būdama gamtiniu – kultūriniu požiūriu itin heterogeniška, sudaro sąlygas formuotis skirtingo potencialo rekreacinėms teritorijoms (rekreaciniams arealams). Rekreacinių teritorijų naudojimo pobūdis, kryptys ir tvarkymas bei diferencijavimas priklauso nuo įvairių pagrindinių veiksnių: gamtinės aplinkos išteklių turtingumo; kultūros paveldo turtingumo; esamo rekreacinės infrastruktūros išvystymo lygio; vietos gyventojų ekonominių galimybių; aplinkos sveikumo; aplinkos ekologinio atsparumo; socialinės aplinkos saugumo; rekreacinio aptarnavimo tradicijų.

Atsižvelgiant į šiuos veiksnius, teritorijoje išskiriami rekreacinių išteklių arealai. Jų ribas didžiausia dalimi koreguoja gamtinės aplinkos įvairovė ir raiškumas, bei kultūrinės aplinkos turtingumas. Skirtingas įvairių veiksnių raiškos pobūdis ir stiprumas teritorijoje, sąlygoja nevienodą rekreacinių arealų patrauklumą (potencialą).

Varėnos regioninio padalinio teritorija pagal Šalčininkų ir Varėnos savivaldybių bendruosius planus patenka į skirtingus rekreacinius resursinius arealus. Išskirti rekreaciniai arealai atitinka 4 plėtros potencialo kategorijas: didelio, vidutinio, gana mažo ir mažo potencialo. Rekreaciniai arealai atitinkamai sudaro respublikinės, regioninės ir lokalios svarbos rekreacinių sistemų dalis.

Varėnos rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane sakoma, kad savivaldybės teritorija savo rekreaciniu potencialu yra labai nevienoda. išskirti keturių kategorijų rekreaciniai arealai, nuo aukšto potencialo (pietvakarinėje dalyje) ir vidutinio (šiaurės vakarų dalyje) iki gana mažo (šiaurės rytinėje dalyje) ir mažo (pietryčių dalyje) rekreacinio potencialo.

Pirmąjį – aukšto potencialo arealą sudaro didžiausia teritorijos dalis, apimanti pietvakarinę jos dalį. Šis arealas apima Merkinės miestelį, Marcinkonis, Liškiavą bei tarp šių centrų išsidėsčiusias vietoves. Tai aukštu gamtiniu, rekreaciniu, turistiniu, taip pat kultūriniu ir

pažintiniu potencialu pasižyminti savivaldybės teritorijos dalis. Joje yra ne tik daug lankytinų objektų, įdomių savo kultūrine ir pažintine prasme, bet ir įvairaus pobūdžio rekreacinių teritorijų, kurių dauguma yra išsidėstę prie Nemuno, Merkio ir Ūlos upių bei Liškiavio ežero.

Antrasis – vidutinio potencialo arealas apima vakarinę ir centrinę savivaldybės teritorijos dalį su Varėnos miestu, Perlojos, Nedzingės gyvenamosiomis vietovėmis, taip pat Glūko, Lavyso, Burokaraisčio ir Ilgio rekreacinėmis vietovėmis. Ši dalis išsiskiria savo ypač aukšto rekreacinio potencialo pasiūla. Didžiausi pagrindiniai savivaldybės ežerai – Glūkas, Lavysas, Ilgis ir Burokaraistis, naudojami rekreacijai bei Nedingis ir Glėbas – saugomų teritorijų sudėtyje, susikoncentravę būtent šiame areale. Čia neblogai išvystyta rekreacijos ir turizmo aptarnavimo infrastruktūra, neblogas aptarnavimo paslaugų pasirinkimo spektras.

Trečiasis – gana mažo potencialo rekreacinis arealas apima šiaurės rytinę savivaldybės teritorijos dalį. Pagrindinis šio arealo turistinis centras yra Valkininkų miestelis. Gamtinius resursus sudaro Lieluko, Netečiaus ir Pabezninkų ežerai, taip pat Merkio ir Šalčios upės.

Ketvirtasis arealas apima likusią – rytinę savivaldybės teritorijos dalį ir yra mažo rekreacini o potencialo. Svarbiausias turizmo centras čia yra Dubičių kaimas, gamtiniai resursai gana menki ir atskirai neišskiriami. Šis arealas nepasižymi ir išskirtinėmis pažintinėmis savybėmis (yra vos keli kultūros paveldo objektai), taip pat neturi geresnių gamtinių išteklių, tinkamų naudoti turistų poreikiams tenkinti.

Šiuo metu rekreacinė infrastruktūra pagrindinėse rekreacinėse vietovėse ir Dzūkijos nacionaliniame parke yra palyginti neblogai išvystyta.

Atsižvelgiant į Varėnos, Šalčininkų ir Trakų rajonų savivaldybių planus didžioji buvusios Valkininkų miškų urėdijos teritorijos patenka į gana mažo ir mažo potencialo rekreacinius arealus, kuriuose kuriamos lokalinės reikšmės rekreacinės sistemos bei pavieniai rekreaciniai objektai. Tik Valkininkų girininkijos vakarinė dalis patenka į vidutinio potencialo rekreacinį arealą, kuriame plėtojamos regioninės svarbos rekreacinės sistemos. Prioritetinės rekreacijos vystymo kryptys – verslinė ir pažintinė rekreacija. Tuo tarpu toje Varėnos padalinio dalyje, kuri patenka į Dzūkijos nacionalinį parką, priklauso didelio potencialo teritorijai. Čia plėtojamos nacionalinės reikšmės rekreacinės sistemos.

Kiekvienas iš išvardintų lokalizuotų rekreacinių arealų yra Lietuvos Respublikos teritorijos rekreacinių arealų sistemos dalis.

Didesnį dėmesį reikėtų skirti pažintinio turizmo, kuris apima tiek gamtinį, tiek kultūrinį Šalčininkų ir Varėnos rajonų teritorijos pažinimo aspektus, plėtrai ir vystymui, nes ši rekreacijos forma vaidina svarbiausią vaidmenį stiprinant vietos žmogaus tautinį identitetą.

Gamtinių rekreacinių išteklių gausa šiame regione kuria ypač palankias sąlygas poilsinio turizmo (poilsio gamtoje) vystymuisi, todėl didelį dėmesį reikia skirti esamos

poilsinės rekreacijos infrastruktūros atnaujinimui, gerinimui, bei jų plėtrai tam perspektyviose teritorijos dalyse.

Rekreacinės teritorijos – tai specialiai išskirtos ir sutvarkytos (arba numatytos sutvarkyti) natūralios arba dirbtinės gamtinės teritorijos poilsiui ir turizmui, atitinkančios socialinius, psichologinius ir biologinius poilsiautojų poreikius.

Tokioms teritorijoms priklauso rekreaciniai miškai, kurių Varėnos regioninio padalinio teritorijoje yra 956,4 ha, tai sudaro 1,8 proc. padalinio miško žemės ploto. Daugiausiai (54,5 proc.) rekreacinių miškų tarpe užima miško parkai, tuo tarpu rekreaciniai miško sklypai – 39,8 proc., miesto miškai – 5,7 proc. rekreacinių padalinio miškų.

Daugiausiai rekreacinių miškų yra Matuizų (46,7 proc.) ir Glūko (23,9 proc.) girininkijose, mažiausiai – Perlojos (0,2 proc.), o Žygmantiškių ir Kaniavos girininkijose jų visai nėra.

Saugomos teritorijos. Saugomos teritorijos – tai sausumos ir vandens plotai bei kraštovaizdžio objektai, dėl savo vertės turintys specialų valstybės nustatytą aplinkos apsaugos ir naudojimo režimą**.** Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų tikslas – išsaugoti ne tik gamtinius, bet ir kultūros paveldo kompleksus bei objektus, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, biologinę įvairovę ir genetinį fondą, garantuoti gamtos išteklių atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo apsaugą.

Saugomos teritorijos statusas ne tik riboja ūkinę veiklą, bet ir padeda išsaugoti vertingus gamtinius (ar kultūrinius) išteklius, kurie yra svarbūs *kaip teritorijos rekreaciniai ištekliai*. Įgyvendinant subalansuotos plėtros principus saugomos teritorijos tampa labai svarbiu veiksniu plėtojant gamtinį–pažintinį turizmą.

Varėnos padalinyje, be Dzūkijos nacionalinio parko, yra dar ir kitos saugomos teritorijos – valstybiniai draustiniai: Diržamenių, Geidukonių, Ilgininkų telmologiniai, Glėbo, Spenglos, Šalčios hidrografiniai, Inklėriškių, Ūlos, Taurupio kraštovaizdžio, Merkio ichtiologinis, Pelesos botaninis - zoologinis, Burbonių, Nedzingės, Rudnios miško genetiniai draustiniai. Be minėtų valstybinių draustinių, į Varėnos padalinio administruojamus miškus patenka 4 savivaldybių draustiniai: Tabalio botaninis, Pilvingio ornitologinis, Vykšiaus ir Katros botaniniai – zoologiniai .

Pažymėtina, kad esamose saugomose teritorijose yra galimas pažintinis turizmas, o Dzūkijos nacionaliniame parke išskirta rekreacinė zona, kurioje teritorija yra pritaikytina žmonių rekreacinių ir pažintinių poreikių tenkinimui.

1 lentelė. ***Rekreacinės paskirties miškai (padalinio administruojami miškai)***

Girininkija	Miško grupė ir pogrupis	Miškų teritorijos plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	% visų pogrupio miškų	% visų rekreacinių miškų
Glūko	**Rekreaciniai miškai, viso**	**228,5**	**228,2**		**23,9**
	Miško parkai	199,6	199,3	**38,3**	
	Rekreaciniai miško sklypai	28,9	28,9	**7,6**	
Pirčiupių	**Rekreaciniai miškai, viso**	**38,6**	**37,1**		**4,1**
	Rekreaciniai miško sklypai	38,6	37,1	**10,1**	
Valkininkų	**Rekreaciniai miškai, viso**	**73,9**	**73,9**		**7,7**
	Miško parkai	67,9	67,9	**13,0**	
	Rekreaciniai miško sklypai	6,0	6,0	**1,6**	
Matuizų	**Rekreaciniai miškai, viso**	**448,7**	**433,7**		**46,9**
	Miško parkai	99,8	96,6	**19,2**	
	Rekreaciniai miško sklypai	294,5	284,4	**77,3**	
	Miestų miškai	54,4	52,7	**100,0**	
Marcinkonių	**Rekreaciniai miškai, viso,**	**164,4**	**163,7**		**17,2**
	Miško parkai	151,4	150,9	**29,0**	
	Rekreaciniai miško sklypai	13,0	12,8	**3,4**	
Perlojos	**Rekreaciniai miškai, viso**	**2,3**	**2,3**		**0.2**
	Miško miškai	2,3	2,3	**0,5**	
	Rekreaciniai miškai, viso	**956,4**	**938,9**		**100**
	Miško parkai	**521,0**	**517,0**		**54,5**
	Rekreaciniai miško sklypai	**381,0**	**369,2**		**39,8**
	Miestų miškai	**54,4**	**52,7**		**5,7**

3 pav. ***Stirnabalės poilsiavietė***

Kompleksinės paskirties saugomose teritorijose sujungiamos išsaugančios, apsaugančios, rekreacinės ir ūkinės zonos pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą. Šiai kategorijai priskiriami ir valstybiniai parkai. Regioninio padalinio teritorijoje, kaip jau buvo minėta, yra tik Dzūkijos nacionalinis parkas, kuriame sukoncentruota žymi dalis padalinio turistinių išteklių.

Valstybiniai parkai yra didžiausią rekreacinę vertę regionui sukuriantys objektai. Šios teritorijos yra perspektyviausios plėtojant kaimo turizmą, gamtinį pažintinį turizmą, poilsį gamtoje (stovyklavimas, vandens pramogos ir pan.), žvejybą, grybavimą, uogavimą, vaistažolių rinkimą bei su šiomis veiklomis susijusias paslaugas.

Dzūkijos nacionalinio parko teritorijoje, patenkančioje į regioninio padalinio miškus, yra išskiriamos šios teritorijų funkcijos: konservacinė, apsauginė, ūkinė ir rekreacinio prioriteto. Šiame parke rekreacinių zonų miškai užima 164,4 ha miško žemės plotą. Tai sudaro 17,2 proc. regioninio padalinio rekreacinių miškų teritorijos ploto.

Saugomų teritorijų planavimo dokumentuose naudojamas polifunkcinis zonavimo būdas, kai teritorija dalijama į zonas pagal nustatytus esamų ar numatomų funkcijų kompleksus, nurodant šių funkcijų reiškimosi intensyvumą arba svarbą. Svarba vertinama šiais aspektais: prioritetinė pagrindinė, kita pagrindinė, svarbi ir papildoma svarba. Išsamią šių teritorinių kompleksų analizę galima rasti valstybinių parkų planavimo dokumentuose.

4 pav. ***Kastinio stovyklavietė Marcinkonių girininkijoje***

1.3. Miškų rekreacinio potencialo analizė

Kraštovaizdžio rekreacinį potencialą sudaro vietovės kraštovaizdžio gamtinių ir kultūrinių komponentų bei objektų patrauklumas, tinkamumas rekreacinei veiklai, skatinantis lankytojus atvykti į gamtą, pamatyti regiono įžymybes, pailsėti, papramogauti.

Gamtinį rekreacinį potencialą sudaro lankytini gamtos objektai bei vietų, tinkamų populiariausioms poilsio formoms – poilsiui prie vandens maudantis ir kaitinantis saulėje, kiekis ir jų kokybė. Svarbiausi gamtiniai kraštovaizdžio komponentai, nuo kurių priklauso vietos rekreacinės galimybės, kraštovaizdžio grožis ir patrauklumas, yra vandenys ir miškai. Labai svarbus komponentas yra išraiškingas, kalvotas reljefas, tai vienas svarbiausių komponentų, lemiančių kraštovaizdžio vaizdingumą. Reljefas, kaip būtina rekreacinės veiklos sąlyga, populiariausioms rekreacinės veiklos formoms nėra būtinas, bet teikia tam tikrų privalumų.

Didžiausias regioninio padalinio rekreacinis potencialas yra susitelkęs Dzūkijos nacionalinio parko teritorijoje. Tai pažintinio turizmo atžvilgiu viena patraukliausių Lietuvos teritorijų. Gamtinė aplinka su čia esančiomis gamtinėmis, istorinio bei kultūrinio paveldo vertybėmis sukuria labai palankias prielaidas rekreacijai ir turizmui šioje regioninio padalinio teritorijos dalyje.

Miškai rekreaciniu požiūriu buvo vertinti pagal metodiką, parengtą Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto mokslininkų ir panaudotą valstybinių parkų planavimo schemose. Pagrindinis dėmesys šioje metodikoje buvo skirtas nustatyti miškų patogumą poilsiavimui. Kadangi miškų patogumą lankymui ir stovyklavimui apsprendžia medynų rūšinė sudėtis ir drėgmės režimas, tai remiantis atitinkamais kriterijais – augavietės tipu, būdinga miško bendrija, amžiaus klase ir bonitetu, – išskirti rekreaciniai tipai, atitinkantys geras (A, B tipai), vidutines (C, D tipai), blogas (E, F) sąlygas.

Paskaičiavus pagal šią metodiką, padalinio administruojamų miškų 25402 ha plote vyrauja medynai, kurie pasižymi geromis sąlygomis poilsiui. Tokių medynų yra apie 51 proc. Tai daugiausia pušynai bei pušynai su eglių priemaiša. Geriausios sąlygos poilsiavimui nustatytos Marcinkonių (77 proc.) ir Perlojos (68 proc.) girininkijose. Vidutinės sąlygos poilsiui yra maždaug apie 23 proc. medynų ploto. Likusioje dalyje (26 proc.) medynai yra drėgni ir pelkėti, kuriuose sąlygos poilsiui yra blogos. Jos vyrauja daugiau kaip trečdalyje Kaniavos ir Pirčiupių girininkijų miškų. Daugumoje tokių medynų gana gausi žolinė augalija. Drėgnų, tankių medynų poilsiautojai vengia ne vien tik dėl jų drėgnumo, bet vasarą ir dėl erkių bei uodų. Rekreacinę situaciją šiek tiek gerina tik tai, jog didelė dalis miškų yra grybinga. Sezono metu

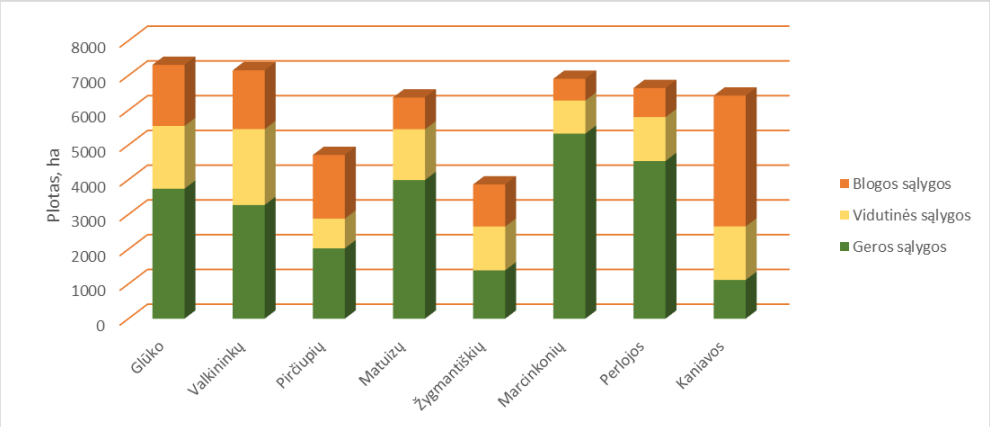
čia apsilanko nemažai grybautojų, o taip pat renkamos uogos. Atsižvelgiant į šių lankytojų poreikius, tinkamose vietose yra įrengtos poilsio vietos su atitinkama įranga.

Vandenys. Miško tinkamumą poilsiui didele dalimi lemia ir jo padėtis vandens telkinių atžvilgiu. Jeigu grybavimui ir uogavimui tai turi mažą įtaką, tai ilgesniam poilsiui yra būtinas vandens telkinys, ir kuo jis didesnis, tuo jo pakrančių miškai poilsiautojams yra patrauklesni. Pakankamai patrauklaus, nelabai eutrofikuoto vandens telkinio pakrančių medynai yra žymiai priimtinesni ilgesniam poilsiui nei tokie patys medynai, labiau nutolę nuo vandens telkinio.

Smėlingoje miškų teritorijoje vandens telkinių reikšmė rekreacijai yra ypač didelė. Gana intensyviai vandens turizmui naudojamos Merkio, Ūlos, Šalčios upės. Tinkami poilsiui prie vandens yra Glūko, Glėbo, Lavyso, Ilgio, Burokaraisčio ir Žiežulio ežerai. Tvenkinių nėra gausu, o ir tie patys nėra dideli. Intensyviausiai poilsiui naudojami prie Varėnos miesto esantys Derežnyčios tvenkiniai.

2 lentelė. ***Miškų rekreacinis vertinimas pagal girininkijas***

Eil. Nr.	Girininkija	Geros sąlygos		Vidutinės sąlygos		Blogos sąlygos		Viso	
		ha	%	ha	%	Ha	%	ha	%
1	Glūko	3742,5	51,2	1805,2	24,7	1758,5	24,1	**7306,2**	100
2	Valkininkų	3271,9	45,8	2183,3	30,5	1693,3	23,7	**7148,5**	100
3	Pirčiupių	2025,2	43,0	855,7	18,2	1831	38,9	**4711,9**	100
4	Matuizų	3991,6	62,7	1460,8	22,9	913,5	14,3	**6365,9**	100
5	Žygmantiškių	1392	36,0	1260,8	32,6	1211,9	31,4	**3864,7**	100
6	Marcinkonių	5326,2	77,1	952,9	13,8	626	9,1	**6905,1**	100
7	Perlojos	4538,9	68,4	1263,8	19,0	836,8	12,6	**6639,5**	100
8	Kaniavos	1114,2	17,4	1541	24,0	3764,9	58,6	**6420,1**	100
	Viso:	**25402,5**	**51,5**	**11323,5**	**22,9**	**12635,9**	**25,6**	**49361,9**	100

5 pav. ***Girininkijų rekreacinis potencialas***

1.4. Esami rekreacijos objektai girininkijų miškuose

Regioninio padalinio teritorijos rekreacijos teritorinę sistemą sudaro įžymios lankytinos vietos ir objektai miške, turistiniai keliai, takai, poilsio vietos, sujungtos tarpusavyje turistiniais maršrutais, o taip pat su aplinkine autokelių sistema. Rekreacinę teritorinę sistemą lemia lankytinų vietų išsidėstymas ir teritorijos infrastruktūra. Rekreacijos objektai bei kraštovaizdžio formavimo priemonės sudaro regioninio padalinio administruojamų miškų pritaikymo žmonių poilsiui kompleksą.

Šiuo metu rekreacinė infrastruktūra regioninio padalinio administruojamuose miškuose yra išvystyta pakankamai. Pagrindiniai rekreaciniai objektai yra sutelkti labiausiai tam tinkamose vietose – girininkijose, patenkančiose į Dzūkijos nacionalinio parko teritoriją bei priemiesčių miškuose, prie vandens telkinių bei kituose labiausiai žmonių lankomuose miškuose. Rekreacinių objektų girininkijų miškuose sąrašas pateikiamas 3 lentelėje, 4 lentelėje girininkijų miškuose inventorizuoti rekreaciniai objektai, 5 lentelėje – rekreaciniai objektai pateikiami pagal rūšis.

3 lentelė***. Padaliniui priklausančių miško rekreacinių objektų suvestinė***

Eil. Nr.	Girininkija	Pažintiniai kompleksai	Pažintiniai objektai	Apžvalgos vietos	Stovyklavietės	Poilsiavietės	Atokvėpio vietos	Viso
1.	Glūko				1	4		**5**
2.	Valkininkų	1	2		1	12		**16**
3.	Pirčiupių					9		**9**
4.	Matuizų				1	5		**6**
5.	Žygmantiškių					3		**3**
6.	Marcinkonių			1	5	4	1	**11**
7.	Perlojos				2	2	1	**5**
8.	Kaniavos					2		**2**
Iš viso:		**1**	**2**	**1**	**10**	**41**	**2**	**57**

4 lentelė. ***Inventorizuoti rekreacijos objektai padalinio administruojamuose miškuose***

Eil. Nr.	Girininkija	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Objekto tipas	Pavadinimas	Objektas savininkas
1.	**Glūko**	261 257	39 5-7	Stovyklavietė	Glūko	VMU
2.		4	9	Poilsiavietė	Svituko	VMU
3.		14	31	Poilsiavietė	Vilkinio	VMU
4.		353	5;8	Poilsiavietė	Glebo	VMU
5.		334; 345	21;25 2;3	Poilsiavietė	Lepeškos	VMU
6	**Valkininkų**	250	1-4;7-9;14;15	Pažintinis kompleksas	Santakio	VMU
7		34	1	Pažintinis objektas	Burbonių piliakalnis	VMU
8		61	1	Pažintinis objektas	Salų (Žilinų) ąžuolas	VMU
9		296	9	Stovyklavietė	Zamko	VMU
10		21	22	Poilsiavietė	Šmarškų	VMU
11		39	3	Poilsiavietė	Voniškių	VMU
12		65	15;16	Poilsiavietė	Juodikio	VMU
13		128	7	Poilsiavietė	Meilės tako	VMU
14		165	6	Poilsiavietė	Stirnabalės	VMU
15		187	1	Poilsiavietė	Ežeraičio	VMU
16		206	11	Poilsiavietė	Kuktiškių	VMU
17		220	21	Poilsiavietė	Pamerkių	VMU
18		343	12	Poilsiavietė	Sauseżerio	VMU
19		252	15	Poilsiavietė	Raudonėlės	VMU
20		286	3	Poilsiavietė	Vartų	VMU
21		296	2	Poilsiavietė	Šalčios	VMU
22	**Pirčiupių**	2	13	Poilsiavietė	Gruožio	VMU
23		100	9	Poilsiavietė	Gylinės	VMU
24		129	18	Poilsiavietė	Samanyno	VMU
25		136	9	Poilsiavietė	Žilvicinė	VMU
26		141	8	Poilsiavietė	Šilaičio	VMU
27		155	9	Poilsiavietė	Barcios	VMU
28		186	37	Poilsiavietė	Špoko	VMU
29		226	8	Poilsiavietė	Smalinyčios	VMU

Eil. Nr.	Girininkija	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Objekto tipas	Pavadinimas	Objektas savininkas
30		268	17	Poilsiavietė	Rekečių	VMU
31	**Matuizų**	326	1	Poilsiavietė	Pasgrindos	VMU
32		574	41	Poilsiavietė	Kijučių	VMU
33		336	15	Poilsiavietė	Baravyko	VMU
34		479	6	Poilsiavietė	Kadagio	VMU
35		517	5	Poilsiavietė	Barčios	VMU
36		293	10	Stovyklavietė	Žiežulio	VMU
37		293;294 380;381		Takas	Žiežulio	Varėnos rajono savivaldybė
38	**Žygmantiškių**	265	1	Poilsiavietė	Emiliškių	VMU
39		187	18	Poilsiavietė	Gireikų	VMU
40		214	9	Poilsiavietė	Versekos	VMU
41	**Perlojos**	524	15	Stovyklavietė	Ūlos kilpos	VMU
42		198	3	Stovyklavietė	Lavyso	VMU
43		537	8	Poilsiavietė	Link Pauosupės	VMU
44		637	15	Poilsiavietė	Ūlos	VMU
45		252	5	Atokvėpio vieta	Zevynų	VMU
46	**Kaniavos**	172	10	Poilsiavietė	Dumblelio	VMU
47		234	2	Poilsiavietė	Gribašos	VMU
48	**Marcinkonių**	174	2	Apžvalgos vieta	Šaudzyklos kalnas	VMU
49		179 199	2;4 10; 12	Stovyklavietė	Kastinio	VMU
50		26	7-10;13	Stovyklavietė	Puvočių	VMU
51		121	4;5;7;8	Stovyklavietė	Grūdos	VMU
52		1	3	Stovyklavietė	Mardasavo	VMU
53		12	1-3	Stovyklavietė	Trakiškių	VMU
54		43	3-4	Stovyklavietė	Mančiagirės	Dzūkijos nacionalinio parko direkcija
55		205	43	Poilsiavietė	Lynežerio	VMU
56		99	1	Poilsiavietė	Po grūšia	VMU
57		198	28	Poilsiavietė	Marcinkonių tvenkinio	VMU
58		243	12	Poilsiavietė	Žemyninių kopų	VMU

Eil. Nr.	Girininkija	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Objekto tipas	Pavadinimas	Objektas savininkas
59		124	2	Atokvėpio vieta	Marcinkonių kelio	VMU
60		133	8	Apžvalgos vieta	Stėgalios apžvalgos bokštas	Dzūkijos nacionalinio parko direkcija

Lauko darbų metu buvo inventorizuoti 60 rekreacijos objektų: 1 pažintinis objektas, 1 pažintinis kompleksas, 2 apžvalgos vietos, 11 stovyklaviečių, 41 poilsiavietė, 2 atokvėpio vietos ir 1 pažintinis takas.

Varėnos regioninio padalinio miškų teritorija praeina ir daugiau turistinių trasų (dviračių, automobilių, pėsčiųjų, vandens turizmo), kurios buvo suprojektuotos Dzūkijos nacionalinio parko teritorijos planavimo dokumentuose. Visos jos pažymėtos vidinės miškotvarkos projekto grafinėje dalyje – brėžinyje „VĮ VMU Varėnos regioninio padalinio rekreacinės infrastruktūros schema".

6 pav. ***Žemyninių kopų poilsiavietė Marcinkonių girininkijoje***

7 pav. ***Pažintinis objektas „Burbonių piliakalnis" Valkininkų girininkijoje***

5 lentelė. ***Esami rekreacijos objektai girininkijų miškuose pagal tipus***

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vieta		Apibūdinimas
		Kvartalas	*sklypas*	
PAŽINTINIAI KOMPLEKSAI				
Valkininkų girininkija				
1.	Santakio	250	1-4; 7-9; 14; 15	15 suolų, 6 kėdės, 6 stalai, 5 šiukšliadėžės, tvorelė, 2 apžvalgos platformos, laiptai, tiltelis, 4 pavėsinės, stoginė, dekoratyvinė skulptūra, supynės, lauko treniruoklis, informacinis ženklas, rodyklė, 3 skydai, 2 lauko tualetai, laužavietė, 1,2 km ilgio trinto betono-asfalto mišinio dangos takas –„Girinio takas“
PAŽINTINIAI OBJEKTAI				
Valkininkų girininkija				
1.	Burbonių piliakalnio	34	1	Šiukšliadėžė, tiltelis, informacinis stendas, pavėsinė, skydas, laužavietė.
2.	Salų (Žilinų) ąžuolo	61	1	Informacinis stendas, pritvirtintas prie medžio „ Kertinė miško buveinė. Baltoji akrokardija. Vytelinė kreivadantė“. Kertinės miško buveinės tipas – Pavienis medis milžinas (K1). Įrengti 3 suolai.
APŽVALGOS VIETOS				
Marcinkonių girininkija				
1.	Šaudzyklos kalnas	174	2	5 suolai, laiptai, tiltelis, informacinis ženklas;(apžvalgos platforma – DNP)
2.	Stėgalios	133	8	DNP įrengtas apžvalgos bokštas ir dviračių stovas.
STOVYKLAVIETĖS				
Glūko girininkija				
1.	Glūko	261 257	39 5-7	5 stalai, 10 suolų, lieptas, 3 pavėsinės, lauko treniruoklis, lauko tualetas, 3 laužavietės, 2 informaciniai stendai, informacinis ženklas.
Perlojos girininkija				
2.	Ūlos kilpos	524	15	3 stalai, 6 suolai, pavėsinė, informacinis ženklas, 2 skydai, lauko tualetas.
3.	Lavyso	198	3	2 stalai, 6 suolai, pavėsinė, skydas, laužavietė.
Valkininkų girininkija				

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vieta		Apibūdinimas
		Kvartalas	*sklypas*	
4.	Zamko	296	9	6 pavėsinės, 4 suolai, lauko treniruoklis, rodyklė, lauko tualetas, laužavietė.
Marcinkonių girininkija				
5.	Kastinio	179 199	2; 4 10; 12	21 suolas, 5 stalai, 9 pavėsinės, lieptas, 3 supynės, lipynė, 3 kiti vaikų žaidimų įrenginiai, 2 lauko treniruokliai, 2 informaciniai ženklai, 4 rodyklės, 3 skydai, 3 lauko tualetai, 8 laužavietės, 3 persirengimo kabinos, lauko scena.
6.	Puvočių	26	7-10; 13	33 suolai, 13 stalų, 10 pavėsinių, stoginė, supynės, lipynė, kiti vaikų žaidimų įrenginiai, lauko treniruoklis, 4 informaciniai ženklai, 2 skydai, 3 lauko tualetai, 10 laužaviečių.
7.	Grūdos	121	4; 5; 7; 8	4 suolai, 2 stalai, dviračių stovas, 2 pavėsinės, 2 informaciniai ženklai, skydas, lauko tualetas, 2 laužavietės.
8.	Mardasavo	1	3	Stalas, 6 suolai, pavėsinė, informacinis ženklas.
9.	Trakiškių	12	1-3	5 stalai, 10 suolų, 5 pavėsinės, supynės, 2 lauko treniruokliai, informacinis ženklas, rodyklė, 2 skydai, lauko tualetas, 6 laužavietės, persirengimo kabina.
10.	Mančiagirės	43	3-4	Informacinis stendas, stalas, 2 suolai. Įrengė Dzūkijos NP direkcija, su kuria dėl šio objekto bus pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas.
Matuizų girininkija				
11.	Žiežulio	293	10	Šiukšliadėžė, tiltelis, 2 laiko tualetai, laužavietė, persirengimo kabina
POILSIAVIETĖS				
Glūko girininkija				
1.	Vilkinio	14	31	Pavėsinė, laiptai, šiukšliadėžė, 3 informaciniai ženklai, rodyklė, lauko tualetas, lieptelis, laužavietė.
2.	Svituko	4	9	Pavėsinė, lieptas, šiukšliadėžė, informacinis ženklas, laužavietė.
3.	Glėbo	353	5; 8	4 stalai, 8 suolai, lieptas, 2 pavėsinės, 2 informaciniai stendai, informacinis ženklas, 2 laužavietės.
4.	Lepeškos	334 345	21; 25 2; 3	Stalas, 2 suolai, pavėsinė, lieptas, 2 laužavietės.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vieta		Apibūdinimas
		Kvartalas	*sklypas*	
Valkininkų girininkija				
5.	Juodikio	65	15; 16	Pavėsinė, lieptas, 2 šiukšliadėžės, informacinis ženklas, laužavietė.
6.	Šmaršku	21	22	Pavėsinė, šiukšliadėžė, informacinis ženklas, laužavietė.
7.	Voniškių	39	3	Pavėsinė, šiukšliadėžė, informacinis stendas, laužavietė.
8.	Meilės tako	128	7	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, skydas, informacinis ženklas.
9.	Stirnabalės	165	6	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, rodyklė, informacinis ženklas.
10.	Ežeraičio	187	1	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, informacinis ženklas.
11.	Kukiškių	206	11	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, informacinis ženklas, informacinis stendas.
12.	Pamerkių	220	21	Pavėsinė, 3 stalai, 6 suolai, šiukšliadėžė, lauko tualetas.
13.	Sausežerio	343	12	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė.
14.	Raudonėlės	252	15	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, skydas.
15.	Vartų	286	3	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė.
16.	Šalčios	296	2	Pavėsinė, stalas, 3 suolai, lauko tualetas.
Pirčiupių girininkija				
17.	Gruožio	2	13	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, stoginė, 2 informaciniai ženklai.
18.	Gylinės	100	9	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, stoginė, 2 informaciniai ženklai, skydas.
19.	Samanyno	129	18	Pavėsinė, stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, informacinis ženklas.
20.	Žilvicinė	136	9	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, laužavietė, 3 informaciniai ženklai.
21.	Šilaičio	141	8	Stalas, 2 suolai, stoginė, informacinis ženklas, skydas.
22.	Barcios	155	9	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, stoginė, informacinis ženklas.
23.	Špoko	186	37	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, lauko tualetas, laužavietė.
24.	Smalinyčios	226	8	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė.
25.	Rekečių	268	17	Pavėsinė, šiukšliadėžė.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vieta		Apibūdinimas
		Kvartalas	*sklypas*	
Matuizų girininkija				
26.	Pasgrindos	326	1	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, laužavietė, informacinis ženklas.
27.	Kijučių	574	41	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, laužavietė, skydas, informacinis ženklas.
28.	Baravyko	336	15	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, informacinis ženklas.
29.	Kadagio	479	6	Stalas, 3 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, informacinis ženklas.
30.	Barčios	517	5	Stalas, 3 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, informacinis ženklas.
Žygmantiškių girininkija				
31.	Emiliškių	265	1	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, laužavietė, informacinis ženklas.
32.	Gireikų	187	18	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, laužavietė, informacinis ženklas.
33.	Versekos	214	9	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė, laužavietė, informacinis ženklas.
Perlojos girininkija				
34.	Link Pauosupės	537	8	2 stalai, 4 suolai, pavėsinė.
35.	Ūlos	637	15	4 stalai, 8 suolai, dviračių stovas, laiptai, lieptas, 2 pavėsinės, informacinis ženklas, rodyklė, skydas.
Kaniavos girininkija				
36.	Dumblelio	172	10	Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė, pavėsinė.
37.	Gribašos	234	2	Stalas, 3 suolai, pavėsinė, laužavietė, informacinis ženklas.
Marcinkonių girininkija				
38.	Lynežerio	205	43	Pavėsinė, informacinis ženklas.
39.	Po grūšia	99	1	3 suolai, pavėsinė, informacinis ženklas, laužavietė.
40.	Marcinkonių tvenkinio	198	28	3 suolai, pavėsinė, lieptas, informacinis ženklas, laužavietė.
41.	Žemyninių kopų	243	12	6 suolai, stalas, dviračių stovas, pavėsinė, informacinis ženklas, rodyklė, lauko tualetas, laužavietė
ATOKVĖPIO VIETOS				
Perlojos girininkija				
1.	Zervynų	252	5	2 stalai, 4 suolai, šiukšliadėžė.
Marcinkonių girininkija				

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vieta		Apibūdinimas
		Kvartalas	*sklypas*	
2.	Marcinkonių kelio	124	2	4 suolai, 2 stalai, informacinis ženklas.
TAKAI				
Matuizų girininkija				
1.	Žiežulio takas	293; 294; 380; 381		Šiukšliadėžė, tiltelis, 2 lauko tualetai, laužavietė, persirengimo kabina. *Varėnos rajono savivaldybės rekreacijos objektas.*

Regioninio padalinio 1000 ha administruojamų miškų šiuo metu tenka 1,1 rekreaciniai objektai. Tankumas yra nevienodas ir įvairuoja priklausomai nuo miškų rekreatyvumo ir lankytojų srautų. Miško rekreaciniai objektai, ypač esantys netoli lankomų gamtos ar kultūros paveldo objektų, įsilieja į bendrą rekreacinę sistemą ir užima svarbų vaidmenį pažintiniame ir poilsio gamtoje turizme.

8 pav. ***Smalinyčios poilsiavietė Pirčiupių girininkijoje***

9 pav. ***Šaudzyklos kalno apžvalgos vieta Marcinkonių girininkijoje***

2. GAMTOS IR KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ APŽVALGA

Kultūros paveldo objektai.

Valstybės saugomų registruotų kultūros vertybių, pripažintų saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui (LR Kultūros ministro 2005-04-29 įsakymas Nr. ĮV-190 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“) apsaugą reglamentuoja LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, kurio 19 str. 2 d. 1 p. imperatyviai nurodo, jog *„Viešajam pažinimui ir naudojimui saugojamame objekte, jo teritorijoje, vietovėje draudžiama naikinti ar kitaip žaloti nekilnojamosios kultūros vertybės pase nurodytas vertingąsias savybes.“*

Kultūros paveldo tvarkyba vykdoma, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 23 straipsnio nuostatomis.

Nekilnojamųjų kultūros vertybių, jų teritorijų, apsaugos zonų tvarkymą ir veiklos jose plėtojimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 22 str. 2 d. 1 p., kuriame nurodoma, jog šių teritorijų tvarkymas ir veiklos plėtojimas vykdomas *„pagal paveldosaugos reikalavimus, nustatomus kultūros paveldo objektų tipiniuose apsaugos reglamentuose, tvirtinamuose Vyriausybės, ir individualiuose apsaugos reglamentuose, parengtuose ir patvirtintuose kultūros ministro nustatyta tvarka“.*

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialieji planai rengiami vadovaujantis „Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis“, patvirtintomis Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. ĮV-261/D1-322.

6 lentelė**. *Kultūros paveldo objektai***

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas, apibūdinimas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Statusas	Adresas	Kv. Nr.	Skl. Nr.
Glūko girininkija							
1.	22658	Babriškių senovės gyvenvietė		Valstybės saugomas	Varėnos sen., Varėnos r. sav.	145	15, 16, 17, 28
2.	22659	Babriškių senovės gyvenvietė II		Valstybės saugomas	Varėnos r. sav. teritorija m., Varėnos rajono sav.	184	7

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas, apibūdinimas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Statusas	Adresas	Kv. Nr.	Skl. Nr.
3.	22668	Glūko senovės gyvenvietė VIII		Valstybės saugomas	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	228	18, 21
4.	22669	Glūko senovės gyvenvietė IX		Valstybės saugomas	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	228 245	26; 10, 11
5.	22666	Glūko senovės gyvenvietė VI		Valstybės saugomas	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	245	24, 25, 26
6.	41994	Glūko geležinkelio tilto liekanos	Regioninis	Registrinis	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos rajono sav.	259	4
7.	22671	Glūko senovės gyvenvietė XI		Valstybės saugomas	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	259	7, 8, 9
8.	22664	Glūko senovės gyvenvietė IV		Valstybės saugomas	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	261	9, 10
9.	22663	Glūko senovės gyvenvietė III		Valstybės saugomas	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	261; 262	11, 12; 5
10.	22662	Glūko senovės gyvenvietė II		Valstybės saugomas	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	261	17, 18, 19, 21, 22
11.	22661	Glūko senovės gyvenvietė		Valstybės saugomas	Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	265	1, 4
12.	32911	Vilniaus karo apygardos artilerijos poligono sandėlis	Vietinis	Registrinis	Senosios Varėnos k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	276	4, 6
13.	12201	Glūko geležinkelio stoties pastatų kompleksas	Vietinis	Registrinis	Grybautojų g. 8, Glūko k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	278	4
14.	38395	Rusijos imperijos kariuomenės Varėnos artilerijos poligono kapinės	Vietinis	Registrinis	Senosios Varėnos k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	295	4

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas, apibūdinimas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Statusas	Adresas	Kv. Nr.	Skl. Nr.
15.	11328	Žydų žudynių ir užkasimo vieta	Nacionalinis	Registrinis	Senosios Varėnos k., Varėnos sen., Varėnos r. sav.	305	10
16.	35285	Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kelio monumentalioji skulptūra „Žaltys Žilvinas"	Regioninis	Valstybės saugomas	Šiltnamių g. 5, Varėnos m., Varėnos sen., Varėnos rajono sav.	354	2
17.	3689	Pamusių pilkapynas		Paminklas	Varėnos r. sav. teritorija m., Varėnos rajono sav.	95	20, 21, 22, 30
18.	3687	Gudžių pilkapynas, vad. Kapčiais		Paminklas	Gudžių k., Varėnos sen., Varėnos rajono sav.	126	18
Valkininkų girininkija							
1.	22953	Voniškių, Burbonių piliakalnis su gyvenviete	Nacionalinis	Paminklas	Burbonių k., Jakėnų sen., Varėnos rajono sav.	28; 33; 34	30; 22; 1–7, 16
2.	17118	Valkininkų miestelio istorinė dalis		Valstybės saugomas	Valkininkai, Valkininkų sen., Varėnos r. sav.	250	9
Pirčiupių girininkija							
1.	36122	Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta III	Regioninis	Registrinis	Inklėriškių k., Rūdiškių sen., Trakų r. sav.	57; 58;	6; 9
2.	36121	Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta II	Regioninis	Registrinis	Inklėriškių k., Rūdiškių sen., Trakų r. sav.	57	12
3.	20776	Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta	Regioninis	Registrinis	Inklėriškių k., Rūdiškių sen., Trakų r. sav.	57	12
4.	16702	1863 m. sukilimo dalyvių kapas	Nacionalinis	Valstybės saugomas	Inklėriškių k., Rūdiškių sen., Trakų r. sav.	70	34
5.	29611	Pirčiupio kaimo gyventojų žudynių vieta ir kapai	Nacionalinis	Valstybės saugomas	Pirčiupių k., Valkininkų sen., Varėnos r. sav.	209	4
Žygmantiškių girininkija							

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas, apibūdinimas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Statusas	Adresas	Kv. Nr.	Skl. Nr.
1.	1925	Eišiškių, Gornostajiškių piliavietė	Nacionalinis	Paminklas	Gornostajiškių k., Eišiškių sen., Šalčininkų r. sav.	263	1
Matuizų girininkija							
1.	45392	Jurgiškių pilkapynas II	Nacionalinis	Registrinis	Marijanavo k., Matuizų sen., Varėnos rajono sav.	170; 187	7, 9; 2
2.	3669	Jurgiškių pilkapynas	Nacionalinis	Paminklas	Marijanavo k., Matuizų sen., Varėnos rajono sav.	187; 193	7, 8, 9; 3
3.	40431	Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai	Vietinis	Registrinis	Žagarių k., Matuizų sen., Varėnos rajono sav.	351	12
Marcinkonių girininkija							
1.	22645	Pauosupės senovės gyvenvietė		Valstybės saugomas	Pauosupės k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	140	8
Perlojos girininkija							
1.	29602	Lietuvos partizanų kovos ir žūties vieta	Nacionalinis	Valstybės saugomas	Palkabalio k., Vydenių sen., Varėnos r. sav.	358	4
2.	22643	Kašėtų senovės gyvenvietė VII		Valstybės saugomas	Kašėtų k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	618	1
3.	22642	Kašėtų senovės gyvenvietė VI		Valstybės saugomas	Kašėtų k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	618	25
4.	40755	Rudnios, Ūlos senovės gyvenvietė	Regioninis	Registrinis	Rudnios k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	628	14, 15
5.	32859	Rudnios, Titno senovės gyvenvietė II	Regioninis	Registrinis	Rudnios k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	611	7, 9

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas, apibūdinimas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Statusas	Adresas	Kv. Nr.	Skl. Nr.
6.	38413	Rudnios, Titno titnago kasykla	Regioninis	Registrinis	Rudnios k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	612 613 621; 622	1–20, 23–28, 30, 31, 34–38; 1–6, 16, 17, 25–27, 30–32; 5–8; 1, 2
7.	32940	Rudnios, Titno senovės gyvenviete	Regioninis	Registrinis	Rudnios k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	612	21, 22
Kaniavos girininkija							
1.	21489	Paramėlio, Krokšlio senovės gyvenvietė		Valstybės saugomas	Paramėlio k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	283; 289	1, 2, 4; 2, 3
2.	21490	Senovės gyvenvietė II		Valstybės saugomas	Krokšlio k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	289; 297; 298	25; 3–13, 15–18, 20–22, 29; 1, 3
3.	21487	Karaviškių senovės gyvenvietė III		Paminklas	Karaviškių k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	304	11, 12
4.	21488	Karaviškių senovės gyvenvietė IV		Paminklas	Karaviškių k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	304; 305	15, 17; 7, 8
5.	40381	Podubičių senovės gyvenvietė	Regioninis	Registrinis	Podubičių k., Kaniavos sen., Varėnos r. sav.	220	7, 8

7 lentelė. ***Kultūros ir gamtos paveldo objektai***

Eil. Nr.	Girininkija	Kultūros paveldo objektai	Gamtos paveldo objektai	Viso
1	Glūko	18		
2	Valkininkų	2		
3	Pirčiupių	5		
4	Žygmantiškių	1		
5	Matuizų	3		
6	Marcinkonių	1	3	
7	Perlojos	7		
8	Kaniavos	5		
Viso:		**42**	**3**	**45**

10 pav. ***Jurgiškių pilkapynas Matuizų girininkijoje***

Kultūros paveldo objektų vertingosios savybės

(pagal LR kultūros vertybių registrą)

1. **Pamusių pilkapynas (3689)**
   Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

2. **Gudžių pilkapynas, vad. Kapčiais (3687)**
   Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

3. **Voniškių, Burbonių piliakalnis su gyvenviete (22953)**

   Vertingųjų savybių pobūdis:
   archeologinis (lemiantis reikšmingumą), mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus).
   Vertingosios savybės:
   žemės ir jos paviršiaus elementai:
   - reljefas (atskira, pelkėtų balų supama kalva, kurioje įrengtas piliakalnis, bei nuo jos į V už nedidelės natūralios įdubos esanti maždaug 80x65 m dydžio ir 3-5 m aukščio kalvelė, kurioje plyti senovės gyvenvietė, bei į R-PR nuo piliakalnio besitęsianti virš gretimų pelkėtų lomų iki 3 m iškilusi apie 100 m ilgio R-V kryptimi ir iki 70 m pločio aukštesne P dalimi pakiluma, kurioje taip pat plyti senovės gyvenvietė; teritorija apardyta miško sodinimo ir kirtimo darbų metu, iškasinėta duobėmis, sužalota įvairių kitų žemės judinimo darbų metu, 2018 m. piliakalnio ŠŠR pašlaitėje išgręžtas 30 cm skersmens gręžinys informaciniam ženklui, šiuo metu nuo piliakalnio šalinami medžiai).

   faktai apie tautosakos šaltinius, kurie susiję su objektu:
   - pasakojama, jog ant kalno buvusi šventykla

4. **Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta III (36122)**

   Vertingųjų savybių pobūdis:
   archeologinis (lemiantis reikšmingumą).
   Vertingosios savybės:
   žemės ir jos paviršiaus elementai:
   - sampilas (smėlio sampilas, ovalus, kiek išgaubtu viršumi, maždaug 30 m ilgio, pailgas V-R kryptimi, 7 m pločio ir 0,6 m aukščio; 2000 m. sampilo centre kiek arčiau V krašto iškasta 30 m2 dydžio perkasa, šiuo metu šia vieta eina miško kvartalinė proskyna, sampilas apaugęs pavieniais medžiais);
   - sampilą juosiantis griovys ar jo liekanos (sampilą R pusėje yra iki 1 m pločio griovys; griovys iš dalies ar visiškai užslinkęs).

5. **Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta II (36121)**
   Vertingųjų savybių pobūdis:
   archeologinis (lemiantis reikšmingumą).
   Vertingosios savybės:
   žemės ir jos paviršiaus elementai:
   - sampilas (smėlio sampilas, ovalus, kiek išgaubtu viršumi, maždaug 26 m ilgio, pailgas ŠR-PV kryptimi, 6-7 m pločio ir 0,5-0,6 m aukščio; smarkiai suardytas 2011 m. Š-P kryptimi ariant mišką).

6. <u>Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta (20776)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
archeologinis (lemiantis reikšmingumą).
Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:
- sampilas (smėlio sampilas, ovalus, kiek išgaubtu viršumi, maždaug 27 m ilgio, pailgas ŠV-PR kryptimi, 7 m pločio ir 0,5-0,6 m aukščio; smarkiai suardytas 2011 m. Š-P kryptimi ariant mišką);

7. <u>1863 m. sukilimo dalyvių kapas (16702)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus), memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus).
Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:
- kvadrato formos lygaus reljefo teritorija, 1863 m. sukilimo dalyvių palaikai.

įvairios išraiškos formos:
- betoninis kryžius ant pakylos, kurioje užrašas lenkų kalba: "Čia ilsisi didvyriai, 1863 žuvę už Tėvynės laisvę" (pakylos h - 0,69 m, kryžiaus h - 2,05 m; būklė patenkinama).

faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius:
- palaidoti nežinomi 1863 m. sukilimo dalyviai, kovoję Rūdiškių apylinkėse.

8. **<u>Pirčiupio kaimo gyventojų žudynių vieta ir kapai (29611)</u>**

Vertingųjų savybių pobūdis:
memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus).
Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:
- Pirčiupio kaimo gyventojų palaikai;
- reljefas (lygus);
- pirmas kapas, antras kapas (aptverti betoniniais apvadais);
- kluono vieta.

faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius:
- 1944 06 03 vokiečių baudžiamasis būrys įvykdė kerštо akciją: Saulėnų ir Uždavinių gyvenamuosiuose namuose gyvus sudegino Pirčiupio kaimo moteris ir vaikus. (Pirčiupio kaimo gyventojų žudynių vieta, u.k. 10587). Sudegė 119 žmonių: 69 vaikai, 29 moterys, 21 vyras.. Buvo sudegintos ir 27 sodybos. Išsigelbėti pavyko tik keliems gyventojams. Nužudytuosius leista palaidoti tik birželio 11 d. Jie palaidoti dviejuose bendruose kapuose, viename - vyrų palaikai, kitame - moterų ir vaikų.

9. <u>Valkininkų miestelio istorinė dalis (17118)</u>

Vertingosios savybės (vertybės sudėtis, apimtis, vertingos dalys ir elementai):
gatvių tinklas, aikštės planas, gatvių ir aikštės tūrinė erdvinė kompozicija.

10. <u>Jurgiškių pilkapynas II (45392)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
archeologinis (lemiantis reikšmingumą).
Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:
- reljefas (smėlinga lyguma; apaugusi mišku, teritoriją P dalyje R-V kryptimi kerta kvartalinė proskyna, miško keliukai);
- sampilai (15 nuo 6 m iki 9 m skersmens ir nuo 0,2 m iki 0,8 m aukščio sampilų, išsidėsčiusių gana dideliame iki 300 m ilgio ir 100 m pločio miško plote nuo 1 m iki 80 m atstumu vienas nuo kito; dauguma sampilų sulėkštėję, apardyti įvairių miško darbų metu);
- sampilus juosiantys grioviai ar pailgos duobės (sampilų papėdėse pastebimos juos juosusių griovių ar pailgų duobių žymės; grioviai užslinkę, sužaloti miško darbų metu).

11. <u>Jurgiškių pilkapynas (3669)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
archeologinis (lemiantis reikšmingumą).
Vertingosios savybės:
Žemės ir jos paviršiaus elementai:
- reljefas (smėlinga, nežymiai banguota lyguma; apaugusi mišku, teritoriją PR dalyje R-V kryptimi kerta kvartalinė proskyna);
- sampilai (apie 30 nuo 6 m iki 12 m skersmens ir nuo 0,3 m iki 1,2 m aukščio sampilų, išsidėsčiusių nuo 2 m iki 30 m atstumu vienas nuo kito; dalis sampilų sulėkštėję, dauguma apardyti sodinant mišką, keli apardyti kvartalinės proskynos, kai kuriuose pastebimos senos duobės);
- sampilus juosiantys grioviai ar pailgos duobės (sampilų papėdėse pastebimos juos juosusių griovių ar pailgų duobių žymės; grioviai užslinkę, sužaloti sodinant mišką).

12. <u>Pirmojo pasaulinio karo Vokietijos imperijos karių kapai (40431)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus).
Vertingosios savybės:
įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos:
- akmenų tvoros fragmentai (daugelyje vietų tvora stipriai apirusi, būklė bloga).

žemės ir jos paviršiaus elementai:
- Vokietijos imperijos karių palaikai; lygus reljefas (teritorijoje matyti kapų kauburiai, būklė bloga).

faktai apie svarbius visuomenės ir valstybės istorijos įvykius:
- palaidoti Vokietijos imperijos kariai (skaičius nežinomas), žuvę Pirmajame pasauliniame kare.

13. <u>Eišiškių, Gornostajiškių piliavietė (1925)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:

archeologinis (lemiantis reikšmingumą), architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus), istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus), kraštovaizdžio.

Vertingosios savybės:

buvusių komplekso dalių (statinių) liekanos ar jų vietos:

- pamatai (pylimo viršuje Š-ŠV pakraštyje yra apie 8 m skersmens, krauto iš įvairaus dydžio lauko akmenų juos surišant storu kalkių skiediniu, bokšto liekanos, kiek žemiau jo, ŠV pylimo papėdėje matyti, maždaug 3x4 m dydžio keturkampio akmenimis ir kalkėmis mūryto vėlyvesnio pastato liekanos, bei dar vieno, PV kampe prie pylimo esančio maždaug 15x10 m dydžio, pailgo V-R kryptimi, krauto iš stambių tašytų akmenų vėlyvo pastato liekanos, greičiausiai čia stovėjusios telegrafo stoties liekanos; pastatai smarkiai apardyti įvairių žemės judinimo darbų metu).

žemės ir jos paviršiaus elementai:

- reljefas (Versekos kair. kranto masyvios aukštumos aukščiausia vieta, lygiu, vos nuolaidėjančiu ŠV kryptimi paviršiumi; apardyta ilgalaikių arimų, XIX a. įrengiant optinio telegrafo pastatus, tiesiant Eišiškių-Šalčininkų plentą);
- aikštelė (keturkampė, maždaug 110x85 m dydžio, pailga R-V kryptimi, kiek įdubusia V dalimi; aikštelės P dalis apardyta XIX a. 1 pusėje statant optinio telegrafo pastatą, ŠR aikštelės dalis išbetonuota, ŠV pusėje yra didelė duobė, šiuo metu dirvonuoja);
- pylimas (aikštelė apjuosta, maždaug 15 m pločio, ties pagrindu ir nuo 2 m P pusėje iki 4 m R ir Š pusėse aukščio nuo aikštelės, pylimu, kurio P pusėje yra 5 m pločio įvažiavimas; R ir V pusėse pylimas maždaug ties jų viduriu perkastas įrengiant takelius, šiuo metu pylimas apaugęs medžiais ir krūmais);
- griovys (už pylimo yra 25 m pločio viršuje ir 4-5 m gylio griovys, skiriantis piliavietę nuo gretimų laukų; griovys iš dalies užslinkęs, jo PR kraštas užpiltas tiesiant kelią, griovys R ir V pusėse užpiltas įrengiant takelius);
- kultūrinis sluoksnis (susidedantis iš tamsios, maišytos, 20-80 cm storio žemės, su pastatų liekanomis, akmenų grindiniais, archeologiniai radiniais).

faktai apie svarbius įvykius, kurie susiję su objektu:

- spėjama, kad XIV a. II pusėje čia buvo kunigaikščio Sudimanto ir jo sesers Onos, Vytauto žmonos, tėvonija. 1385 m. kryžiuočių kelių į Lietuvą aprašyme Eišiškės vadinamos kaimu ir jose minima apleista pilis. Gali būti, kad Sudimantui, Vytauto svainiui, pasitraukus kartu su juo, Jogaila pilį sunaikino. Vėliau, pilis matyt atstatyta, minima 1393, 1429 ir 1433 m., nors kai kurie tyrėjai abejoję ar ji iš viso buvo pastatyta

14. <u>Babriškių senovės gyvenvietė (22658)</u>

Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

15. <u>Babriškių senovės gyvenvietė II (22659)</u>

Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

16. **<u>Glūko senovės gyvenvietė VIII (22668)</u>**

Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

17. <u>Glūko senovės gyvenvietė IX (22669)</u>

Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

18. <u>Glūko senovės gyvenvietė VI (22666)</u>

Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

19. <u>Glūko geležinkelio tilto liekanos (41994)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
architektūrinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas), inžinerinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas).
Vertingosios savybės:
tūris:
- tilto atramų liekanos: du stačiakampio plano ramtai V, R krantuose.

sienų angos, nišos:
- ramtų pusapskričių sąramų angos.

apdaila ir puošyba:
- stačiakampių, tašytų akmenų su faktūriniu paviršiumi atramų apdaila;
- ramtų angų tašytų akmenų mūro pusapskritės sąramos.

konstrukcijos:
- pamatai;
- tašytų akmenų mūro ramtų sienos.

žemės ir jos paviršiaus elementai:
- V ir R grunto pylimai.

upės, natūralūs vandens telkiniai:
- Varėnės upė.

20. **<u>Glūko senovės gyvenvietė XI (22671)</u>**
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

21. <u>Glūko senovės gyvenvietė IV (22664)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

22. <u>Glūko senovės gyvenvietė III (22663)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.
23. <u>Glūko senovės gyvenvietė II (22662)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

24. <u>Glūko senovės gyvenvietė (22661)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

25. <u>Vilniaus karo apygardos artilerijos poligono sandėlis (32911)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
inžinerinis (lemiantis reikšmingumą retas).
Vertingosios savybės:
tūris:
- požeminės, tarpusavyje besijungiančios patalpos (užpiltos žeme; būklė bloga).

aukštų išplanavimas:
- kapitalinių sienų tinklas;
- sienų angos, nišos - 3 pusapskritiminės sąramos angos ŠR pusėje (būklė bloga).

konstrukcijos:
- pamatai;
- raudonų plytų mūro sienos (būklė bloga);
- raudonų plytų mūro cilindriniai skliautai (būklė bloga).

žemės ir jos paviršiaus elementai:

- sampilas (būklė gera).

26. <u>Glūko geležinkelio stoties pastatų kompleksas (12201)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus).
Vertingosios savybės:
planavimo sprendiniai:
- geležinkelio stoties pastatų komplekso, susidedančio iš geležinkelio stoties pastato, vandentiekio bokšto ir ledainės tūrinė erdvinė kompozicija.

žemės ir jos paviršiaus elementai:
- lygus reljefas objekto teritorijoje.

dangos:
- akmenų grindinys priešais stoties pastato ŠR ir PV fasadus (būklė bloga, nemaža dalis akmenų užnešta žemėmis, apaugę žole).

faktai, kurie susiję su objektu:
- 1881 m. kairėje Varėnės upės pusėje carinės Rusijos valdžia įkūrė Vilniaus karinės apygardos kariuomenės pratimų stovyklą (lagerius) su mediniais pastatais kareivinėms ir mūriniu dviaukščiu puošniu namu karininkų klubui. Dešinėje Varėnės pusėje buvo įrengtas didelis 7 x 4 km artilerijos pratimų poligonas, o pati vietovė su Alytaus tvirtove sujungti geležinkelio atkarpa. Geležinkelio ruožas tarp Glūko geležinkelio stoties ir Poteronių buvo atidarytas 1895. Maždaug tuo metu buvo pastatytas ir geležinkelio stoties pastatų kompleksas. Pati stotis dar buvo vadinama "artilerijskaja“. 1920 m. Lenkijai okupavus Vilniaus kraštą, stotis liko Lietuvos pusėje. 1930 m. stoties pastate veikė džiovininkų sanatorija. 1952 m. buvęs Varėnos miškų pramonės ūkis pastatą iš Geležinkelių valdybos nupirko. 1958 m. atlikus pastato rekonstrukciją, čia buvo įrengtos Glūko girininkijos patalpos bei trys butai girininkijos darbuotojams. Glūko girininkija čia veikė iki 1989 m., kol buvo sujungta su Merkio girininkija.

27. <u>Rusijos imperijos kariuomenės Varėnos artilerijos poligono kapinės (38395)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus).
Vertingosios savybės:
įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos:
- lauko akmens antkapiniai paminklai su iškaltais įrašais kirilica (išliko 7 antkapiniai paminklai ar jų fragmentai; būklė patenkinama).

žemės ir jos paviršiaus elementai:
- Varėnos artilerijos poligono karių palaikai;
- reljefas (žemėjantis R, PR kryptimi; kapinės apaugę pušimis, teritoriją juosia žemės pylimas su akmenų tvoros liekanomis).

28. <u>Žydų žudynių ir užkasimo vieta (11328)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
istorinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas), memorialinis (lemiantis reikšmingumą tipiškas).
Vertingosios savybės:
įvairios išraiškos formos:
- žudynių duobes dengiantys du stačiakampio plano betoniniai antkapiai.

žemės ir jos paviršiaus elementai:
- lygus reljefas objekto teritorijoje;
- žuvusiųjų palaikai.

faktai, kurie susiję su objektu:
- 1941 m. rugsėjo pradžioje čia dvejuose apkasuose buvo sušaudyti Varėnos miestelio žydų tautybės žmonės. Vieta aptverta medine tvorele. Duobės, kuriose buvo šaudomi žydai užbetonuotos dviem stačiakampio plano betoniniais antkapiais. Objekto V dalyje yra paminklas su atminimo lenta.

29. <u>Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kelio monumentalioji skulptūra „Žaltys Žilvinas" (35285)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
dailės (lemiantis reikšmingumą svarbus), memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus).

Vertingosios savybės
tūris:
- natūralaus medžio vertikali žalčio skulptūra su kaltine metaline karūna viršuje (būklė patenkinama).

fasadų apdaila ir puošyba:
- skulptūros dekoro visuma;

konstrukcijos:
- apskritimo formos betoninis pamatas su mediniu postamentu;
- medinė skulptūra (būklė patenkinama).

faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes:
- skulptūra sukurta kompozitoriaus, dailininko M. K. Čiurlionio (1875-1911) šimtųjų gimimo metinių proga. 1975 m. Perlojoje, 1976 m. Merkinėje stovyklavę 26 liaudies meistrai palei Varėnos - Druskininkų kelią pastatė paminklines skulptūras, koplytstulpius ir pavadino Mikalojaus Konstantino Čiurlionio keliu.

30. <u>Lietuvos partizanų kovos ir žūties vieta (29602)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus), memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus).

Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:
- slėptuvės-bunkerio vieta (apaugusi žolėmis, samanomis apie 2 m gylio, 5x5 m duobė; būklė patenkinama);
- reljefas (kalvos šlaito viršutinė dalis, su joje esančia apaugusia miško samanomis slėptuvės duobe, žemėjanti P kryptimi).

faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius:
- Palkabalio miške, Perlojos vlsč., Varėnos aps., buvusioje slėptuvėje-bunkeryje 1949-01-25 kautynėse su MGB Varėnos aps. skyriaus operatyvine grupe žuvo Dainavos apygardos Kazimieraičio rinktinės Vytauto tėvūnijos štabo partizanai. Pastabos: LPKTS Varėnos skyriaus iniciatyva 1999 m. pastatytas paminklas. Partizanai palaidoti Perlojos k. kapinėse, Varėnos r. (Partizanų kapo Registro unikalus kodas: 32892).

31. <u>Pauosupės senovės gyvenvietė (22645)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

32. **Kašėtų senovės gyvenvietė VII (22643)**

33. Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

34. Kašėtų senovės gyvenvietė VI (22642)

Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

35. Rudnios, Ūlos senovės gyvenvietė (40755)

Vertingųjų savybių pobūdis:
archeologinis (lemiantis reikšmingumą), kraštovaizdžio.
Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:

- reljefas (Ūlos ežero V pakrantės aukštumos kyšulys, maždaug 120 m ilgio ŠR-PV kryptimi ir apie 60-80 m pločio, 2-4 m aukščio šlaitais, bei gana lygiu viršumi, iš ŠV pusės nuo gretimų aukštesnių ežero terasų atskirtas natūralia loma, iš PV, P ir PR pusių gana plačios ir gilios daubos, iš Š, ŠR - ežero; teritorija, ypač jos ŠR dalis sužalota 2015 m įrengiant poilsiavietę, kasant duobes, lyginant žemės paviršių - formuojant aikšteles, šiuo metu didžioji teritorijos dalis apaugusi pušimis);
- kultūrinis sluoksnis (rudas smėlingas, maždaug 0,1-0,25 m storio kultūrinis sluoksnis su titnago žaliava ir archeologiniais radiniais; kultūrinis sluoksnis apardytas įvairių žemės judinimo darbų metu, 1998 m. teritorijoje, miško paklotės praardymuose surinkta atsitiktinių archeologinių radinių, 2015 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu surinkta atsitiktinių archeologinių dirbinių, iškastose duobėse fiksuotas kultūrinis sluoksnis).

artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės:

- Ūlos kraštovaizdžio draustinio teritorija.

36. Rudnios, Titno senovės gyvenvietė II (32859)

Vertingųjų savybių pobūdis:
archeologinis (lemiantis reikšmingumą).
Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:

- reljefas (Titno ežero Š kranto viduriniųjų terasų aikštelės virš ežero pakilusios iki 4-7 m aukščio, iš Š pusės besiribojančios su aukštutine terasa; teritorija išvažinėta miško keliukų, apardyta įrengiant poilsiavietę, kasant duobes, stipriai paveikta vėjo erozijos, šiuo metu apaugusi mišku);
- kultūrinis sluoksnis (pilkai gelsvas smėlingas, maždaug 5-15 cm storio kultūrinis sluoksnis su archeologiniais radiniais; kultūrinis sluoksnis sužalotas įvairių žemės judinimo darbų metu, 2002 m ištirti 2 šurfai, bendras 0,6 kv. m plotas, 1996, 1998-2005 m. gyvenvietės paviršiuje aptikta daug įvairių titnago radinių: žaliavos, skaldytinių, skelčių ir nuoskalų).

artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės:

- Ūlos kraštovaizdžio draustinio teritorija.

37. Rudnios, Titno titnago kasykla (38413)

Vertingųjų savybių pobūdis:
archeologinis (lemiantis reikšmingumą).
Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:

- reljefas (Titno ežero ir į jį įtekančio Žvirgždynės upelio viršutinės terasos, stipriai išraižytu, įvairaus dydžio raguvų, termokarstinių įgriuvų ir duobių paviršiumi; teritorija apardyta kvartalinių linijų, miško keliukų, kitų žemės judinimo darbų metu, teritorijos paviršius gana stipriai paveiktas vėlesnių eolinių procesų metu, šiuo metu didžioji teritorijos dalis apaugusi spygliuočių mišku);
- kultūrinis sluoksnis (gelsvai rudas smėlingas, maždaug 30-50 cm storio kultūrinis sluoksnis su titnago žaliavos apdirbimo aikštelėmis ir archeologiniais radiniais, bei kelios, maždaug 1,5-2 m skersmens ir iki 2,5 m gylio titnago gavybos šachtos; kultūrinis sluoksnis sužalotas įvairių žemės judinimo darbų metu, 1996, 1998-2008 m. teritorijos paviršiuje aptikta daug įvairių titnago radinių: žaliavos, skaldytinių, skelčių ir nuoskalų, 2000 m ištirtas dvi perkasos, bendras 22 kv. m plotas).

38. <u>Rudnios, Titno senovės gyvenviete (32940)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
archeologinis (lemiantis reikšmingumą).
Vertingosios savybės:
žemės ir jos paviršiaus elementai:

- reljefas (Titno ežero, maždaug 230x150 m dydžio, kiek pailga ŠV-PR kryptimi ir apie 2-3 m aukščio buvusi ežero sala, dabar iš P pusės juosiama į ežerą įtekančio Žvirgždynės upelio, iš V, ŠV pusių - užpelkėjusios ežero dalies, o iš R pusės nuo gretimos aukštumos atskirta siaura buvusio ežero protaka; didžioji teritorijos dalis apaugusi mišku, tik Š, ŠV pašlaitės dirvonuoja);
- kultūrinis sluoksnis (pilkai gelsvas smėlingas, maždaug 15-20 cm storio kultūrinis sluoksnis su archeologiniais radiniais; kultūrinis sluoksnis sužalotas įvairių žemės judinimo darbų metu, 1999 m. gyvenvietės paviršiuje aptikta įvairių titnago radinių: žaliavos, skaldytinių, skelčių ir nuoskalų, 2002 m ištirti 2 šurfai, bendras 1 kv. m plotas).

39. <u>Paramėlio, Krokšlio senovės gyvenvietė (21489)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

40. <u>Senovės gyvenvietė II (21490)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

41. <u>Karaviškių senovės gyvenvietė III (21487)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

42. <u>Karaviškių senovės gyvenvietė IV (21488)</u>
Kultūros paveldo objekto vertingosios savybės nėra pateiktos.

43. <u>Podubičių senovės gyvenvietė (40381)</u>

Vertingųjų savybių pobūdis:
archeologinis (lemiantis reikšmingumą), kraštovaizdžio.
Vertingosios savybės:

žemės ir jos paviršiaus elementai:

- reljefas (Dumblio ežero Š kranto, maždaug 80 m ilgio ŠV-PR kryptimi buvusi ežero sala, iš visų pusių juosiama užpelkėjusios ežero dalies, tik iš P pusės - ežero; didžioji teritorijos dalis apaugusi senomis eglėmis, bei pavieniais smulkesniais lapuočiais medžiais ir krūmais, PR kraštas - aukšta žole, vietomis salos paviršius išknistas šernų;
- kultūrinis sluoksnis (neintensyvus, sunkiai išsiskiriantis, tačiau su gausia titnago žaliava ir pavieniais archeologiniais radiniais aptinkamais iki 0,4 m storio tamsiai pilkos spalvos miško žemėje ir geltoname smėlyje; kultūrinis sluoksnis apardytas įvairių žemės judinimo darbų metu; 2015 m. tyrimų metu surinkta virš 300 archeologinių radinių).

8 lentelė. ***Kultūros paveldo objektai***

Girininkija	**Viso, vnt**	**Statusas**			**Objekto reikšmingumo lygmuo**		
		paminklas	**Valstybės saugomas**	**registrinis**	**nacionalinis**	**Regioninis**	**Vietinis**
Glūko	**18**	2	11	5	1	2	3
Valkininkų	**2**	2			1		
Pirčiupių	**5**		2	3	2	3	
Matuizų	**3**	1		2	2		1
Žygmantiškių	**2**	2			2		
Marcinkonių	**1**		1				
Perlojos	**7**		3	4	1	4	
Kaniavos	**5**	2	2	1		1	
VISO	**43**	**9**	**19**	**15**	**9**	**10**	**4**

Archeologinio kultūros paveldo objektų tvarkybą reglamentuoja paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“, nepriklausomai nuo žemės naudojimo paskirties.

Visos neveikiančios kapinės yra tvarkomos pagal Kapinių tvarkymo taisykles.

Nekilnojamasis kultūros paveldas, esantis draustiniuose, rezervatuose, valstybiniuose parkuose, saugomas pagal Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir Saugomų teritorijų įstatymo reikalavimus.

Vykdant miško kraštovaizdžio formavimo priemones ir kitus ūkinius darbus kultūros paveldo objekto teritorijoje, būtina informuoti ir derinti su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus arba Alytaus – Marijampolės teritoriniais skyriais.

Kultūros paveldo objektų teritorijose ir vietovėse draudžiama naujai įveisti arba atsodinti iškirstą mišką.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 60 straipsnio nuostatomis, moksliniam pažinimui saugomo archeologinio kultūros paveldo objekto teritorijoje draudžiama plėtoti miškų ūkį, išskyrus savaime užaugančių medžių ir krūmų šalinimą.

Šioje projektinėje dalyje kultūros paveldo objektų raiška pateikiama tik rekreaciniu požiūriu, įprasminant juos kaip lankytinus kraštovaizdžio objektus rekreacinėje Valstybinių miškų urėdijos sistemoje, tačiau ji nesprendžia kitų ūkinių priemonių klausimų (išskyrus kraštovaizdžio formavimo kirtimus). Miškų naudojimo ir atkūrimo planavimas yra ne rekreacinio projekto objektas.

Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose bei Gamtos paveldo teritorijose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (2019 m. birželio 6 d. Nr. XIII-2166).

Saugomi gamtos paveldo objektai. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose yra 3 gamtos paveldo objektai: 2 botaniniai (medžiai) ir 1 geomorfologinis (skardis). Visi gamtos paveldo objektai yra Marcinkonių girininkijos miškuose.

Gamtos paveldo objektai vertinami ir tikslingumas skelbti juos saugomais nustatomas vadovaujantis „*Saugomų teritorijų (išskyrus kultūrinius rezervatus (rezervatus-muziejus), kultūrinius draustinius ir istorinius valstybinius parkus) steigimo kriterijais“,* patvirtintais 2020 m. gruodžio 3 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-736.

Saugomų gamtos paveldo objektų apsaugos ir tvarkymo ypatumus nustato saugomų teritorijų įstatymas ir gamtos paveldo objektų nuostatai. Savivaldybių saugomų gamtos

paveldo objektų steigimo tvarką savivaldybių tarybų patvirtinti saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašai.

9 lentelė. ***Saugomi gamtos paveldo objektai***

Pavadinimas	Girininkija	Miško kvartalas	Taksacinis miško sklypas	Statusas
Geomorfologiniai objektai				
**Mančiagirės skardžiai*	Marcinkonių	43	14d., 15d.	Valstybės saugomas gamtos paminklas
		57	6d., 7d., 8d., 18d., 29, 30d., 32d., 33, 34d., 35	
		67	10d.	
		58	1, 2d., 3d., 5, 6	
		69	1d., 2, 3	
		Bendras plotas (ha):	***7,6***	
Botaniniai objektai				
Drevėta pušis	Marcinkonių	184	7	Valstybės saugomas gamtos paveldo objektas
Drevėta pušis	Marcinkonių	228	11	Valstybės saugomas gamtos paveldo objektas

d. – taksacinio miško sklypo ploto dalis

Siūlomi įtraukti į saugomų gamtos paveldo objektų sąrašą dėl įspūdingų dendrometrinių rodiklių (aukščio, amžiaus, skersmens):

- *„Povilnio šaltinis“;* Marcinkonių girininkijos 135 miško kvartalo 3 (dalis), 4 (dalis), 42 (dalis), 54 (dalis), 55 (dalis), 56 (dalis), 74 (dalis) sklypuose; objekto plotas ~ 1,9 ha;
- *Paprastoji pušis;* Perlojos girininkijos miškuose 562 miško kvartalo 4 skl.;
- *Paprastoji pušis;* Perlojos girininkijos miškuose 562 miško kvartalo 22 skl.;
- *Paprastoji pušis;* Perlojos girininkijos miškuose 562 miško kvartalo 26 skl.

11 pav. ***Įspūdingais dendrometriniais rodikliais pasižyminčios paprastosios pušys (Perlojos girininkijos 592 kv.)***

3. PROJEKTINIAI SPRENDINIAI

3.1. Rekreacinė infrastruktūra

Kaip parodė esamos situacijos analizė, gamtos ištekliai turizmo vystymo požiūriu šioje vietovėje yra pakankami, todėl ypač svarbu vystyti miško pažintinį turizmą, su tuo susijusi ir pagrindinė siūloma koncepcija, tinkanti išnaudoti esamus miško išteklius – miško rekreacinės infrastruktūros gerinimas (panaudojant ne tik valstybinių miškų urėdijos lėšas, bet ir prisidedant nacionalinio parko direkcijai, rajono savivaldybės administracijai ir jų galimybėms gauti ES paramą iš atitinkamų programų, sudarant sutartis dėl objektų priežiūros organizavimo miškuose), vystant pažintinio turizmo plėtrą bei sudarant ramaus poilsio gamtoje (grybavimas, pasivaikščiojimas miške, poilsis prie vandens, rekreaciniai bei pažintiniai pėsčiųjų ir dviratininkų takai ir kita) galimybes. Didėjant visuomenės susidomėjimui gamtos ir kultūros ištekliais bei kylant rekreacinio naudojimo intensyvumui, būtina papildyti naujais objektais bei rekonstruoti esamą rekreacinę infrastruktūrą, kai kur reikėtų atlikti kraštovaizdžio formavimo kirtimus, ypač nacionalinio parko teritorijoje. Išlieka esamų poilsio objektų rekreacinės infrastruktūros atnaujinimo, remonto, aplinkos sutvarkymo būtinybė. Naujai suprojektuoti bei rekonstrukcijai numatyti esami rekreacijos objektai nurodyti 10 ir 11 lentelėse.

10 lentelė. ***Rekonstruojami rekreacijos objektai***

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kv.	Skl.	Apibūdinimas
Valkininkų girininkija				
1.	Santakio pažintinis objektas	250	1-4;7-9;14;15	Atnaujinti esamus įrenginius, papildant ar pakeičiant naujais. Pagal techninį projektą
2.	Zamko stovyklavietė	296	9	Atnaujinti esamus įrenginius, papildant ar pakeičiant naujais. Pagal techninį projektą
Perlojos girininkija				
3	Lavyso stovyklavietė	198	3	Atnaujinti esamus įrenginius, papildant ar pakeičiant naujais.
Glūko girininkija				
4.	Glūko stovyklavietė	261 257	**39** **5-7**	Atnaujinti esamus įrenginius, papildant ar pakeičiant naujais.
Marcinkonių girininkija				
5	Grūdos stovyklavietė	121	4;5;7;8	Atnaujinti esamus įrenginius, papildant ar pakeičiant naujais.
6	Marcinkonių tvenkinio poilsiavietė	198	28	Atnaujinti esamus įrenginius, papildant ar pakeičiant naujais.
7	Kastinio stovyklavietė	179 199	2; 4 10; 12	Atnaujinti esamus įrenginius, papildant ar pakeičiant naujais.

12,13 pav. ***Marcinkonių tvenkinio poilsiavietė Marcinkonių girininkijoje*** *(kairėje****) ir Lavyso poilsiavietė Perlojos girininkijoje*** *(dešinėje)*

13,14 Pav. ***Kastinio stovyklavietė Marcinkonių girininkijoje***

15,16 pav. ***Glūko stovyklavietė Glūko girininkijoje*** *kairėje) ir* ***Žiežulio stovyklavietė Matuizų girininkijoje*** *(dešinėje)*

11 lentelė. ***Projektuojami rekreacijos objektai***

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kv.	Skl.	Apibūdinimas
Perlojos girininkija				
1.	Pažintinis objektas	562	4; 22; 26	Prie kelio 3 paprastosios pušys maždaug 170 metų amžiaus; atlikti kraštovaizdžio formavimo kirtimus, atidengiant senoles pušis, pastatyti suolus, informacines priemones: informacinį ženklą, stendą, rodykles ir kt.
Valkininkų girininkija				
2.	Poilsiavietė „Miško klasė“	296	2	Prie upės, yra pamatai, įrengti pavėsinę – paviljoną (40-50 žmonių) mokomiesiems pažintiniams - renginiams. Pagal techninį projektą
Marcinkonių girininkija				
3	Atokvėpio vieta	4	22	Pagal Dzūkijos nacionalinio parko tvarkymo planą
4	Atokvėpio vieta	158	2	Pagal Dzūkijos nacionalinio parko tvarkymo planą
5.	Apžvalgos vieta	133	8	Pagal Dzūkijos nacionalinio parko tvarkymo planą

Atkreipiame dėmesį, kad regioninių padalinių miškų rekreacinę veiklą charakterizuoja ne vien objektų skaičius, bet ir kokybiška rekreacinė įranga, bylojanti apie tinkamą rekreacinės sistemos įgyvendinimą. Įgyvendinus rekreacinės miškotvarkos projekto dalies sprendinius, Varėnos regioninio padalinio administruojamuose miškuose bus atnaujinta rekreacinė teritorinė sistema, atspindinti miškų biologinę įvairovę, kraštovaizdį, krašto savitumą, kultūros ir gamtos vertybes.

Miškotvarkos projekto realizavimas leis įgyvendinti aplinkosauginius tikslus, gerinti aplinkos, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio kokybę, didinti miško visuomeninę estetinę vertę, plėtoti miškų rekreacinę infrastruktūrą.

17 pav. ***Rekonstrukcijai numatyta Zamko stovyklavietė Valkininkų girininkijoje***

3.3. Kraštovaizdžio formavimas

Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai. Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimais medžiai ir krūmai kertami prie miškuose esančių poilsiui skirtų objektų, siekiant tikslingai formuoti miškingą kraštovaizdį, vizualiai išryškinti estetiniu, gamtiniu ar kultūriniu požiūriu vertingą kraštovaizdį, jo elementus, sudaryti galimybes apžvelgti vaizdingas erdves ar objektus arba siekiant formuoti miško erdvinę struktūrą ir medžių rūšių sudėtį taip, kad ji kiek galima labiau atitiktų vietovės, kurioje vykdomas šis miško kirtimas, apsaugines ir rekreacines funkcijas.

Naujam vykmečiui kraštovaizdžio formavimo kirtimai suprojektuoti šešiose regioninio padalinio girininkijose 53,6 ha plote, numatant iškirsti per vykmetį maksimalų leistiną kiekį – iki 798 m^3 bendro tūrio. Daugiausia kirtimų numatyta Dzūkijos nacionalinio parko teritorijoje esančioje Marcinkonių girininkijoje, nes čia išskirta rekreacinė parko zona, yra daug patrauklių lankytojams pažintinių objektų bei išvystyta rekreacinė infrastruktūra.

Padalinio miškuose daugiausiai pagal plotą suprojektuota erdvių formavimo kirtimų – jie užima 28,4 ha arba 52 proc. visų kraštovaizdžio kirtimų. Kompleksinio formavimo kirtimai girininkijų miškuose numatyti 11,5 ha plote. Jie sudaro 21 proc. kraštovaizdžio formavimo kirtimų. Suprojektuotas kompleksinio formavimo kirtimų maksimalus leistinas iškirsti kiekis – 223 m^3 bendro tūrio, o erdvių formavimo – iki 575 $m^{3.}$. Kraštovaizdžio formavimo kirtimais vidutiniškai iš 1 ha bus iškertama apie 8 m^3. Keliolikoje sklypų erdviškumui ir praeinamumui pagerinti 14,8 ha plote projektuota retinti tik krūmus palei takus, keliukus, ežerus ar upes ar prie lankomų objektų.

Vykdant erdvių formavimo miško kirtimus numatyta retinant medyną pirmiausiai kirsti sausus, pavojingus, augime atsilikusius ir užstelbtus medžius, formuoti gero estetinio vaizdo, ažūrišką, mozaikišką, poilsiavimui patrauklų medyną. Iki 0,1 ha leidžiama iškirsti visą sumedėjusią augaliją. Taip pat rekomenduojame retinti taką, formuojant vaizdingas biogrupes, didinant medyno praeinamumą. Daugiausia erdvių formavimo kirtimų bus vykdoma girininkijų miškuose, kur yra rekreacinės infrastruktūros objektų. Prie šių objektų kirtimai turi būti intensyvesni, o tolstant nuo jų kirtimų intensyvumą reikėtų mažinti. Šiais kirtimais numatyta paįvairinti medynų monotoniją prie rekreacinių ar pažintinių objektų, atidengiant trako paslėptus medynus, išryškinant apylinkių grožį. Erdvių formavimo kirtimai numatyti beveik visose girininkijose (išskyrus Kaniavos ir Perlojos), tačiau daugiausia jų bus atliekama Marcinkonių girininkijoje, mažiausiai – Pirčiupių girininkijoje.

Prie pažintinių takų kirtimais turi būti siekiama didesnio atidengimo, siekiant eksponuoti įdomesnes miško ekosistemas, sukuriant erdves, ažūriškumą, tačiau tuo pačiu tai daryti saikingai ir išlaikyti natūralumą. Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai projektuoti tik

Marcinkonių girininkijoje. Medyną retinant pirmiausiai numatoma kirsti pavojingus, blogos sanitarinės būklės, atsilikusius augime ir užstelbtus medžius, siekti formuoti poilsiavimui patrauklų, gero estetinio vaizdo, ažūrišką, mozaikišką medyną.

Palei takus, keliukus kraštovaizdžio formavimo kirtimus – apatinio ardo kirtimą – atlikti vizualinio matomumo juostoje (neužsibrėžiant aiškių juostos pločio parametrų), siekiant formuoti natūralią vingiuotą užnugario liniją. Atlikus medyno formavimą kraštovaizdžio formavimo kirtimais, vėliau jį reikėtų tęsti kartojant maždaug kas 2-3 metai, pašalinant tai kas atsiranda nereikalinga: želiantis nepageidaujamas trakas ar pomiškis, atsirandantys sausuoliai bei skurstantys prasto estetinio vaizdo medžiai. Kirstinus medžius reikia atrinkti vegetacijos periodo metu, esant medžiams su lapais, o kirsti – ne poilsio sezono metu.

18 pav. ***Daugiausia erdvių formavimo kirtimų suprojektuota prie poilsio objektų***

12 lentelė. ***Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai***

Kvartalas	Sklypas	Kirtimo Plotas, ha	Amžius, m.	Skalsumas	I ardo rūšinė sudėtis	II ardo ir trako rūšinė sudėtis	Tūris sklype m^3	Maks. Iškertamas tūris sklype		Pastabos
								proc	*m^3*	
Marcinkonių girininkija										
179	3	0,8	110	0,7	7P2P1P	Kd, Št, vidutinis	272	5	14	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
179	4	0,1			Paplūdimys					Krūmų kirtimas
179	5	1,5	75	0,8	8P2P+PB	Kd, vidutinis	555	5	28	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
199	4	0,1			Miško poilsiavietė	Kr, vidutinis				Krūmų kirtimas
199	5	0,2			Paplūdimys					Krūmų kirtimas
199	6	1,4	55	0,6	4P1P3B2J	Št, Kr, tankus	252			Krūmų kirtimas
199	9	0,6			Miško poilsiavietė					Krūmų kirtimas
199	10	0,9	65	0,9	10P+PB	Kd, Št, tankus	369	10	37	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
199	11	1,6	120	0,6	7P3P	Kd, vidutinis	416			Krūmų kirtimas
199	12	0,9			Miško poilsiavietė					Krūmų kirtimas
205	23	0,7	65	0,7	9P1P+EB	Kd, Št, retas	231	5	11	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
205	25	0,6	85	0,8	10P	Kd, Št, retas	234	5	11	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
205	26	0,6	60	0,7	9P1P+BB	Št, Kd, vidutinis	186	5	9	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
198	9	1,5	55	0,8	9P1P+B	Kd, Št, vidutinis	480	5	24	Kompleksinio formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
198	10	0,3	70	0,9	5P3P2J	Kd, Št, vidutinis	129	10	13	Kompleksinio formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
198	25	1,8	75	0,8	9P1PJ	Kd, Št, vidutinis	666	5	33	Kompleksinio formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
198	26	1,5	65	0,8	10P+J	Št, Kd, vidutinis	525	5	26	Kompleksinio formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
198	27	0,4	65	0,9	10P+J	Kd, Št, vidutinis	164	10	16	Kompleksinio formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką
198	28	0,3			Miško poilsiavietė					Krūmų kirtimas
198	29	0,3	70	0,9	10P	Kd, Št, vidutinis	132	10	13	Kompleksinio formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant taką

Kvar-talas	Skly-pas	Kirtimo Plotas, ha	Am-žius, m.	Skals umas	I ardo rūšinė sudėtis	II ardo ir trako rūšinė sudėtis	Tūris sklype m^3	Maks. Iškertamas tūris sklype		Pastabos
								proc	*m^3*	
198	32	1	70	0,8	10P+J	Kd, Št, vidutinis	370	5	19	Kompleksinio formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
198	37	2	95	0,7	7P3P	Kd, vidutinis	580	5	29	Kompleksinio formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
223	16	0,6	85	0,8	9P1PJ	Kd, Št, vidutinis	222	5	11	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
223	18	0,9	115	0,7	6P2P2J+B	Kd, Št, tankus	315	5	16	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
223	22	2,7	60	0,8	8P2P+BJ	Št, Kd,Iv, tankus	999	5	50	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
26	1	0,7	65	0,8	9J1E+B	Iv, Št, Kr, tankus	224	5	11	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
26	5	0,6	70	0,7	9J1E	Št, Lz, Iv, vidutinis	168	5	8	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
26	6	0,9	60	0,8	9J1B	Št, Iv, Kr, retas	279	5	14	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
26	7	2			Miško poilsiavietė					Krūmų kirtimas
26	13	0,2	Kitos žemės (stovyklavietė ir paplūdimys)							Krūmų kirtimas
74	25	0,4	85	0,6	9J1J	Iv, Lz, Kr, tankus	92			Krūmų kirtimas
74	26	0,4	85	0,5	8P1B1J+J	Lz, Šm, Iv, tankus	92			Krūmų kirtimas
74	27	0,6	85	0,5	7J2J1P+B	Iv, Št, Kr, tankus	108			Krūmų kirtimas
74	28	0,5	90	0,7	10P+PJJ	Kd, Šm, Iv, tankus	160	5	8	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
12	3	0,2	85	0,7	10P	Ą, tankus	68	5	4	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
26	9	0,5	60	0,9	10J	Št, vidutinis	185	10	19	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
121	7	0,2	45 65	1,0	9P 1P	II ardas: 10E(25)	60	15	9	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką

Kvar-talas	Skly-pas	Kirtimo Plotas, ha	Am-žius, m.	Skals umas	I ardo rūšinė sudėtis	II ardo ir trako rūšinė sudėtis	Tūris sklype m^3	Maks. Iškertamas tūris sklype		Pastabos
								proc	*m^3*	
121	8	0,2	95 85	0,8	6P 4E	II ardas: 10E(50)	77	5	4	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius
121	1	0,2	80	0,7	10P	Kd vid. tankumo	60	5	3	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir krūmus Pagal DNP tvarkymo planą
121	2	0,5	80	0,7	10P	Kd, retas	170	5	8	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius Pagal DNP tvarkymo planą
121	3	0,4	60	0,6	6B2J2P	Kr,Iv,Št vidut. tankumo				Krūmų prakirtimas Pagal DNP tvarkymo planą
174	2	0,8	95 120	0,8	9P 1P	Kd vidutin. tankumo	336	5	17	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
Viso		**31,4**							**465**	
Glūko girininkija										
257	7	0,8	75	0,8	10P	Kd, Št, vidutinis	296	5	15	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
334	25	1,2	100	0,9	10P	Kd, Št, vidutinis	648	5	32	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
345	2	1,4	105 80	0,8	9P 1B	Št, Kd, vidutinis	602	5	30	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
345	3	0,6	95	0,8	10P	Kd, vidutinis	246	5	12	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
Viso		**4,0**							**89**	
Valkininkų girininkija										
34	1	1,2	75 90 80 65 80	0,6	5D 1E 2B 1E 1U	II ardas: 10E(35) Trakas: Lz, Št, Šm, vidutinis	342			Krūmų kirtimas
165	6	1,0	55	0,9	10P	Št, Kd, retas	370	5	19	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius
187	1	2,5	80	1,0	10P	II ardas: 9E(55) 1Ą(55) Trakas: Kd, Lz, retas	1150	5	58	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant 2 ardą
250	1	0,6	140 60	0,7	6P 4P	Št, Šm, Iv, tankus	138	5	7	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
250	2	0,4	140 60	0,6	8P 2P	Št, Šm, Iv, tankus	80			Krūmų kirtimas

Kvar-talas	Skly-pas	Kirtimo Plotas, ha	Am-žius, m.	Skals umas	I ardo rūšinė sudėtis	II ardo ir trako rūšinė sudėtis	Tūris sklype m^3	Maks. Iškertamas tūris sklype		Pastabos
								proc	*m^3*	
250	3	0,8	140 60	0,6	8P 2P	Št, Šm, Iv, tankus	176			Krūmų kirtimas
250	4	0,2	130 55	0,5	8P 2P	Št, Šm, Iv, tankus	34			Krūmų kirtimas
250	7	1,7	125 60	0,6	7P 3P	Št, Kd, vidutinis	408			Krūmų kirtimas
250	8	**1,7**	125 60	0,7	10P	Št, Kd, tankus	4867			Krūmų kirtimas
250	9	0,3	125 60	0,7	9P 1P	Št, Kd, Iv, tankus	75	5	4	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
250	14	0,4	65 125	0,5	9P 1P	Št, Iv, vidutinis	88			Krūmų kirtimas
296	2	0,9	70 50 100	0,7	8J 1J 1J	Iv, Lz, vidutinis	279	5	14	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
Viso		**25,7**							**102**	
Pirčiupių girininkija										
2	13	0,8	65 45	0,8	8P 2E	II ardas: 10E(45) Trakas: Lz, Šm, vidutinis	256	5	13	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
186	37	0,5	35 35	0,9	9E 1D	-	160	10	16	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius
Viso		**1,3**							**29**	
Matuizų girininkija										
517	5	0,8	105 105 65	0,9	8P 1E 1J	II ardas: 9E(50) 1P(35) Trakas: Št, Kd, retas	304	10	30	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius
574	41	0,9	70 60 70 70	0,8	3B 2D 3E 2P	II ardas: 10E(50) Trakas: Lz, Št, Šm, retas	270	5	14	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius
Viso		**1,7**							**44**	
Žygmantiškių girininkija										
187	18	1,9	75	0,7	10P	Lz, Št, vidutinis	684	5	34	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
214	9	2,1	75 75 75	0,7	5P 3B 2E	Lz, tankus	693	5	35	Erdvių formavimo kirtimai, kertant menkaverčius medžius ir retinant traką
265	1	0,6	70 50 70	0,6	8E 1E 1P	Lz, Št, vidutinis	180			Krūmų kirtimas
Viso		**4,6**							**69**	
Iš viso		**54,7**							**798**	

13 lentelė. ***Kraštovaizdžio formavimo kirtimų suvestinė (pagal plotą)***

Eil. Nr.	Girininkija	Erdvių formavimo	Kompleksinio formavimo	Krūmų kirtimas	Viso, ha
1.	Glūko	4.0			**4.0**
2.	Valkininkų	5.3		6.4	**11.7**
3.	Pirčiupių	1.3			**1.3**
4.	Matuizų	1.7			**1.7**
5.	Žygmantiškių	4.0		0.6	**4.6**
6.	Marcinkonių	10.7	11.5	9.2	**31.4**
	Viso	**27.0**	**11.5**	**16.2**	**54.7**

14 lentelė. ***Kraštovaizdžio formavimo kirtimų suvestinė (pagal tūrį)***

Eil. Nr.	Girininkija	Erdvių formavimo	Kompleksinio formavimo	Viso, m3
1.	Glūko	89		**89**
2.	Valkininkų	102		**102**
3.	Pirčiupių	29		**29**
4.	Matuizų	44		**44**
5.	Žygmantiškių	69		**69**
6.	Marcinkonių	242	223	**465**
	Viso	**575**	**223**	**798**

19 pav. ***Santakio pažintinio komplekso fragmentas Valkininkų girininkijoje***

GRAFINĖ DALIS

Kraštovaizdžio formavimo priemonės

SUTARTINIAI ŽENKLAI

Lankytini kraštovaizdžio objektai

 Piliakalnis

 Senovės gyvenvietė

 Senovės gynybinis įtvirtinimas

 Senovinis kelias

 Pilkapis

 Akmuo (apeiginis arba su ženklais, dubenėliais)

 Alkakalnis, alkavietė

 Senkapis, kapinynas

 Laidojimo vieta, kapinės

 Memorialinis objektas

 Istorinis objektas

 Architektūrinis objektas

 Urbanistinis objektas

 Inžinerinis objektas

 Geologinis objektas

 Holokausto aukų vieta

 Geologinis objektas

 Geomorfologinis objektas

 Hidrogeologinis objektas

 Botaninis objektas

 Regioninio padalinio administruojami miškai

 Kitų naudotojų miškai

 Vandenys

 Užstatyta teritorija

Esami rekreaciniai objektai

 Stovyklavietė

 Poilsiavietė

 Atokvėpio vieta

 Apžvalgos vieta

 Pažintinis objektas

 Pažintinis kompleksas

 Esami pažintiniai takai

Projektuojami rekreaciniai objektai

 Stovyklavietė

 Poilsiavietė

 Atokvėpio vieta

 Apžvalgos vieta

Kraštovaizdžio formavimo kirtimai ir kitos priemonės

 Erdvių formavimo kirtimai

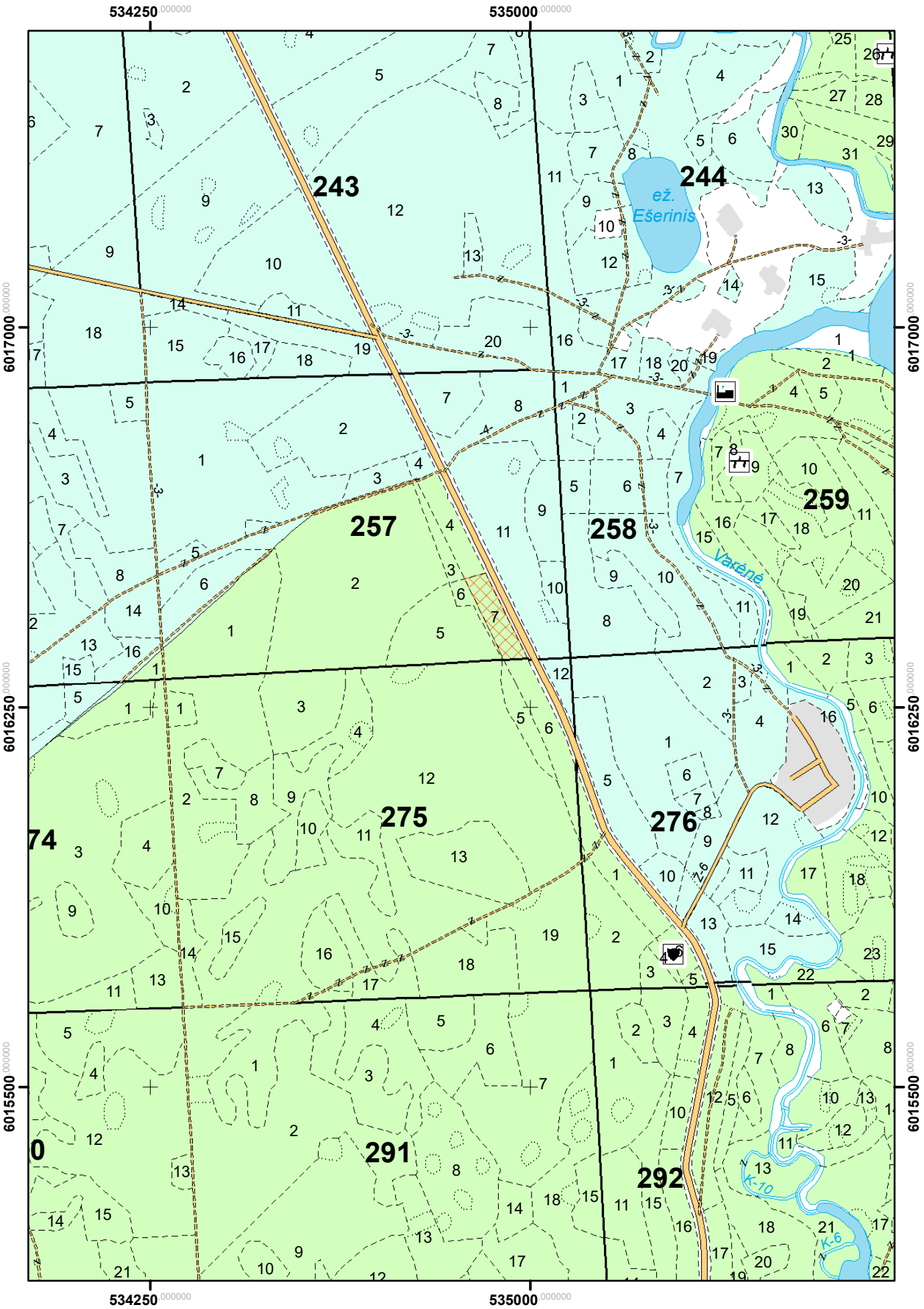
 Sudėties formavimo kirtimai

 Kompleksiniai kraštovaizdžio formavimo kirtimai

 Krūmų kirtimas

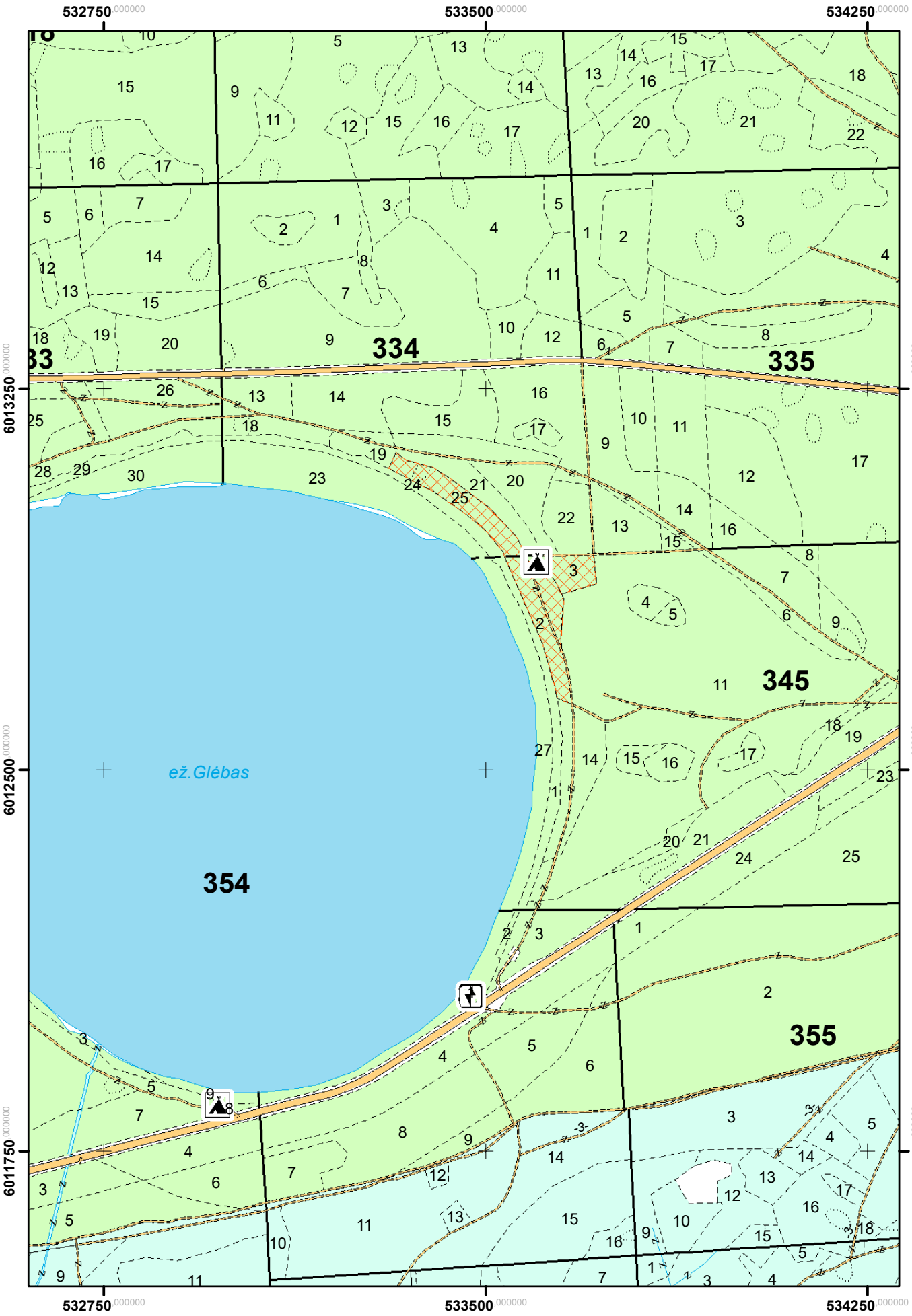
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

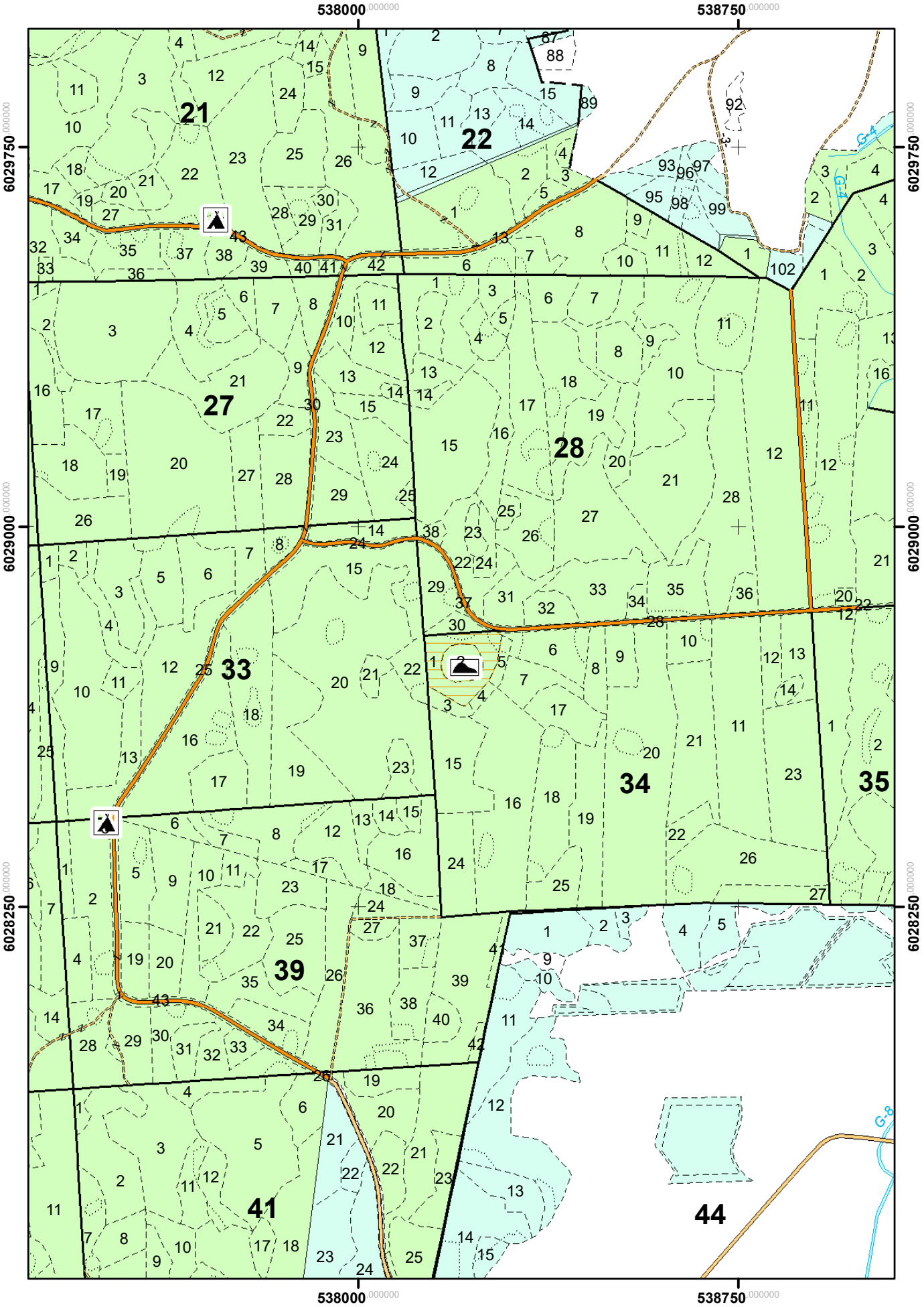
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

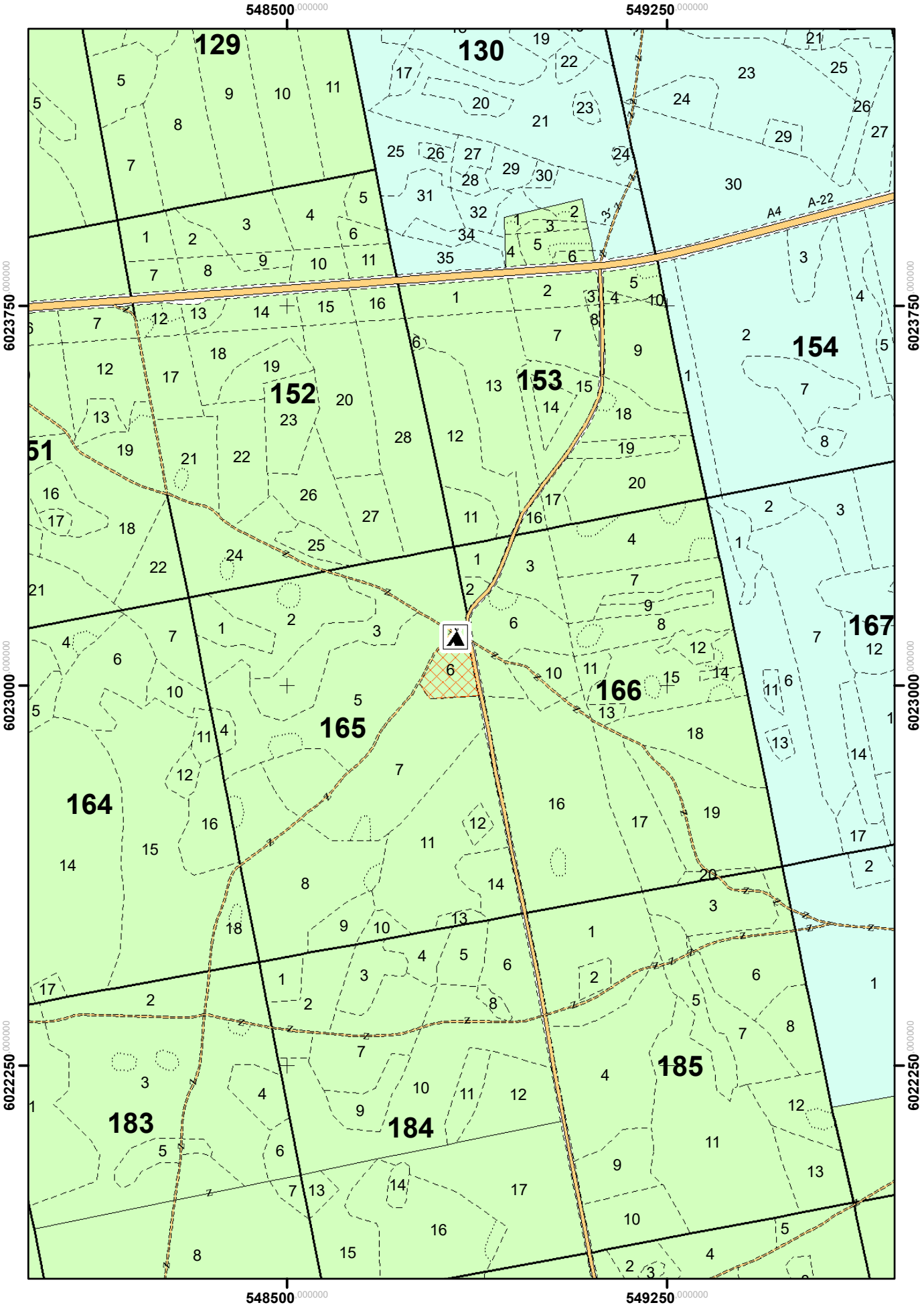
Valkininkų girininkija

M 1 : 10 000

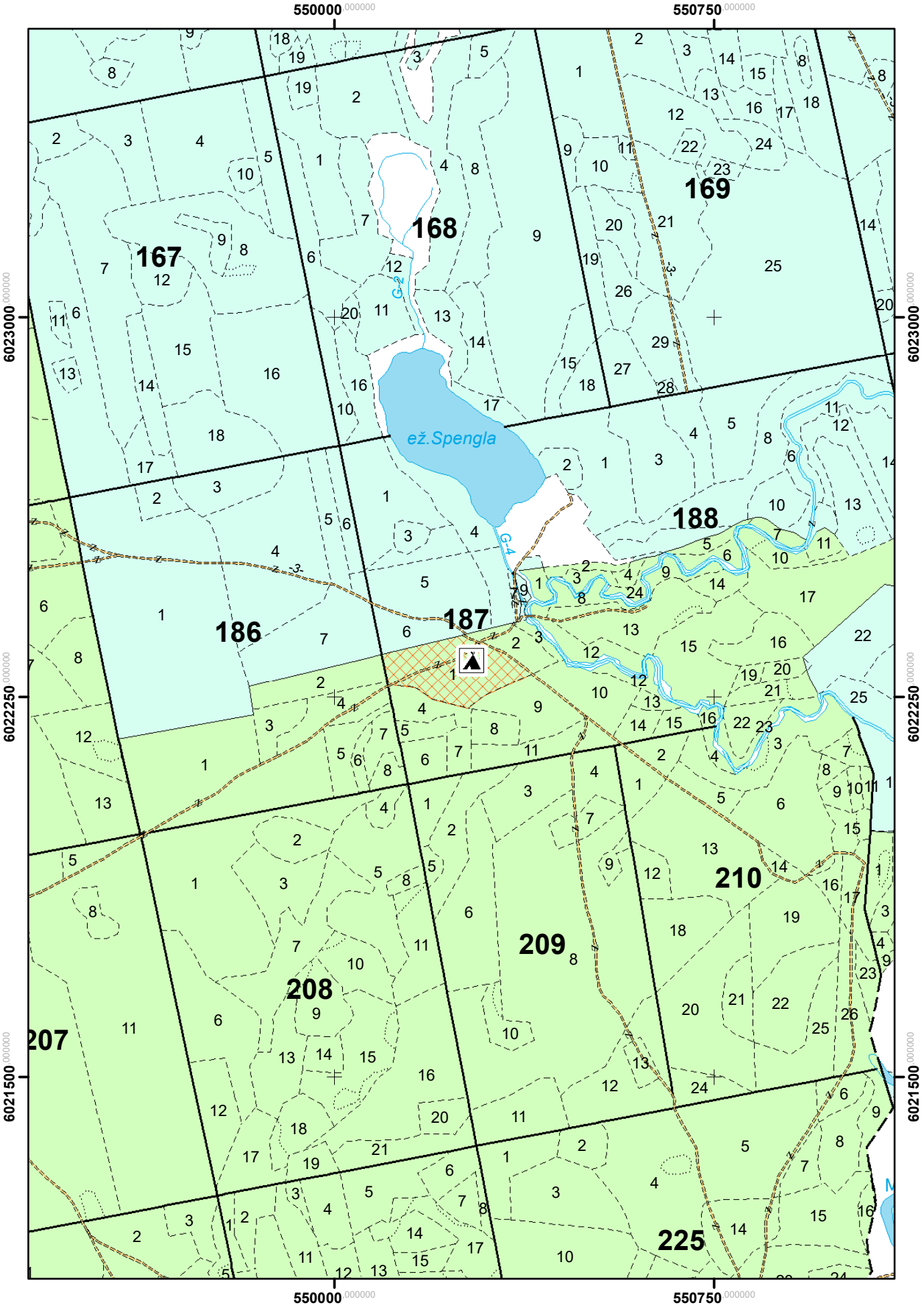
Valkininkų girininkija

M 1 : 10 000

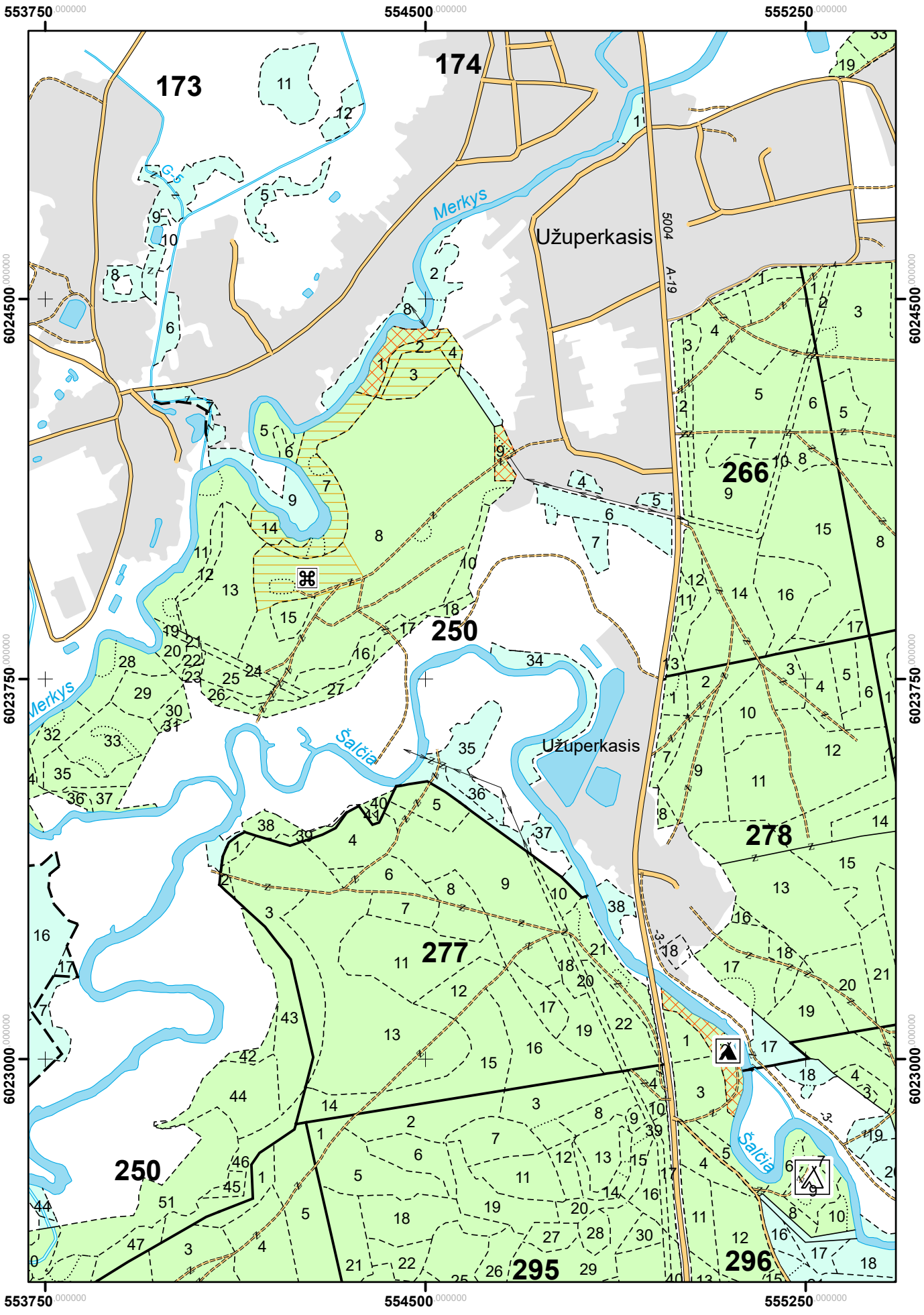
Valkininkų girininkija

M 1 : 10 000

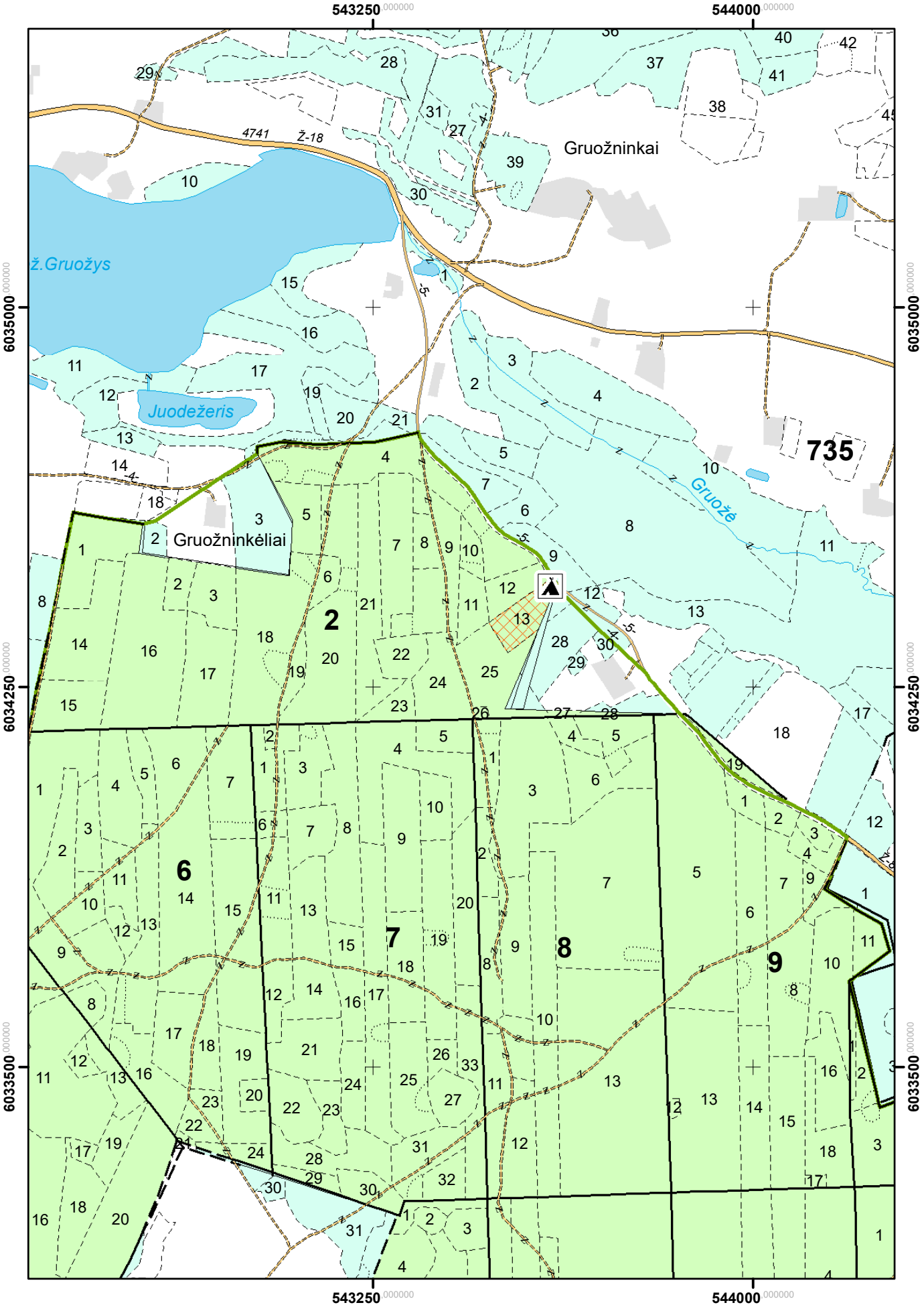
Valkininkų girininkija

M 1 : 10 000

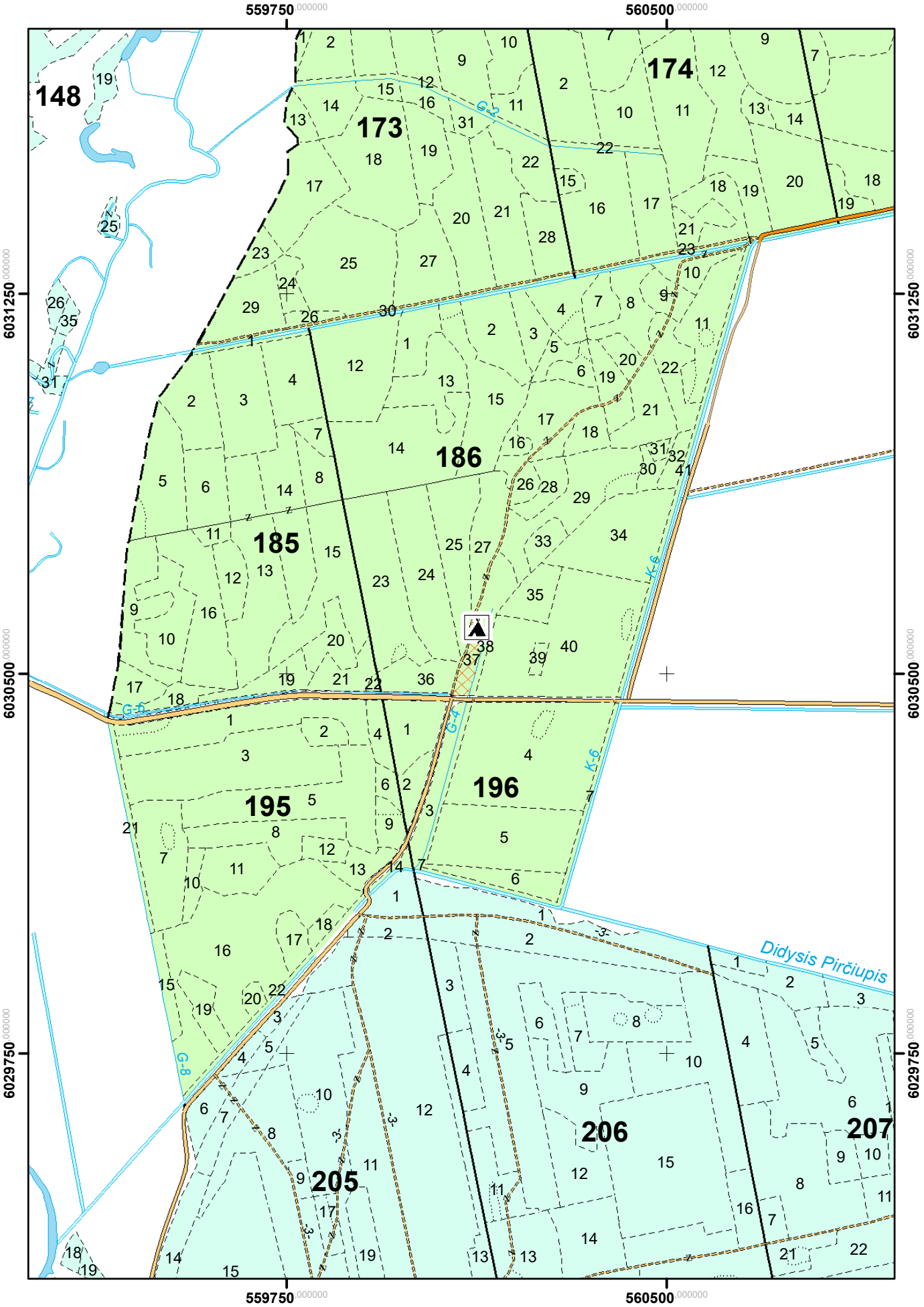
Pirčiupių girininkija

M 1 : 10 000

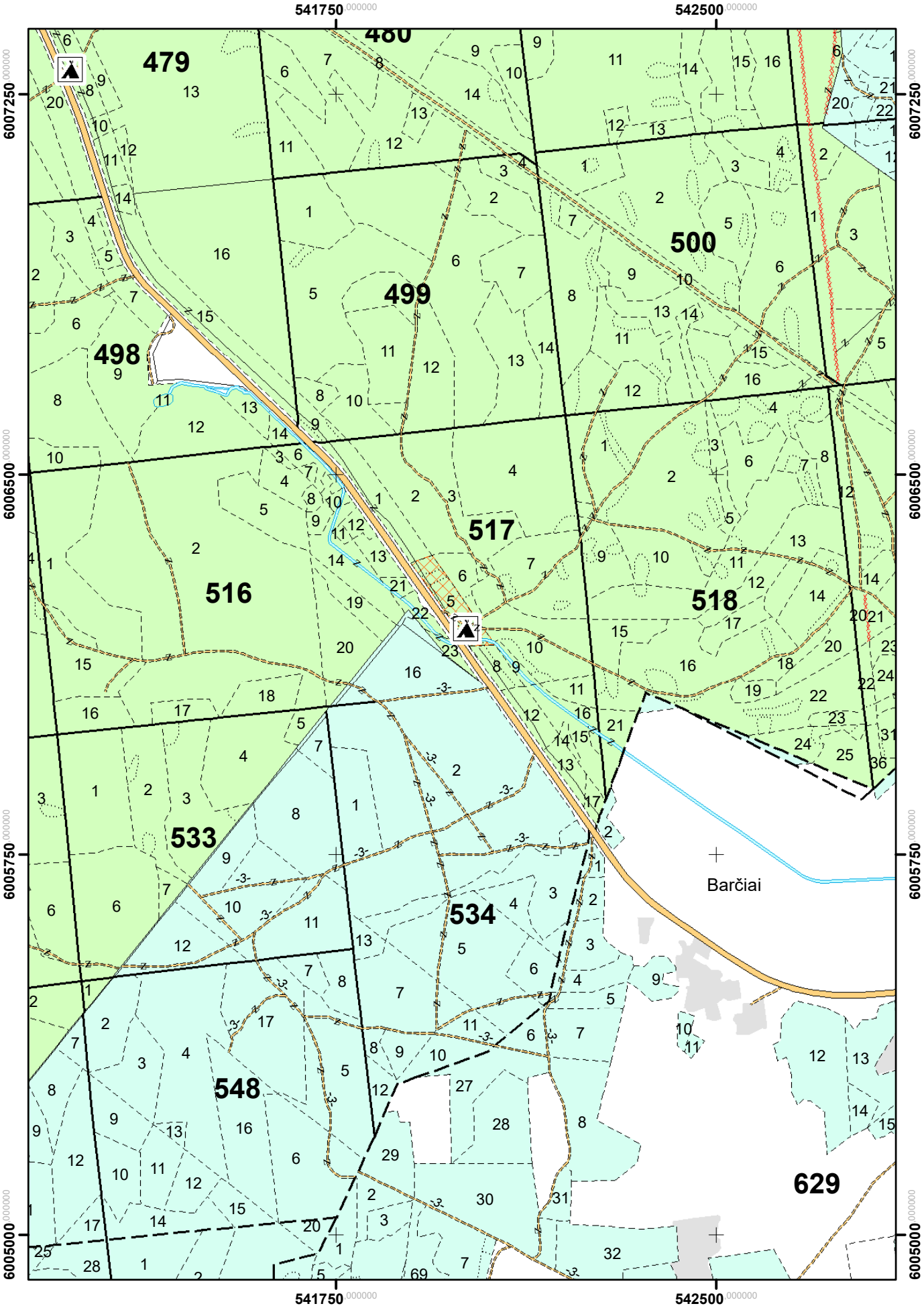
Pirčiupių girininkija

M 1 : 10 000

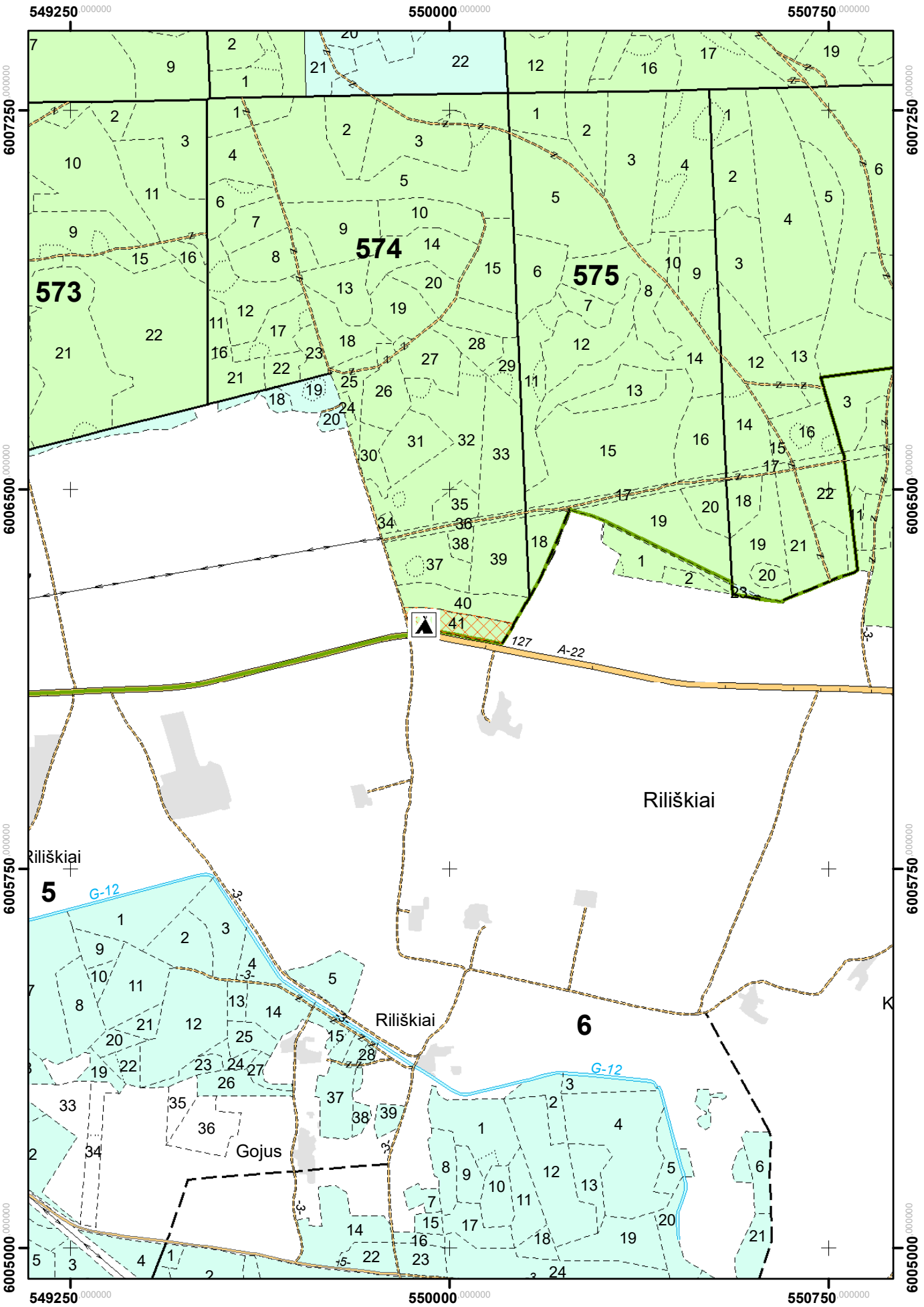
Matuizų girininkija

M 1 : 10 000

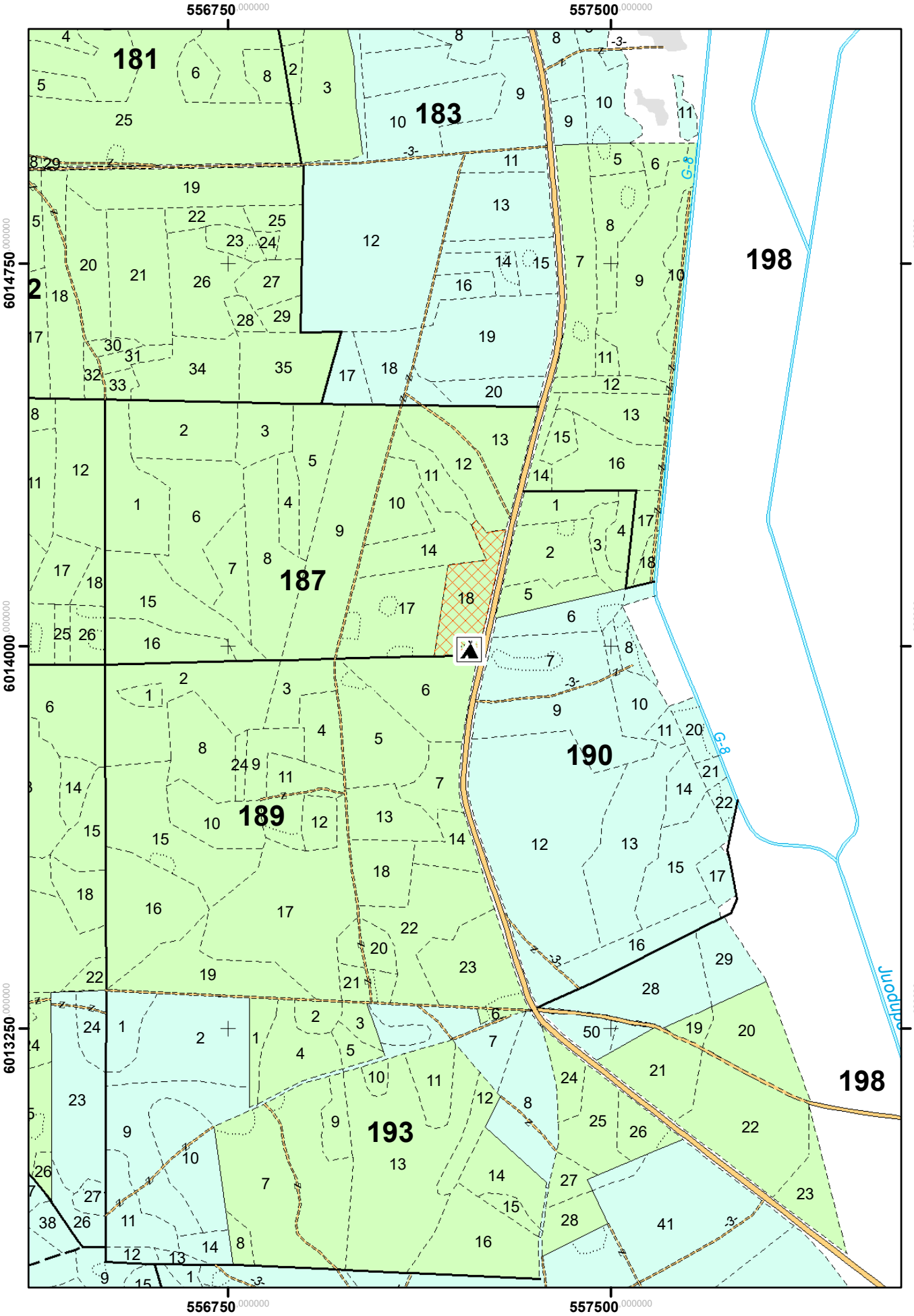
Matuizų girininkija

M 1 : 10 000

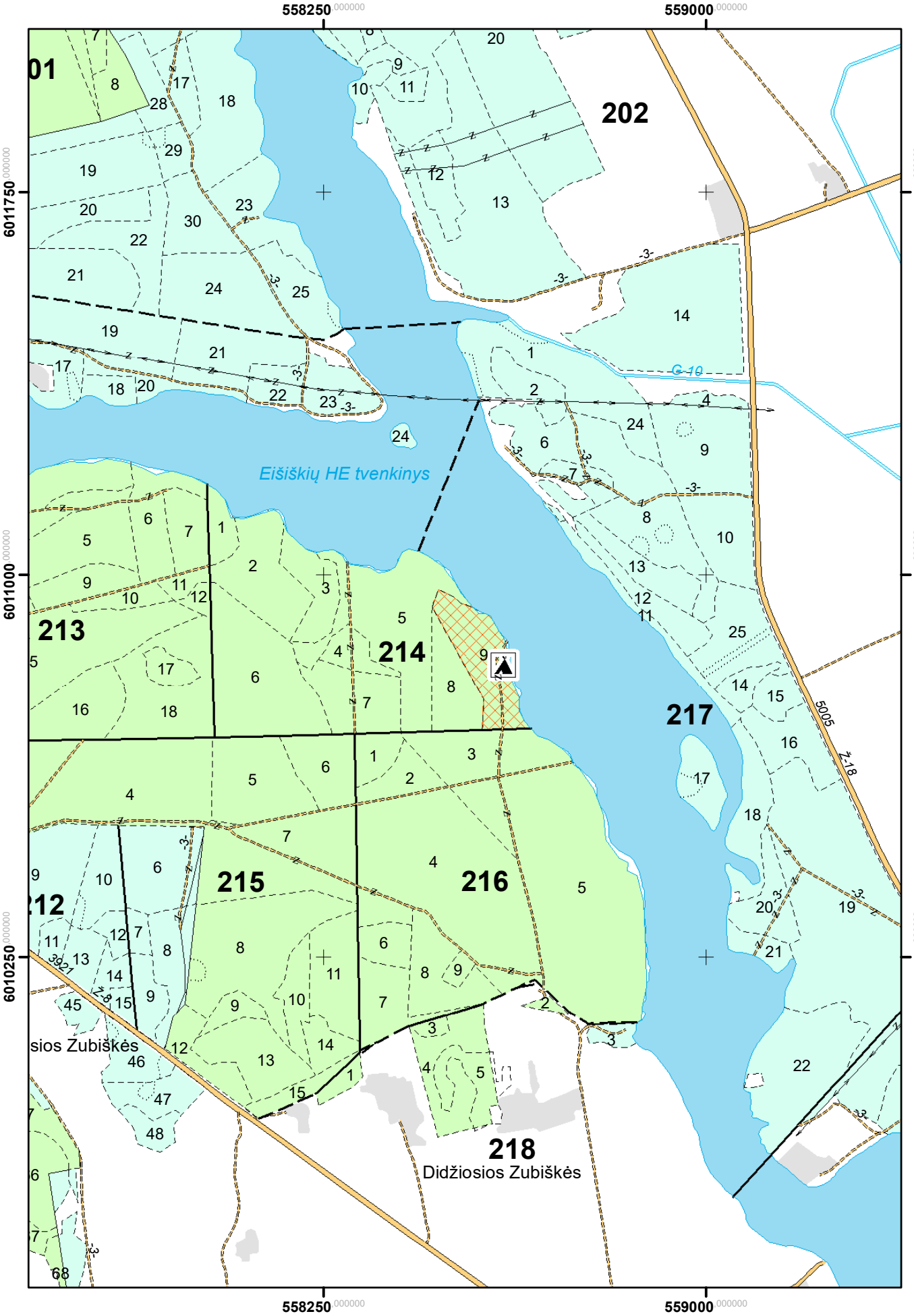
Žygmantiškių girininkija

M 1 : 10 000

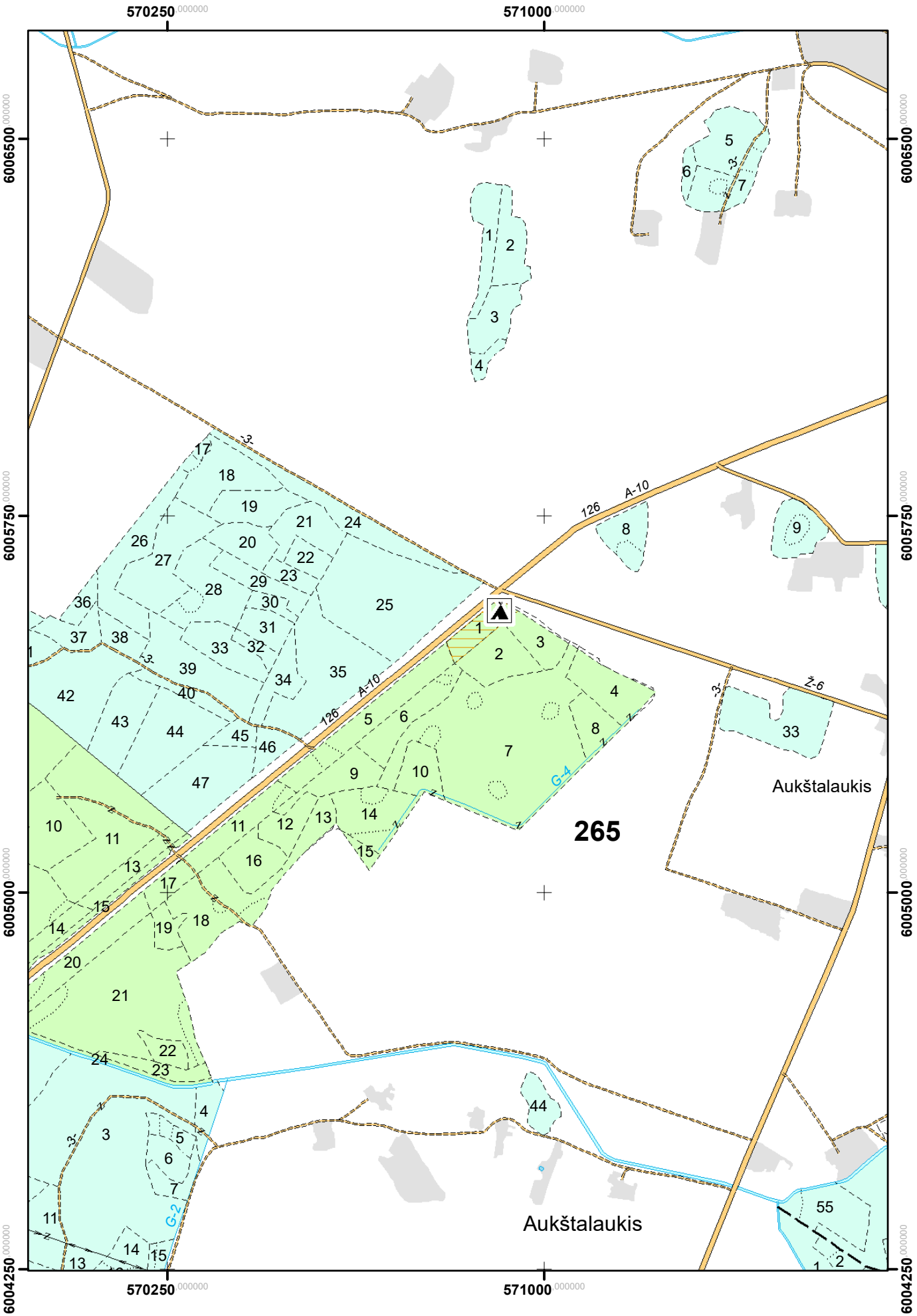
Žygmantiškių girininkija

M 1 : 10 000

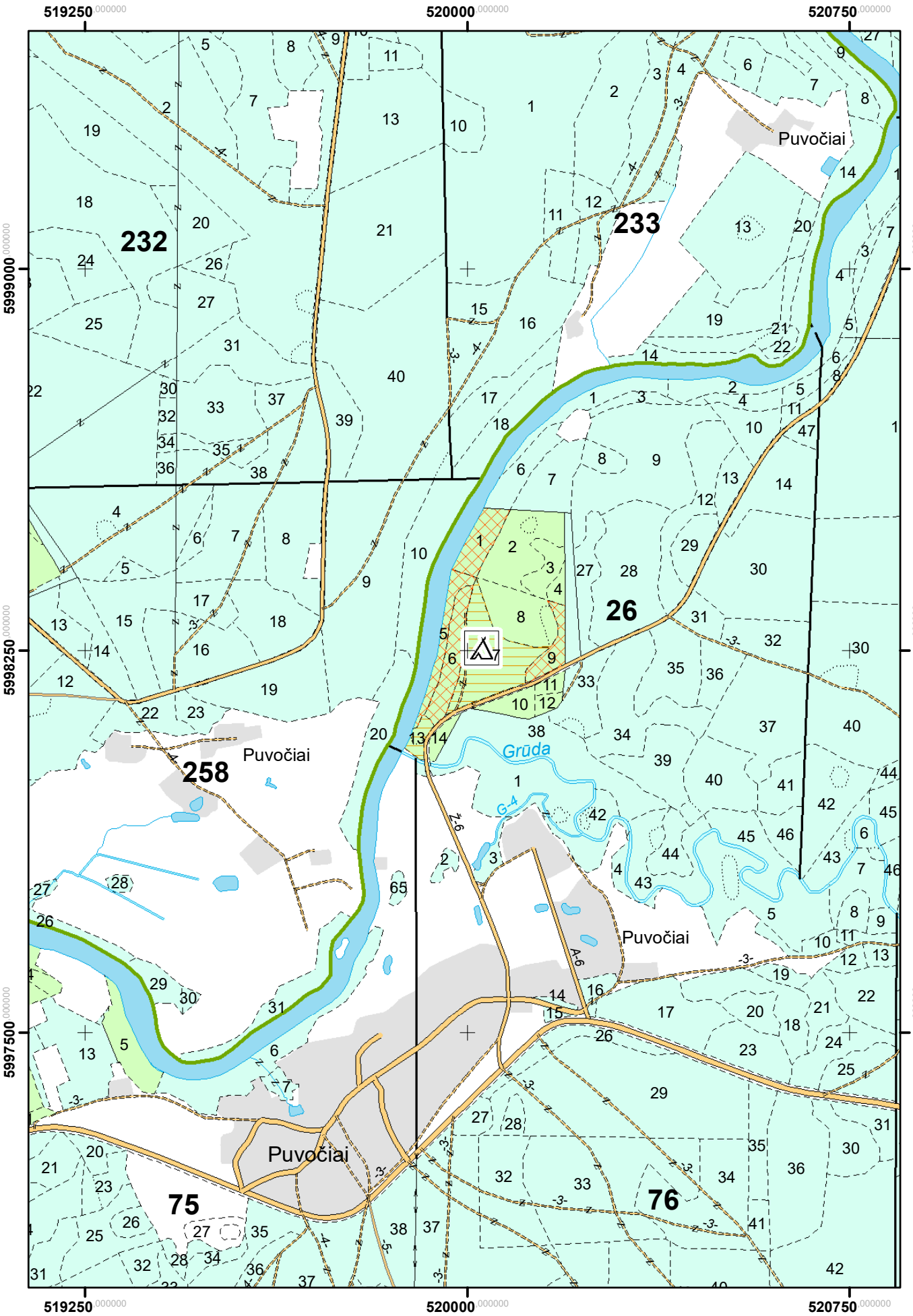
Žygmantiškių girininkija

M 1 : 10 000

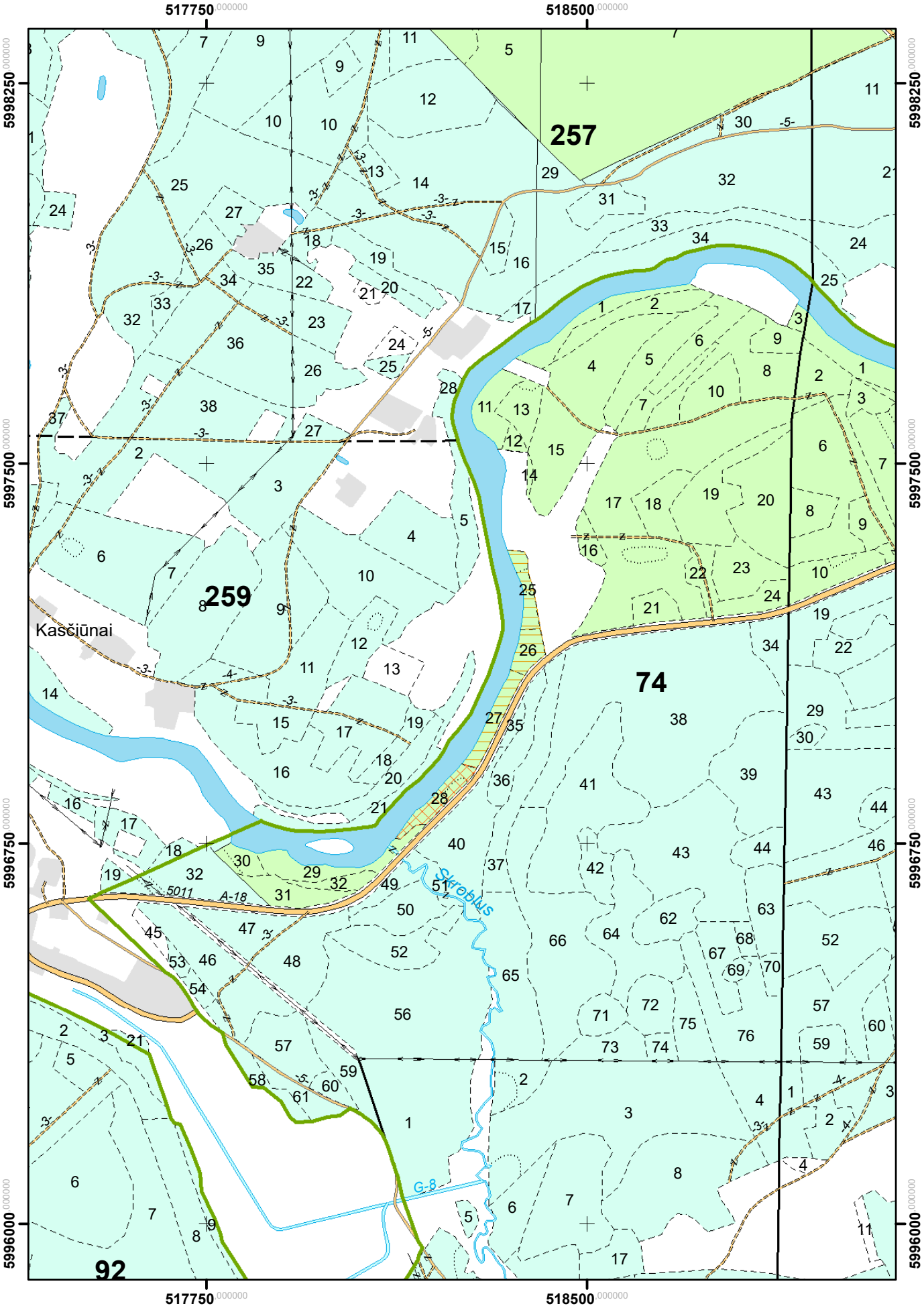
Marcinkonių girininkija

M 1 : 10 000

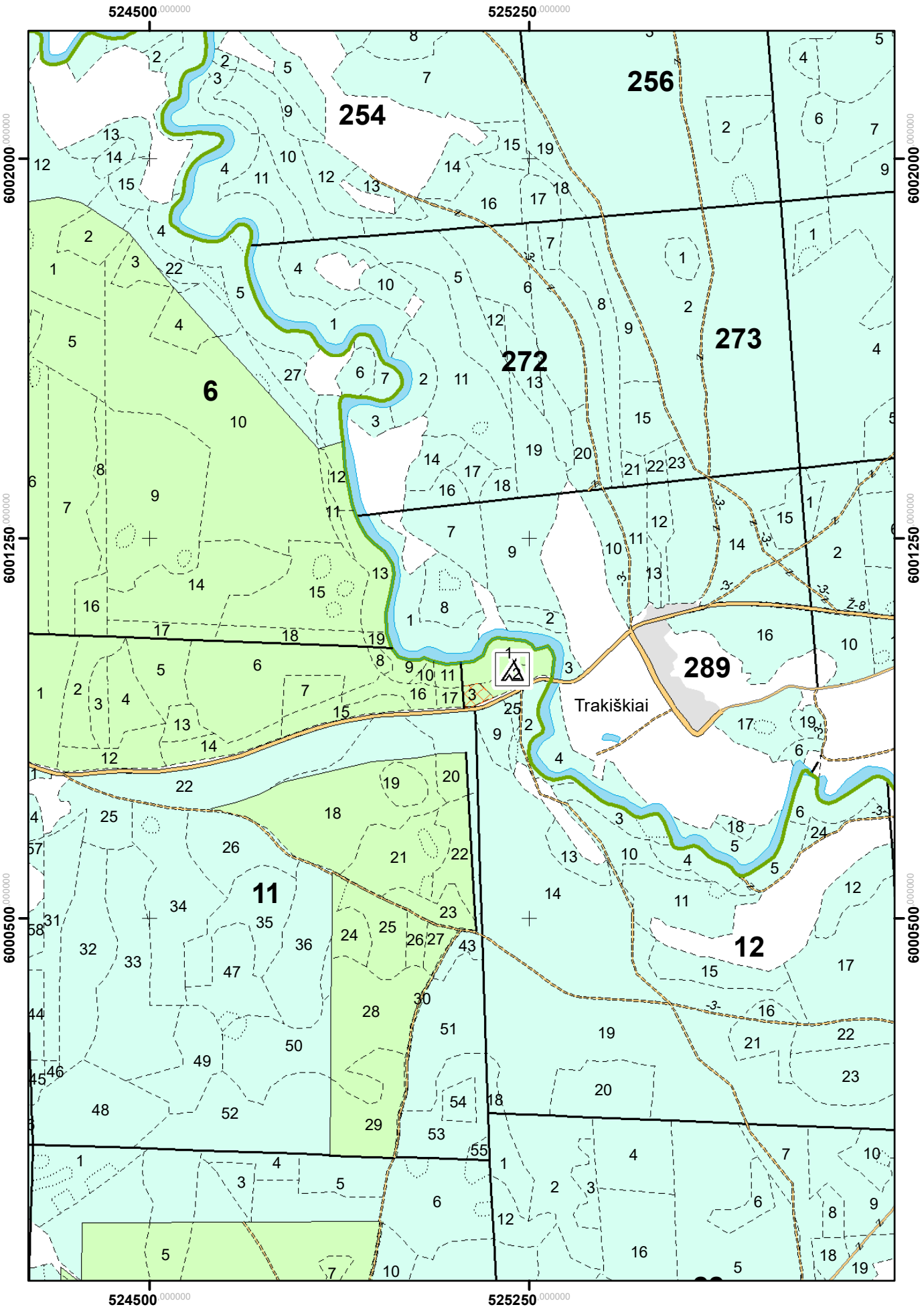
Marcinkonių girininkija

M 1 : 10 000

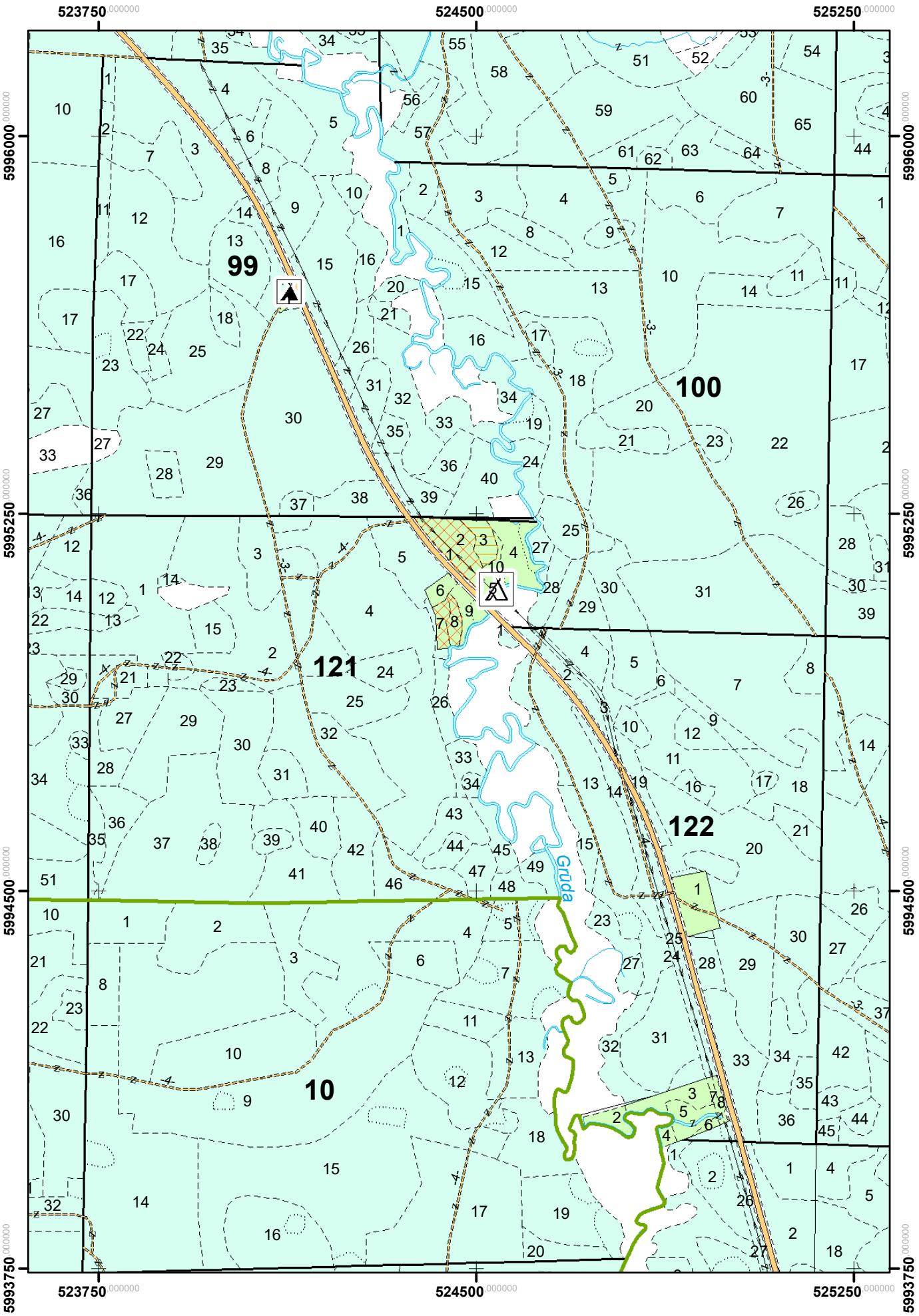
Marcinkonių girininkija

M 1 : 10 000

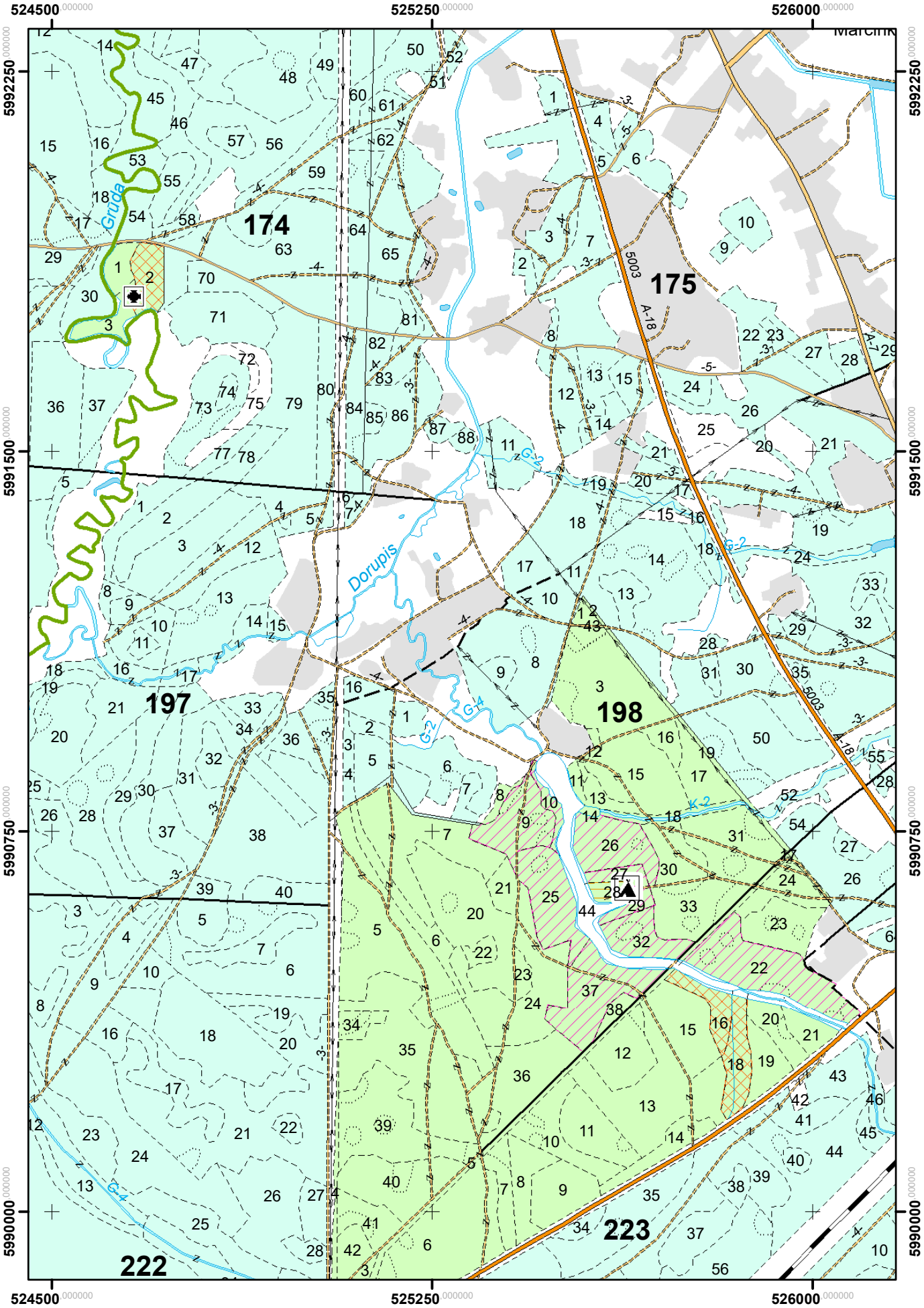
Marcinkonių girininkija

M 1 : 10 000

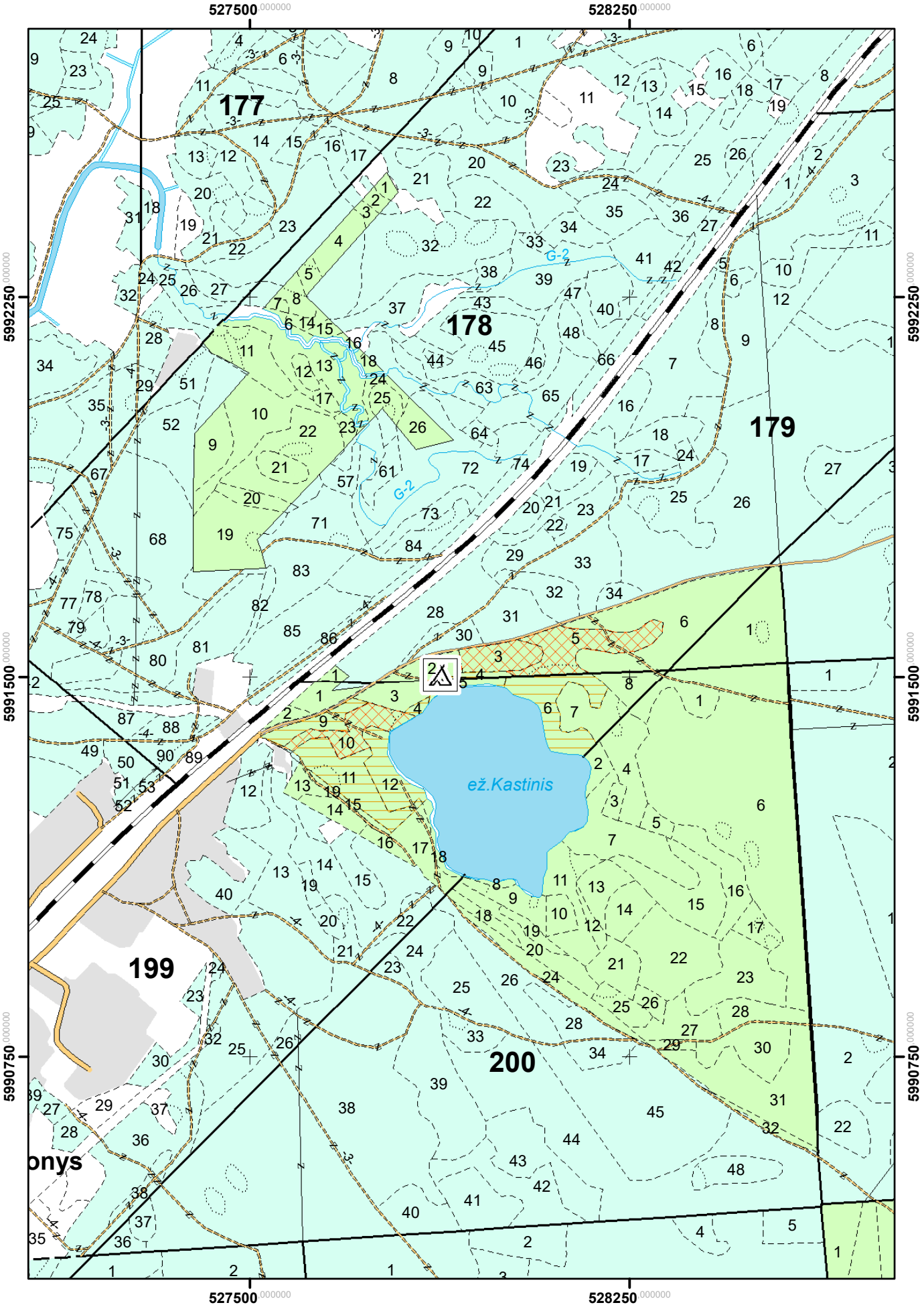
Marcinkonių girininkija

M 1 : 10 000

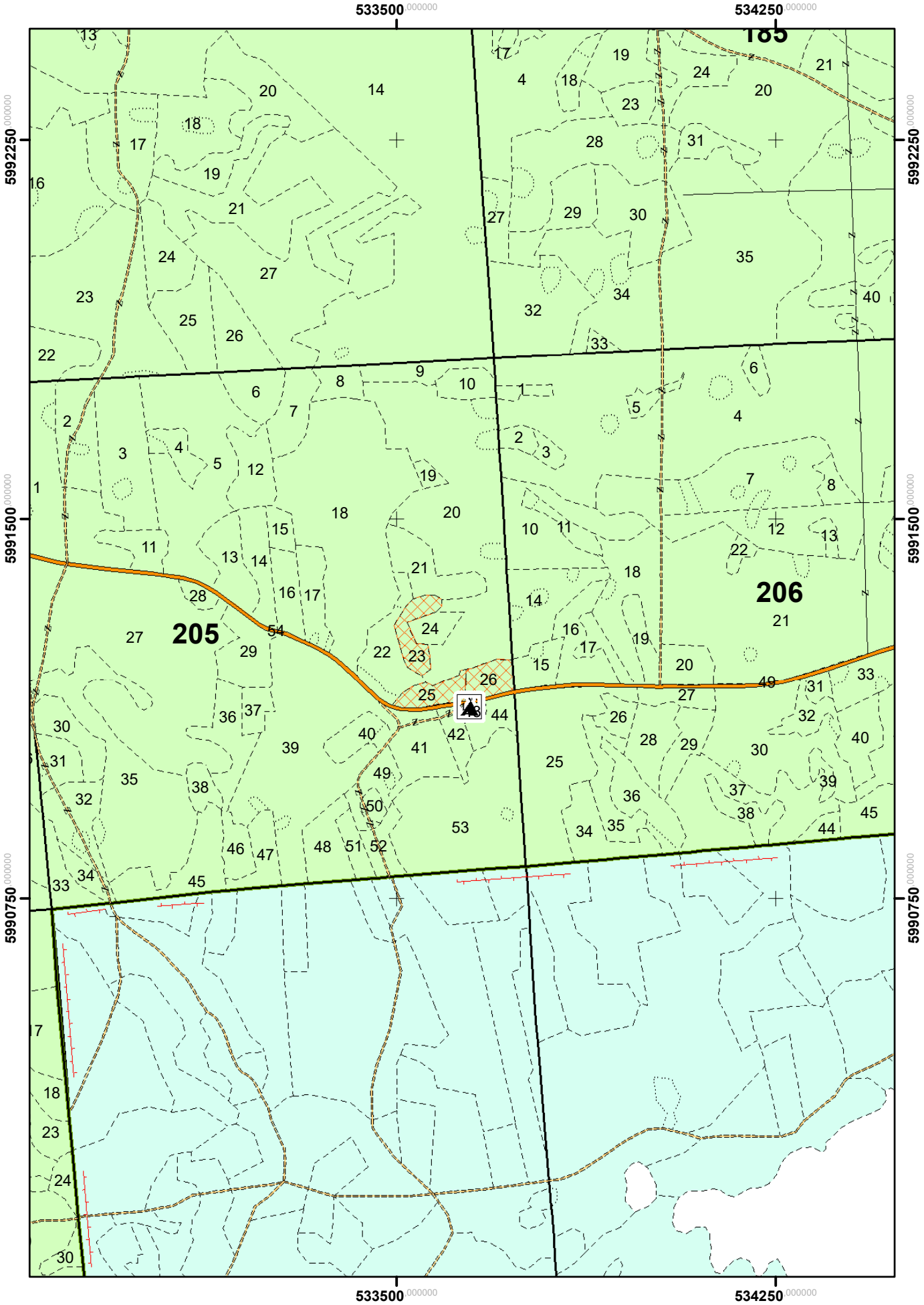
Marcinkonių girininkija

M 1 : 10 000

Marcinkonių girininkija

M 1 : 10 000

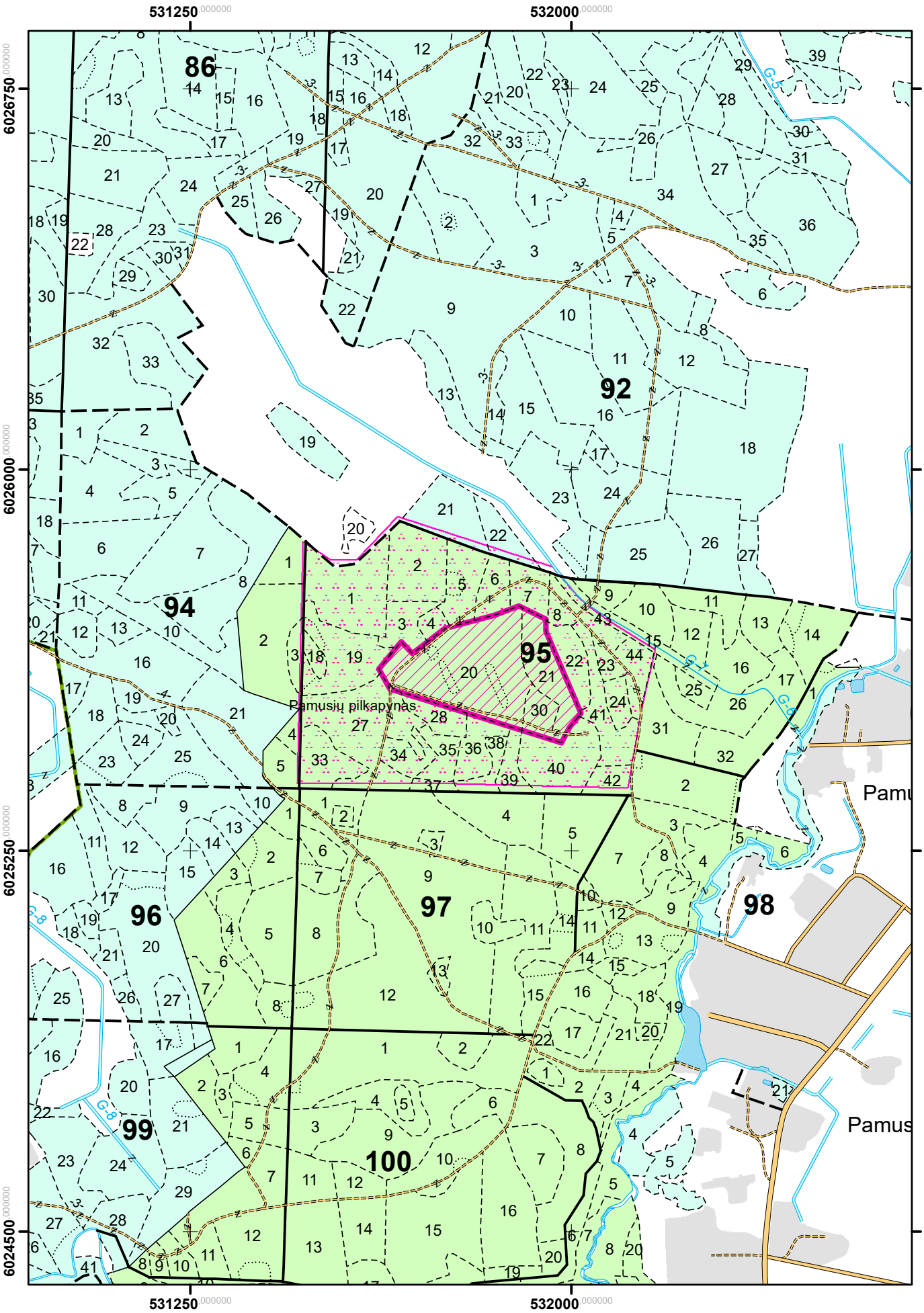
Kultūros paveldo objektų teritorijos

Sutartiniai ženklai

- Kultūros paveldo objektas
- Kultūros paveldo objektų teritorijos
- Kultūros paveldo objektų apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis
- Kultūros paveldo objektų vizualinės apsaugos pozonis
- Regioninio padalinio administruojami miškai
- Kitų naudotojų miškai

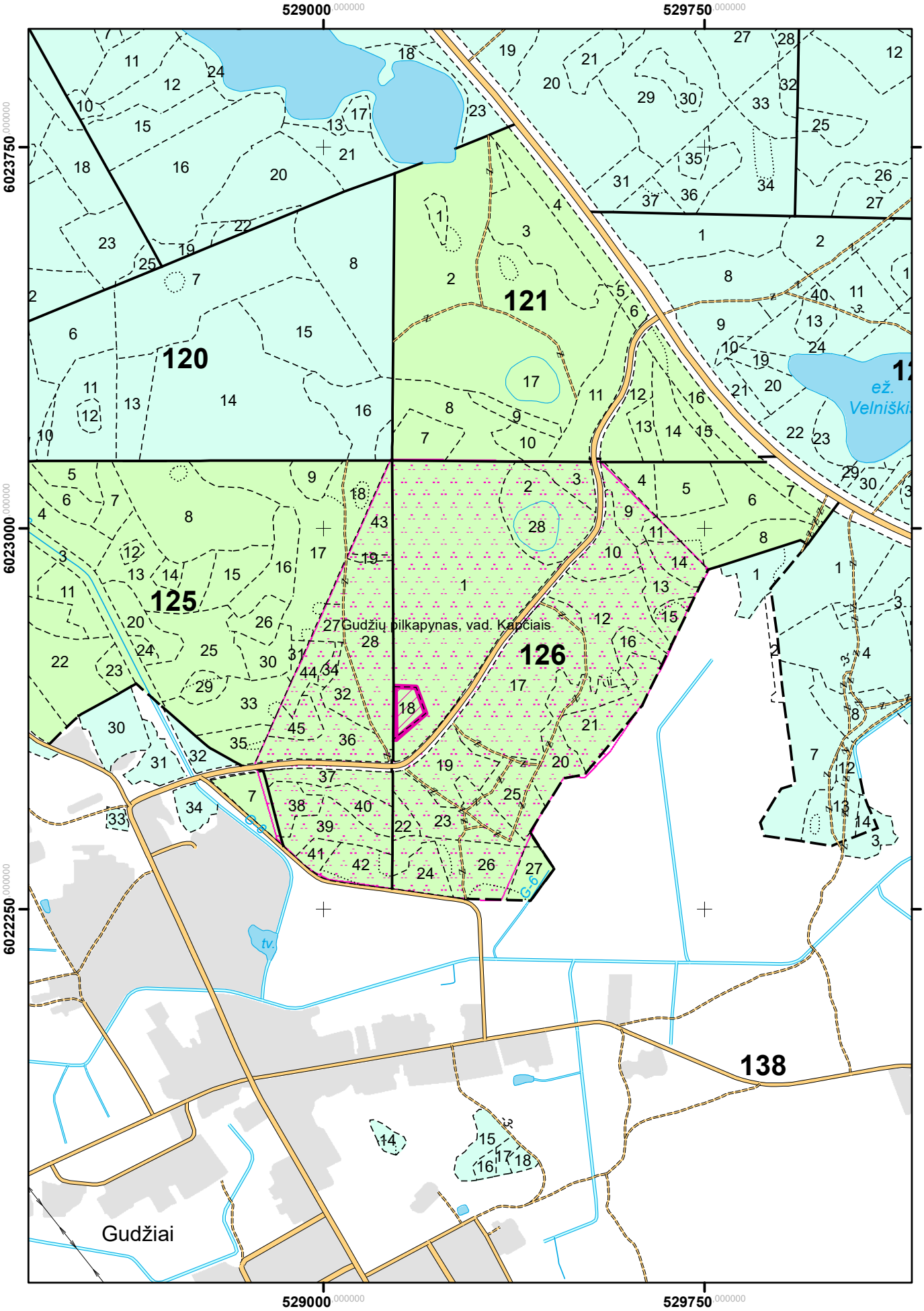
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

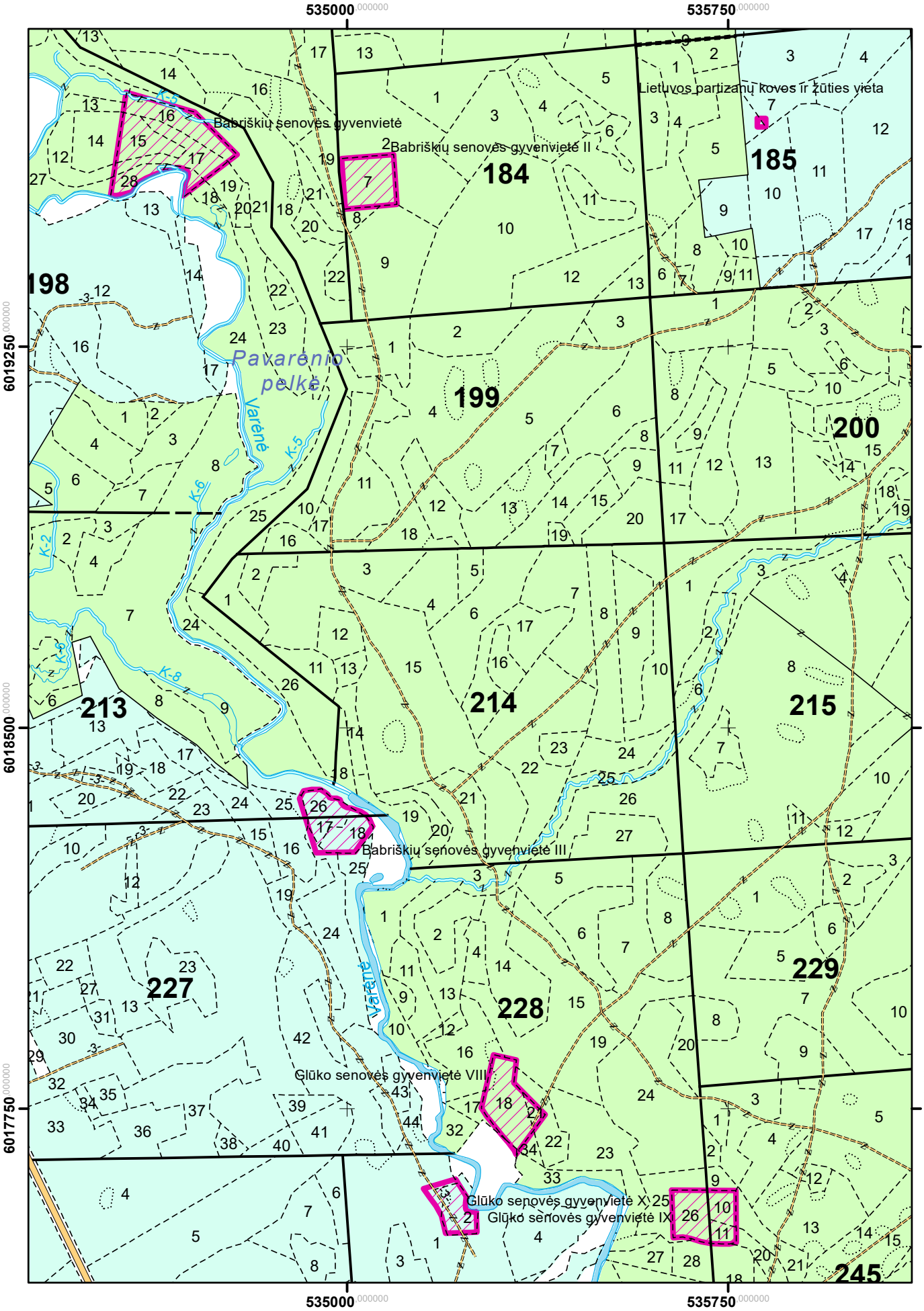
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

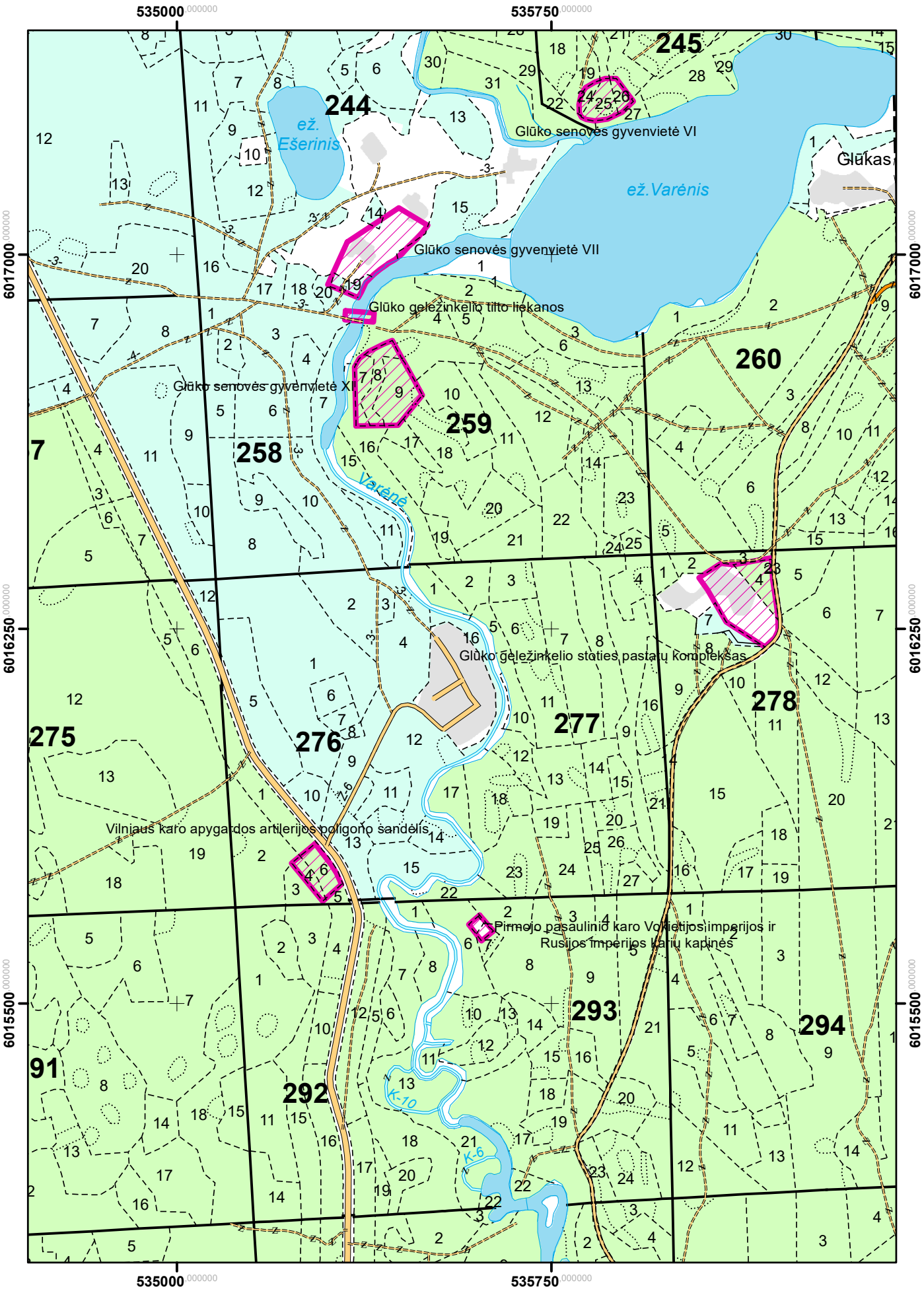
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

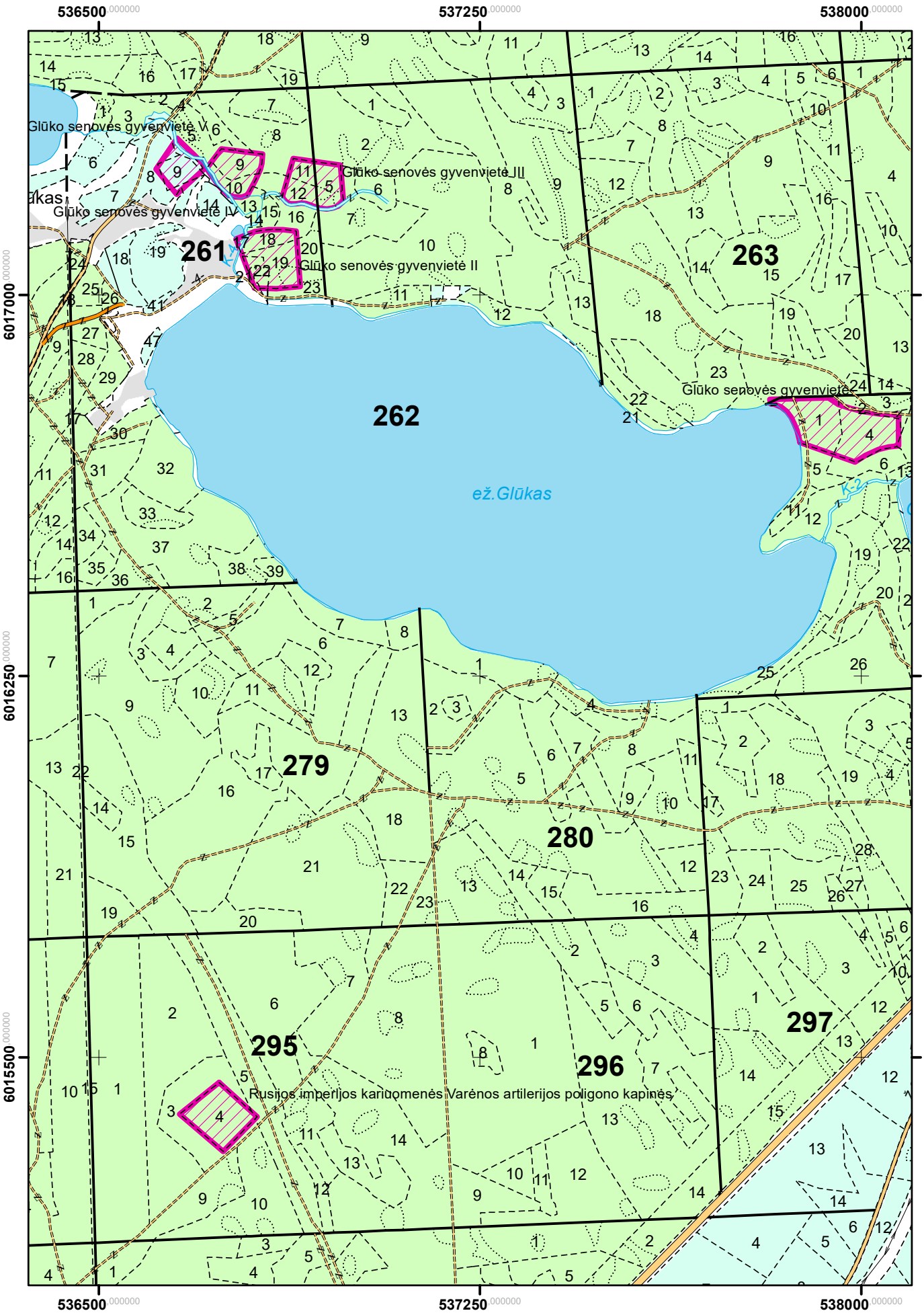
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

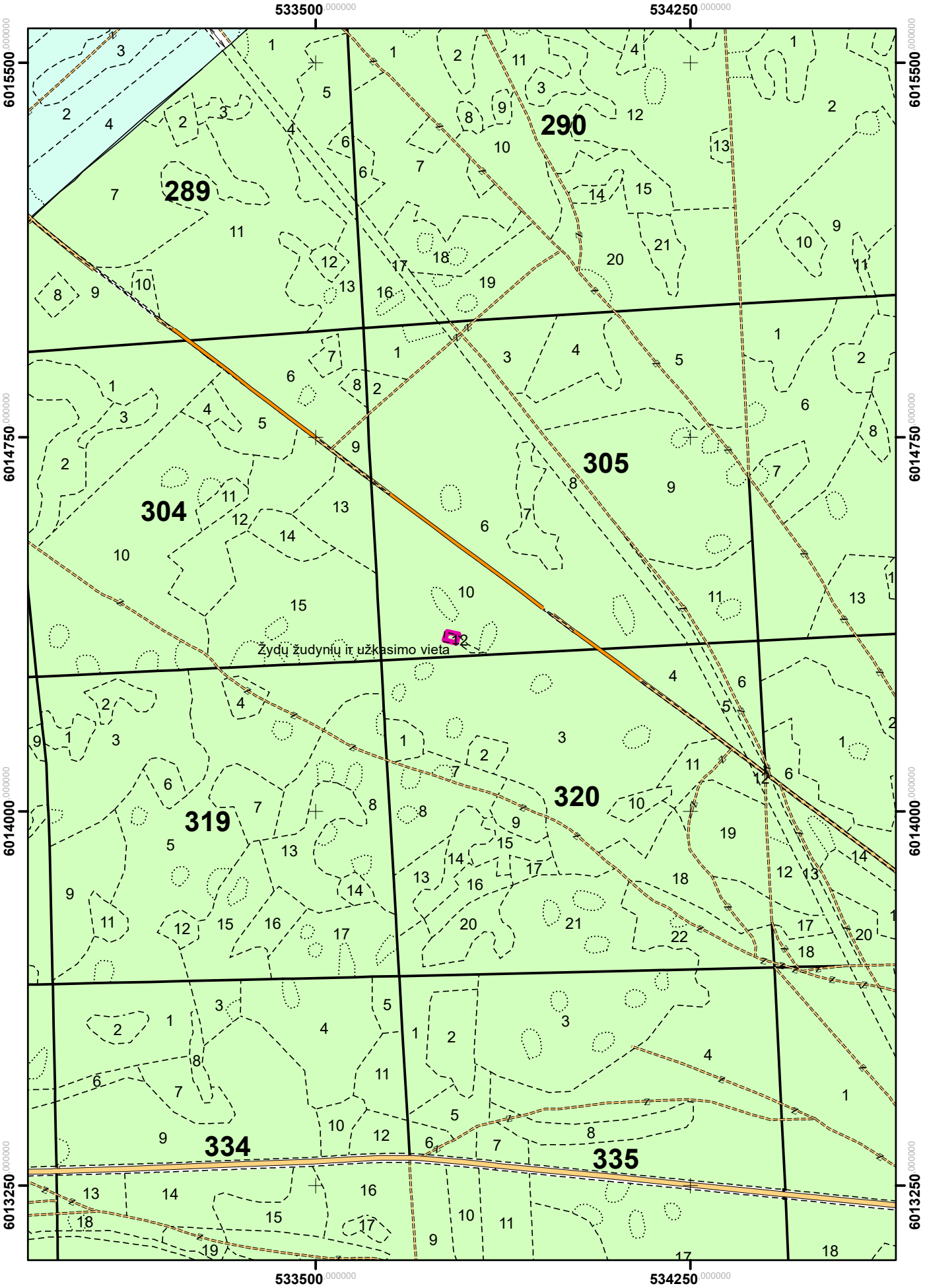
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

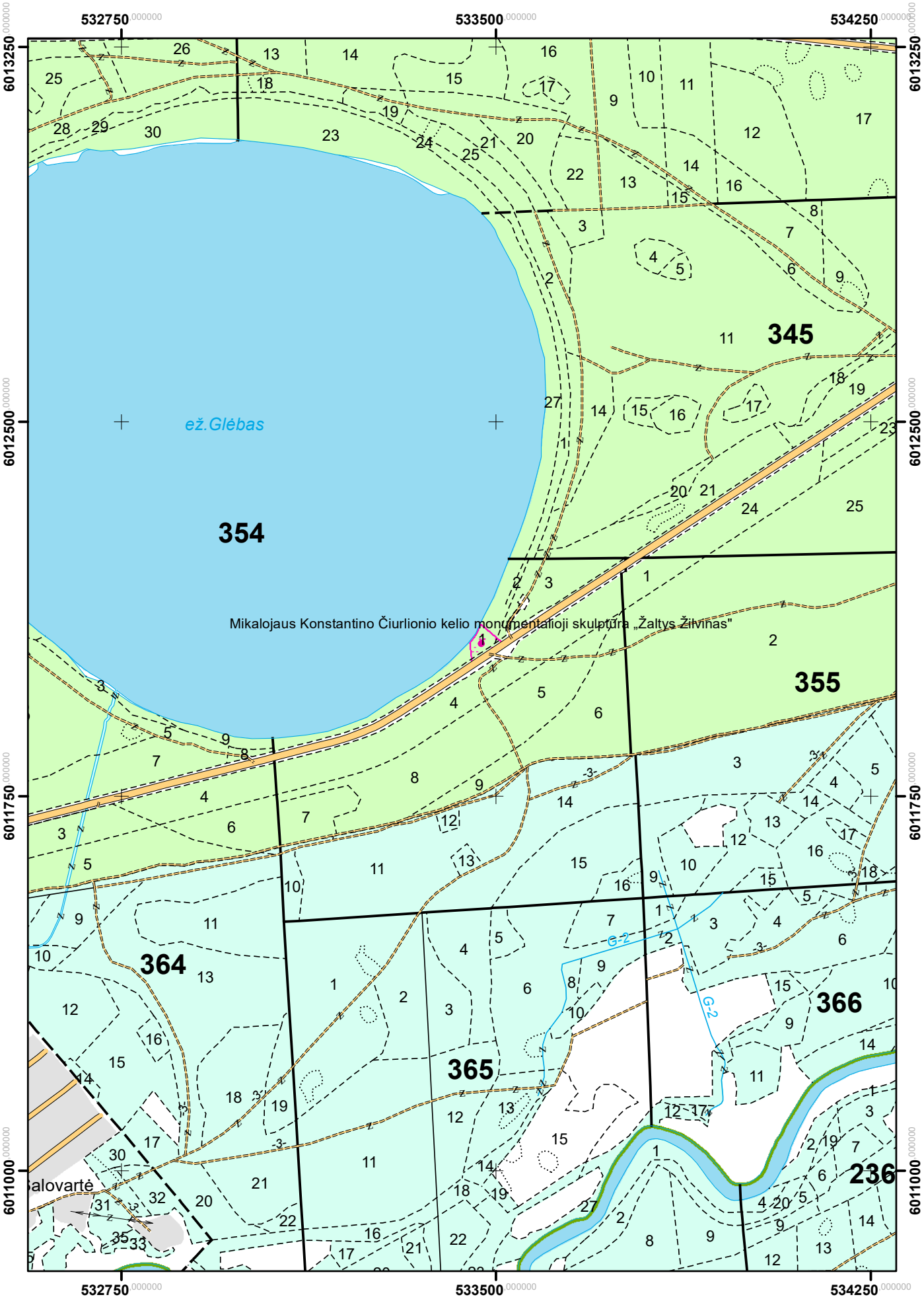
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

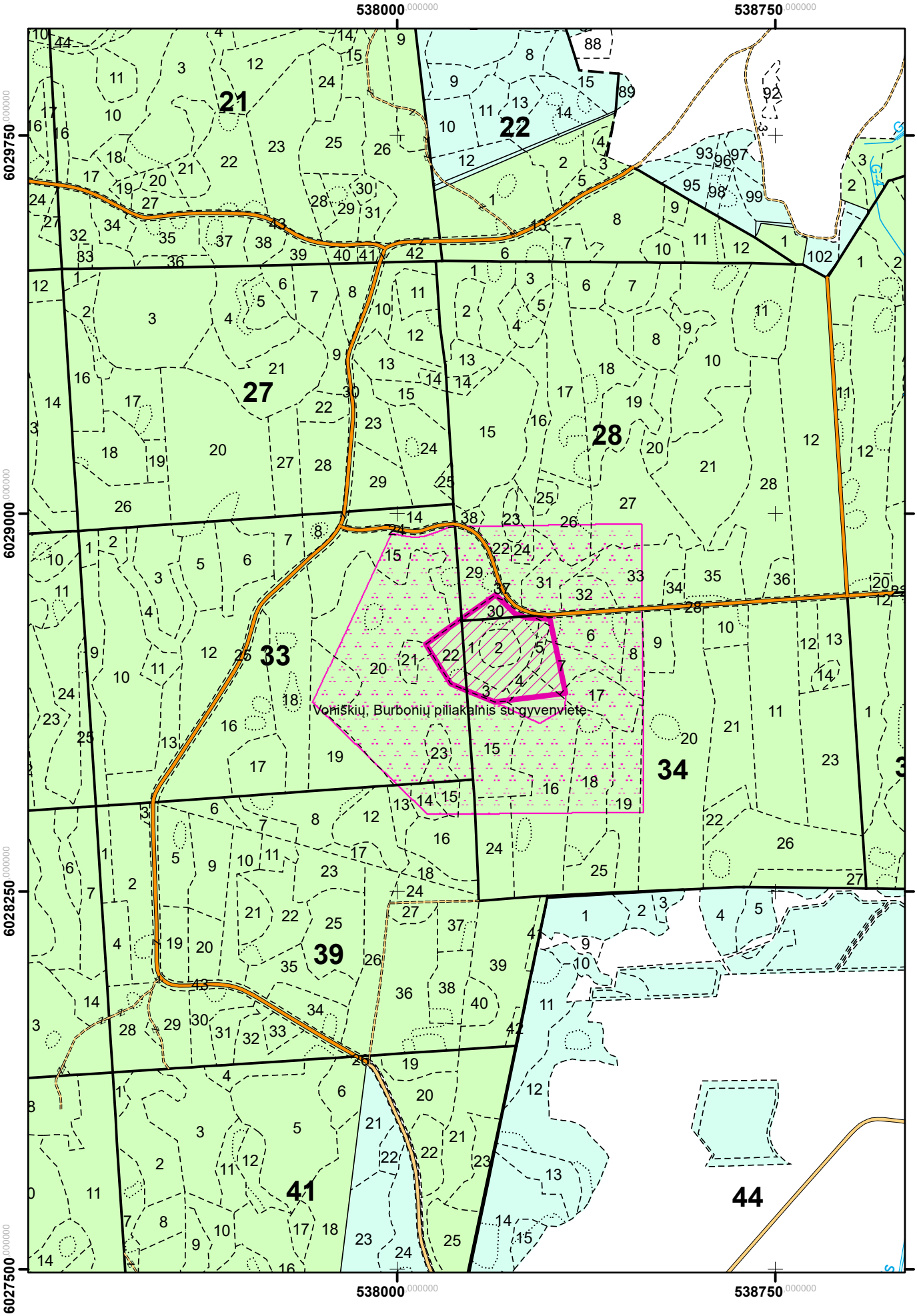
Glūko girininkija

M 1 : 10 000

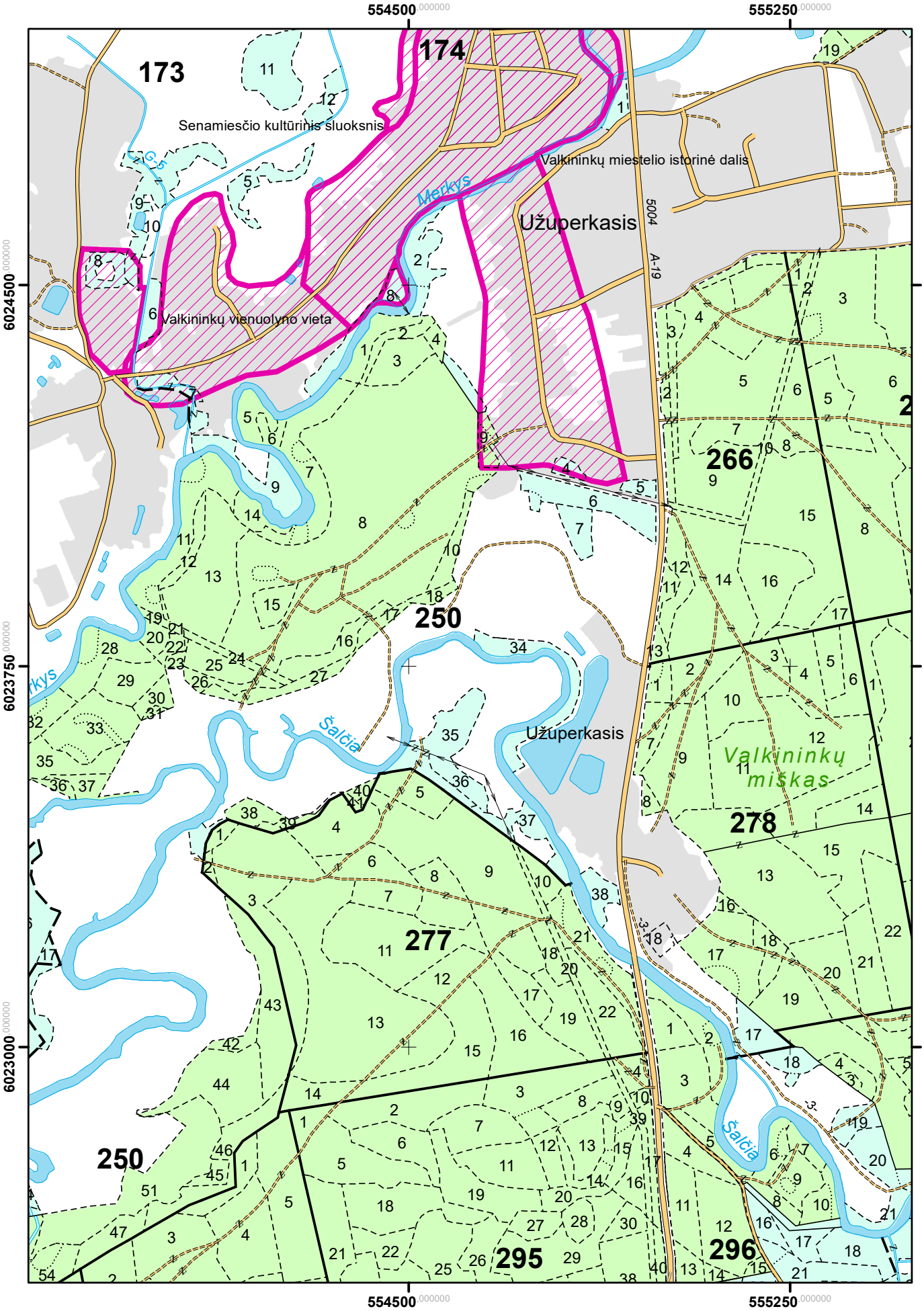
Valkininkų girininkija

M 1 : 10 000

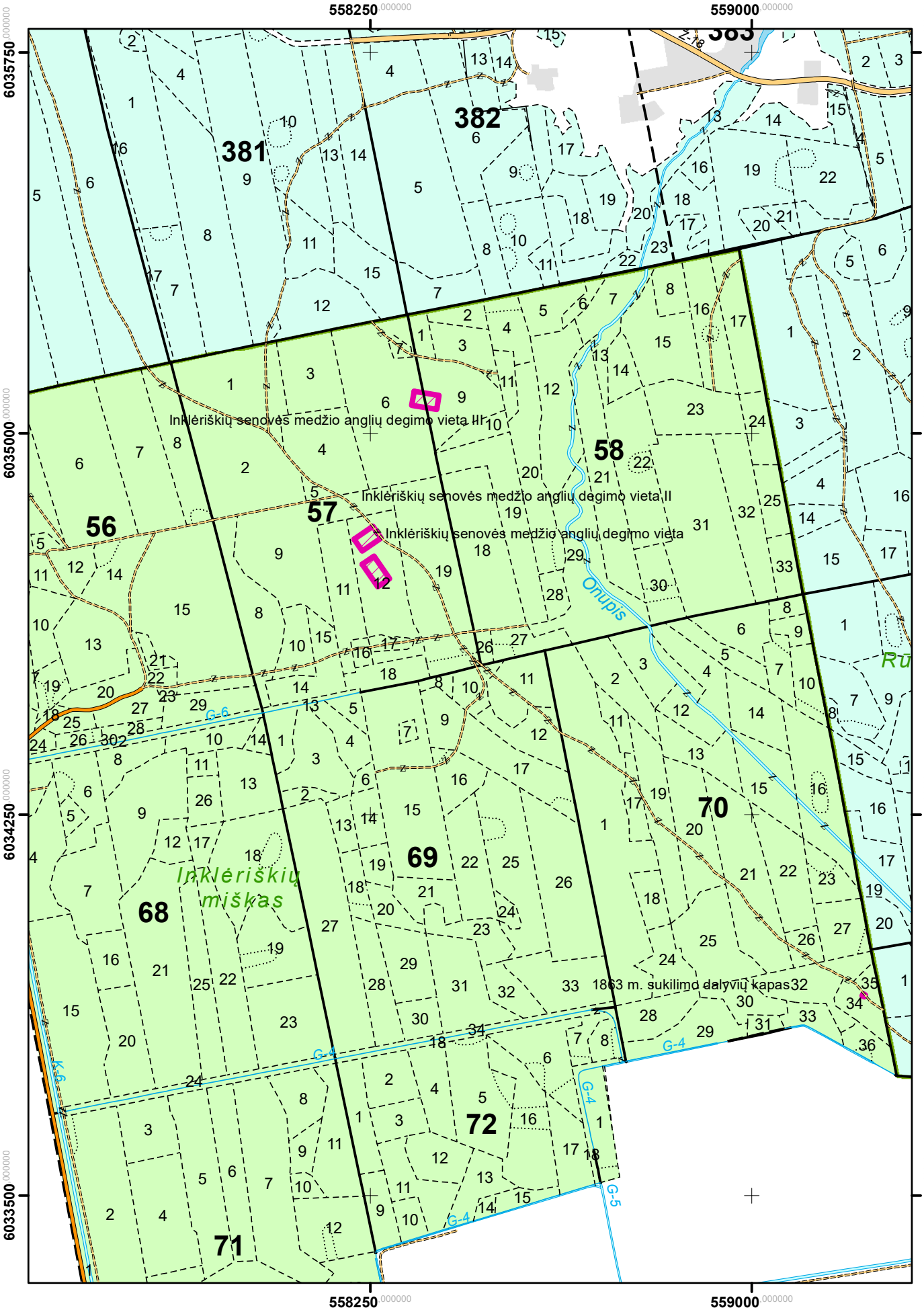
Valkininkų girininkija

M 1 : 10 000

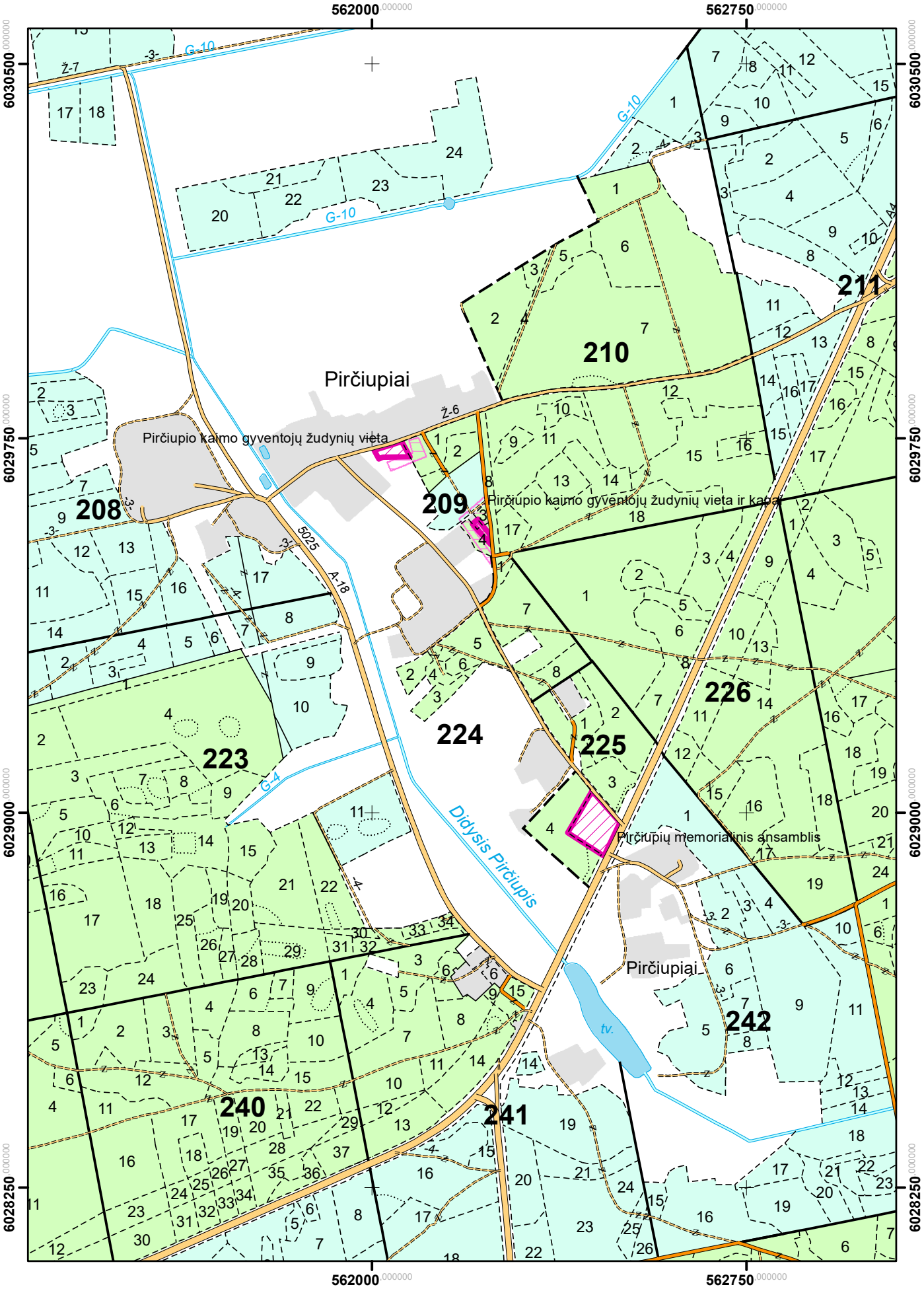
Pirčiupių girininkija

M 1 : 10 000

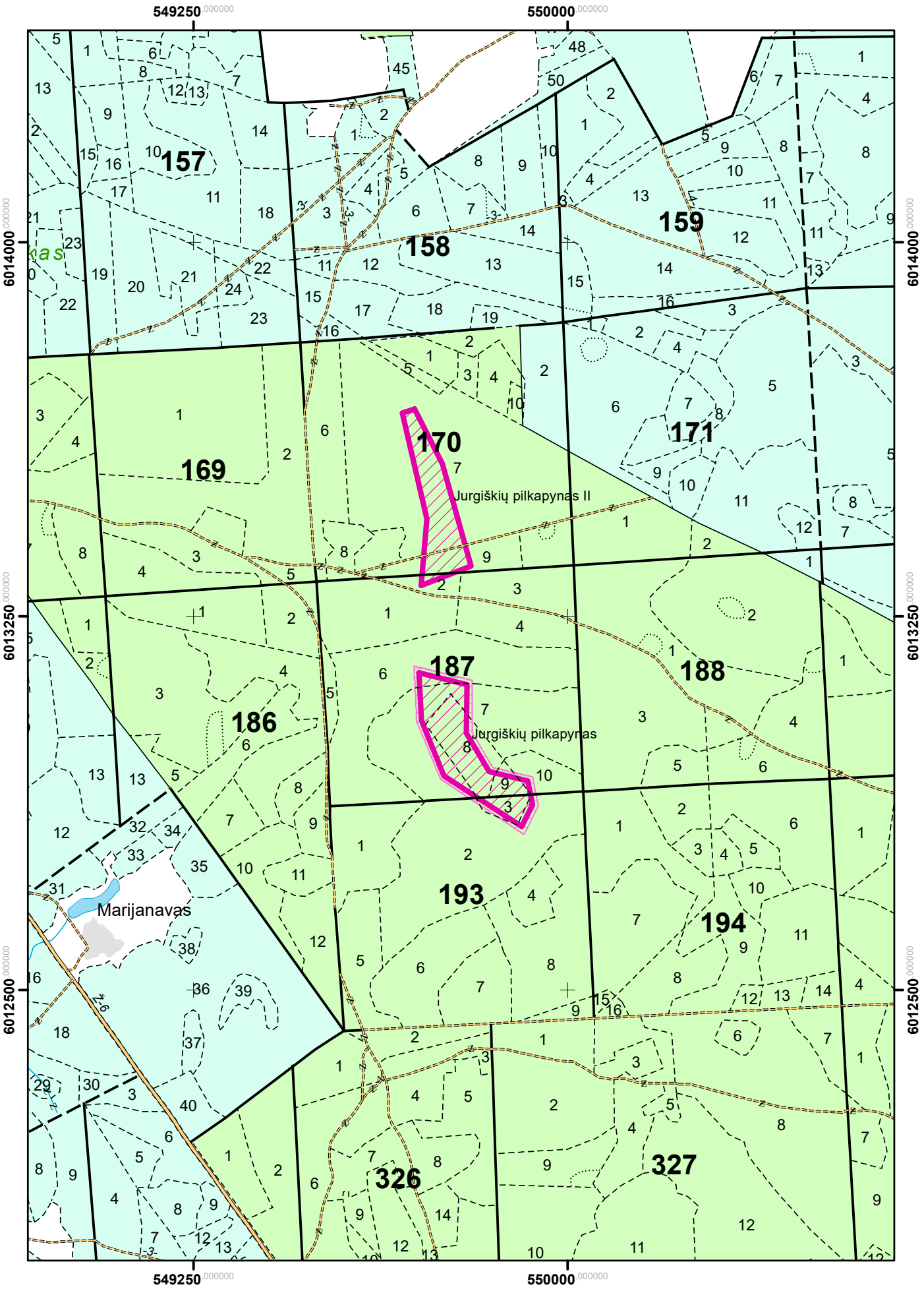
Pirčiupių girininkija

M 1 : 10 000

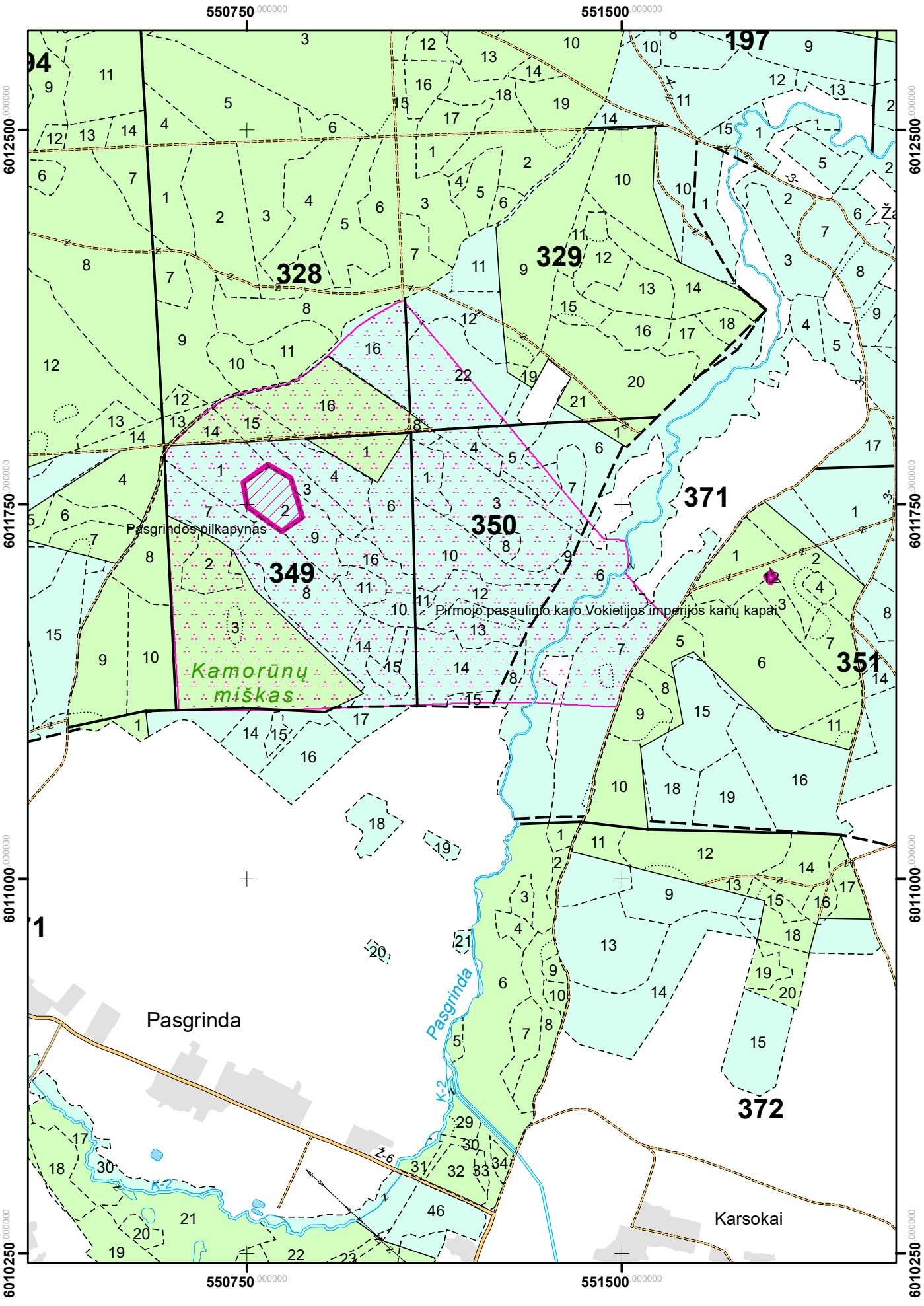
Matuizų girininkija

M 1 : 10 000

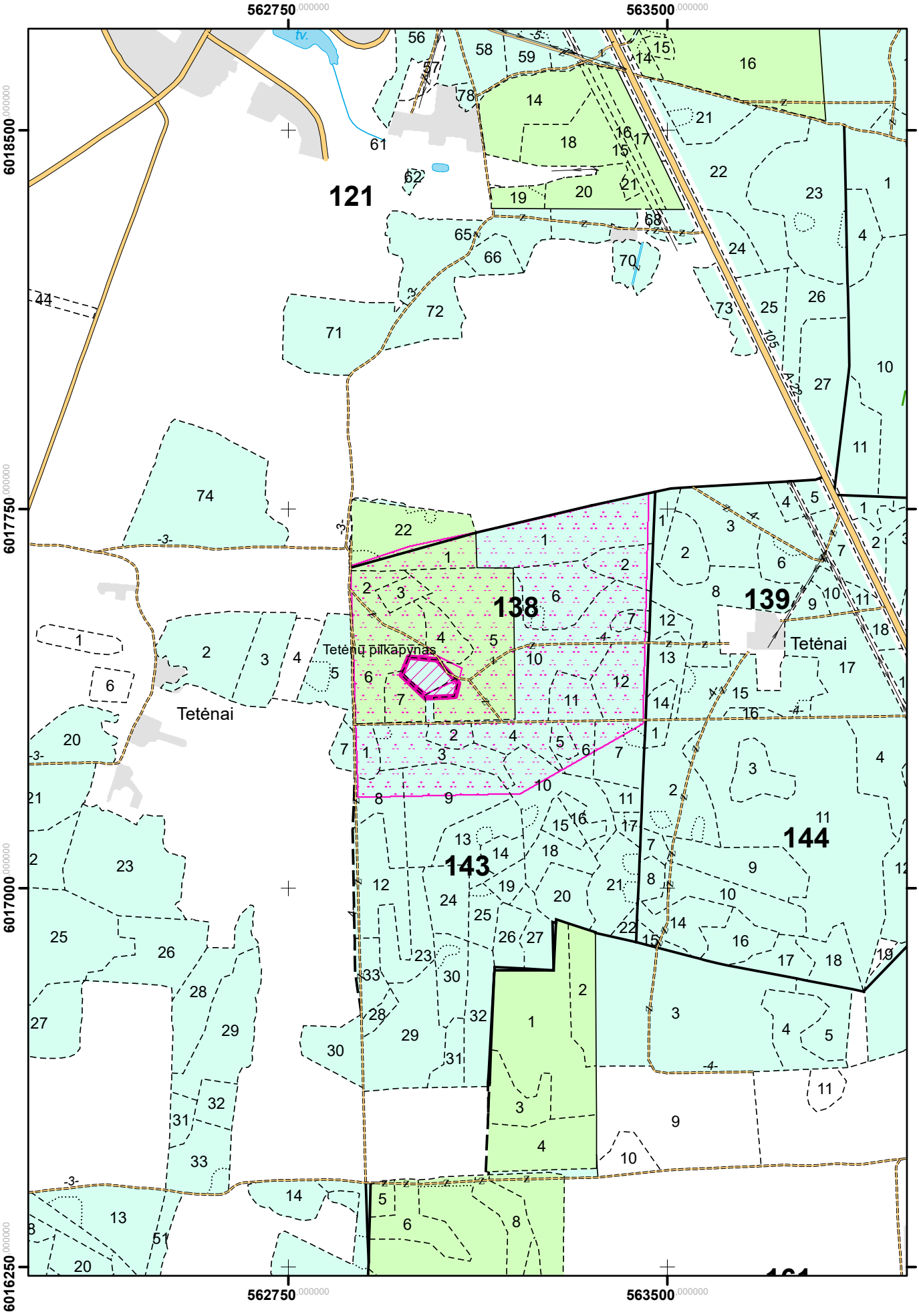
Matuizų girininkija

M 1 : 10 000

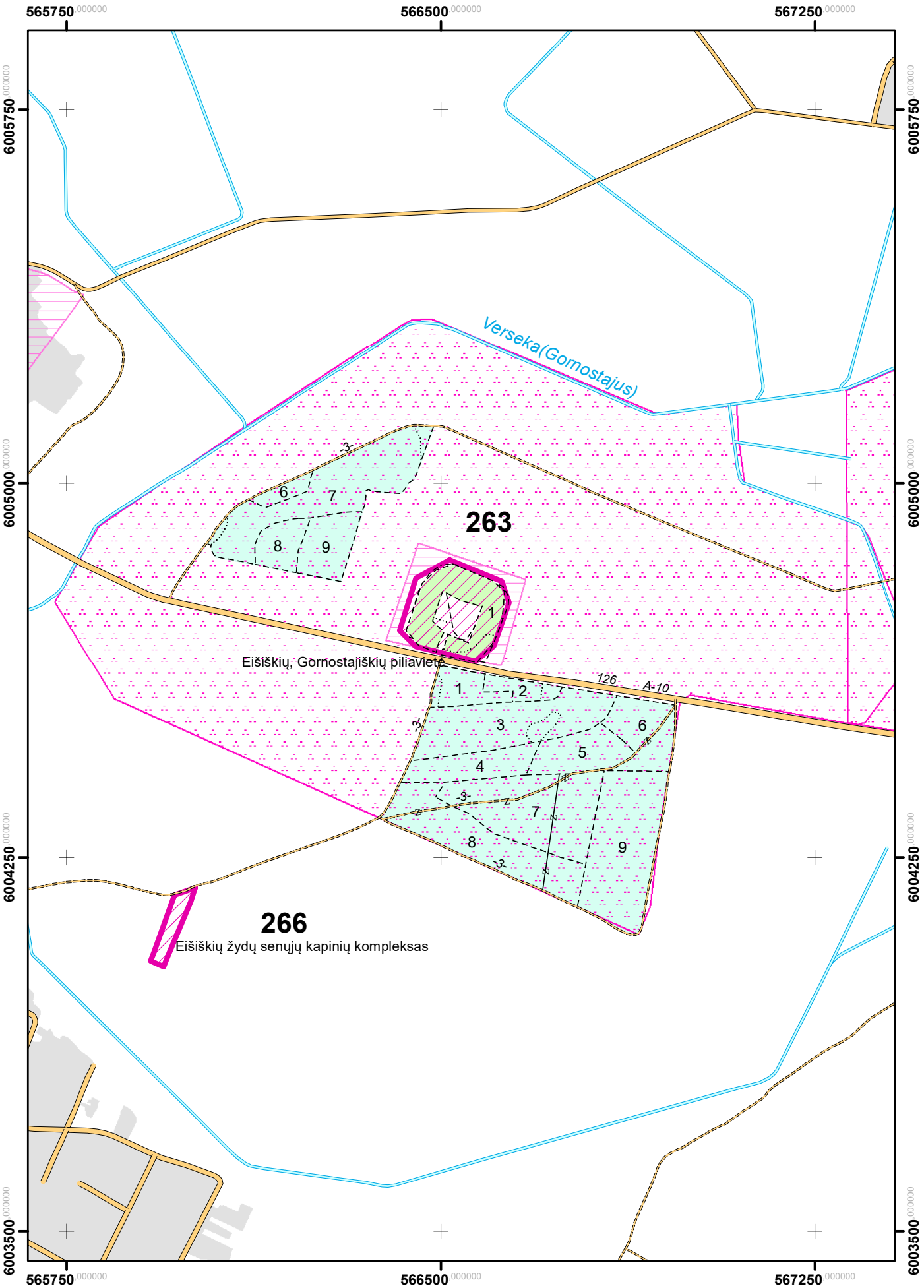
Žygmantiškių girininkija

M 1 : 10 000

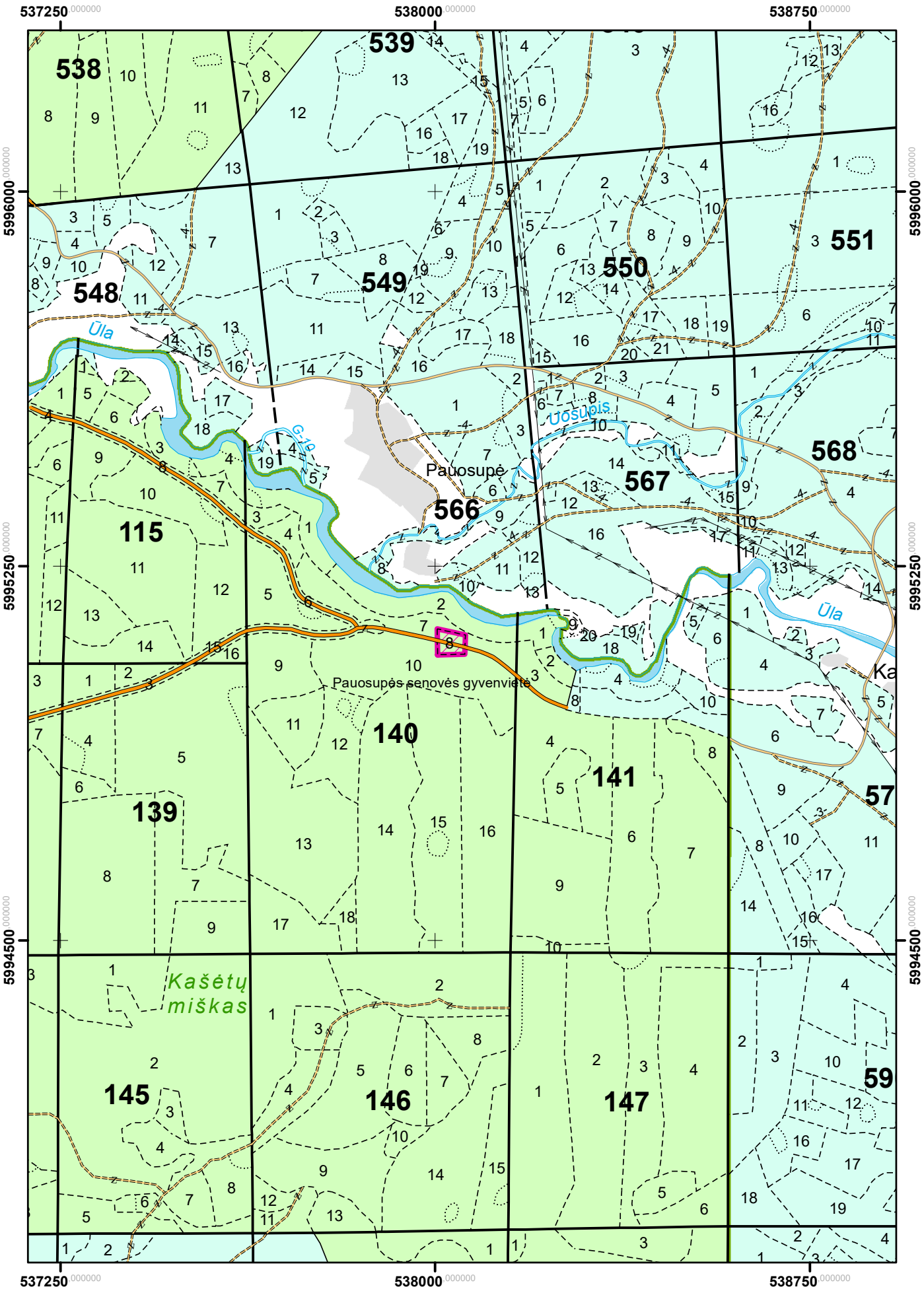
Žygmantiškių girininkija

M 1 : 10 000

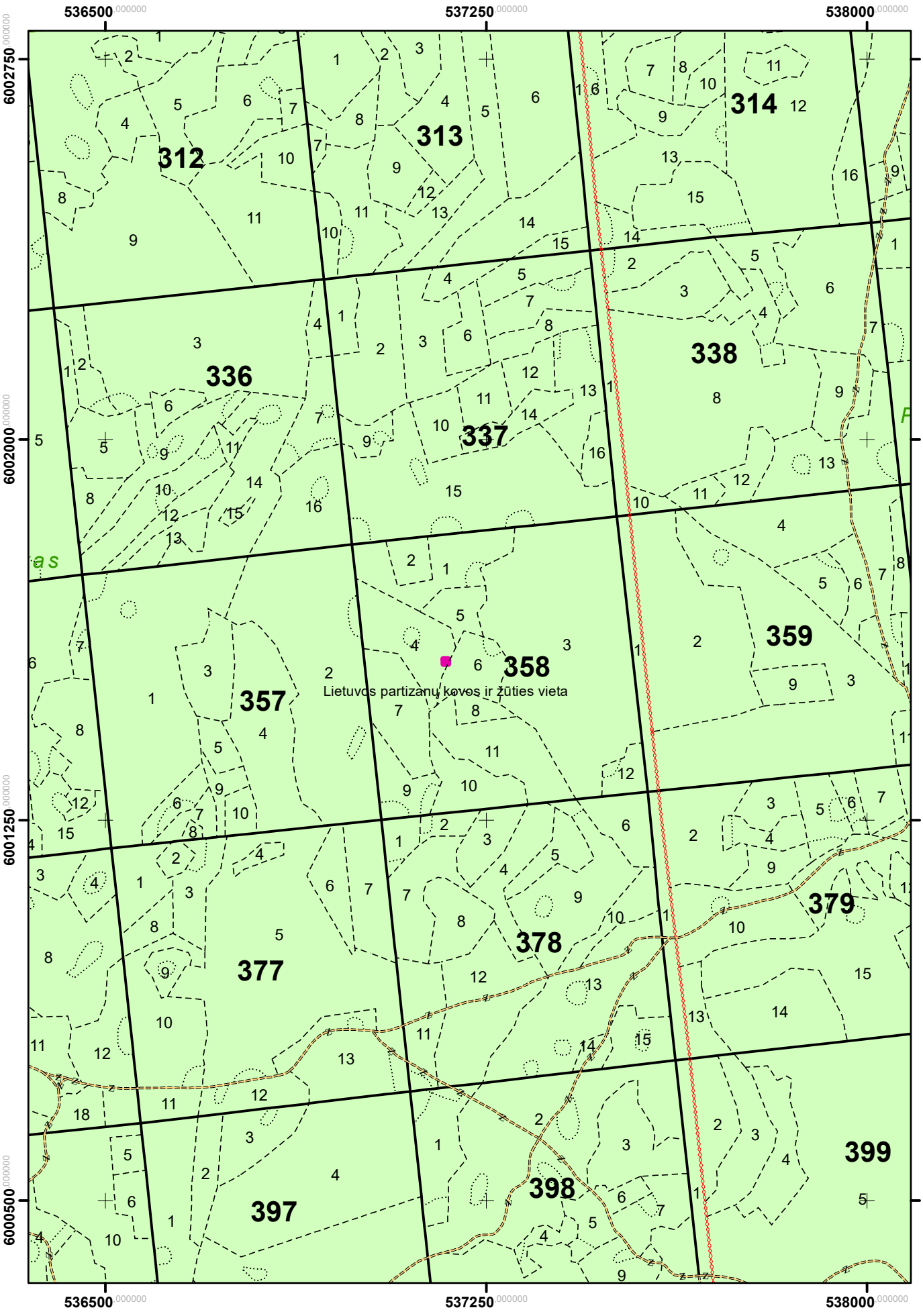
Marcinkonių girininkija

M 1 : 10 000

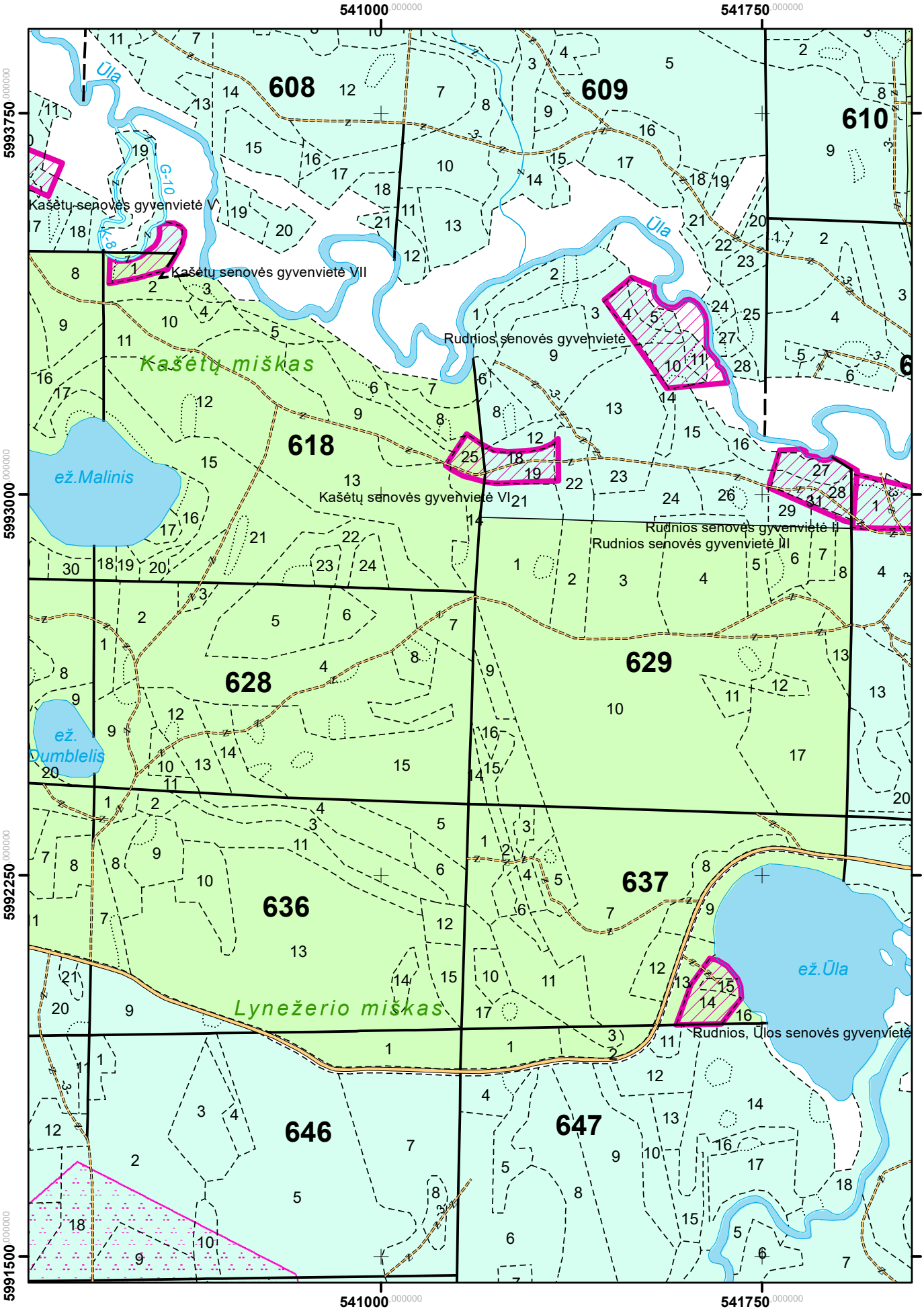
Perlojos girininkija

M 1 : 10 000

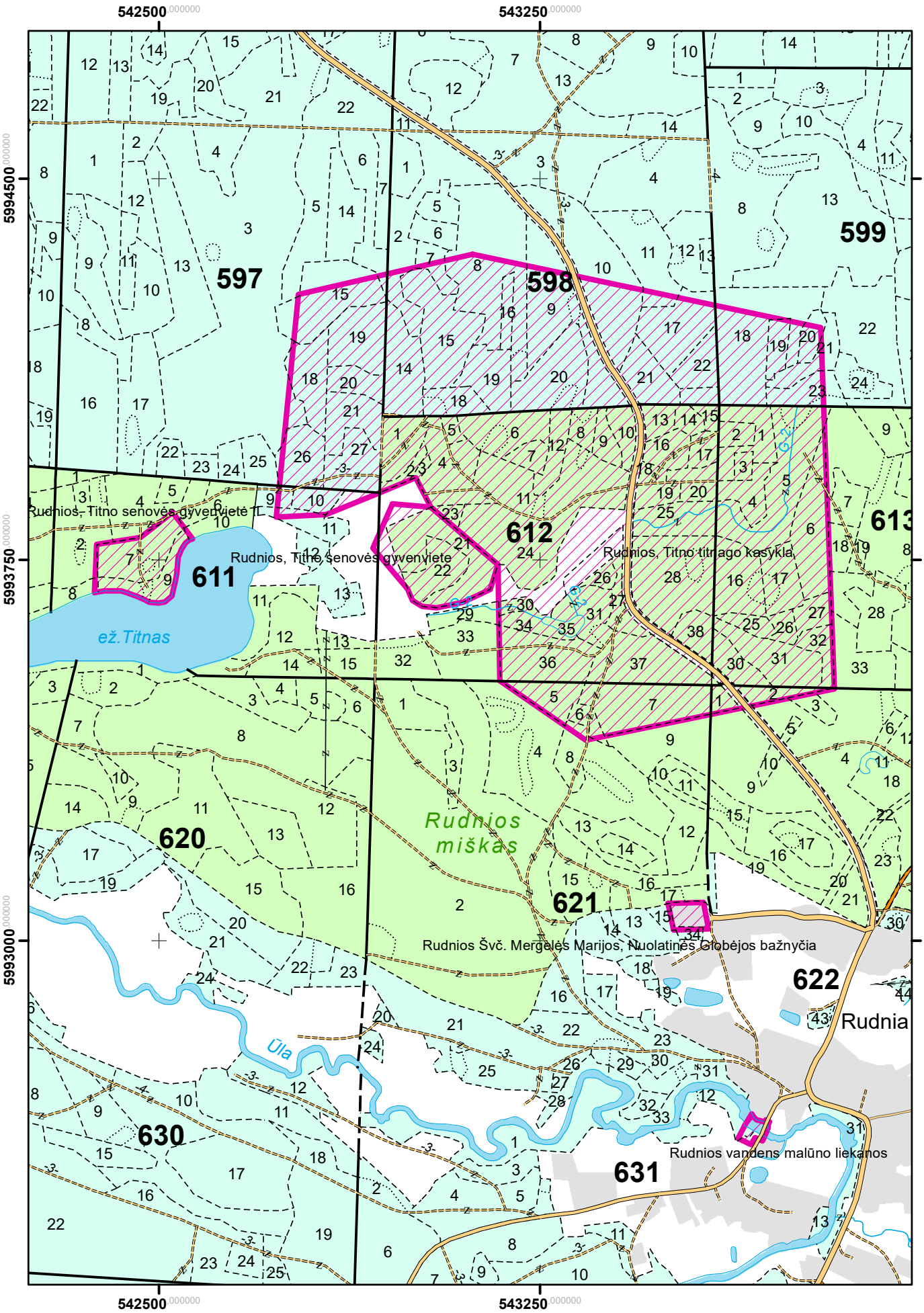
Perlojos girininkija

M 1 : 10 000

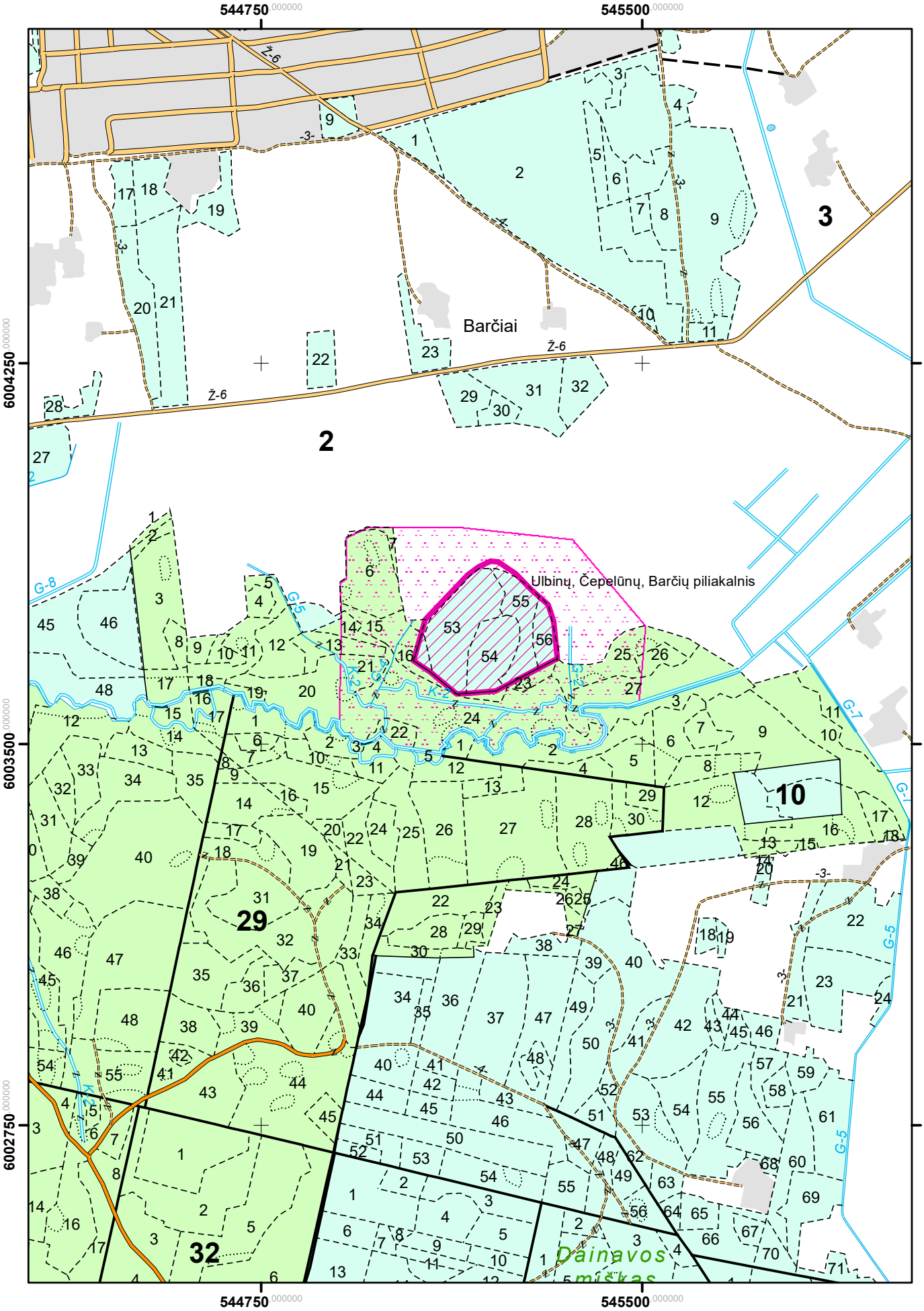
Perlojos girininkija

M 1 : 10 000

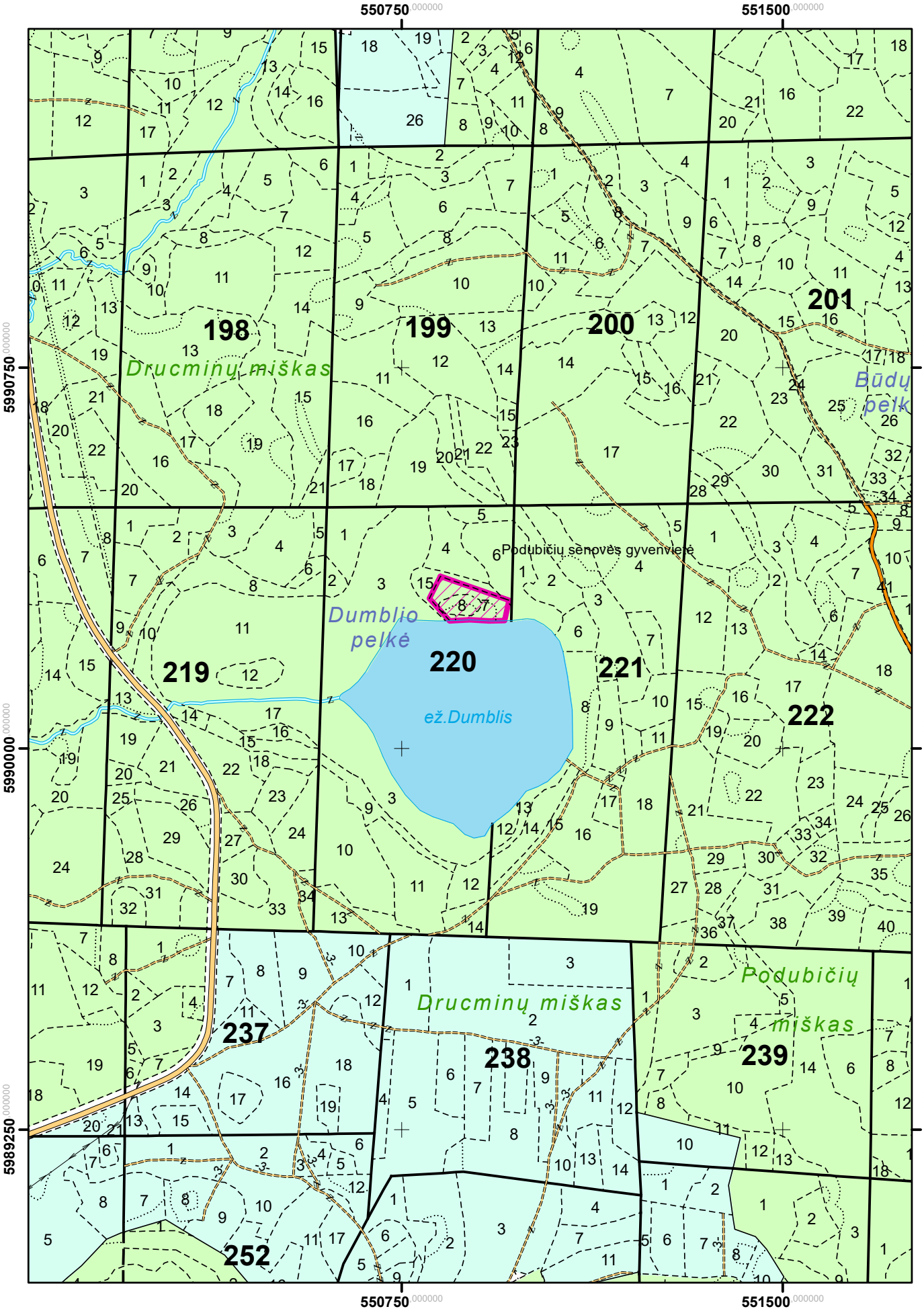
Kaniavos girininkija

M 1 : 10 000

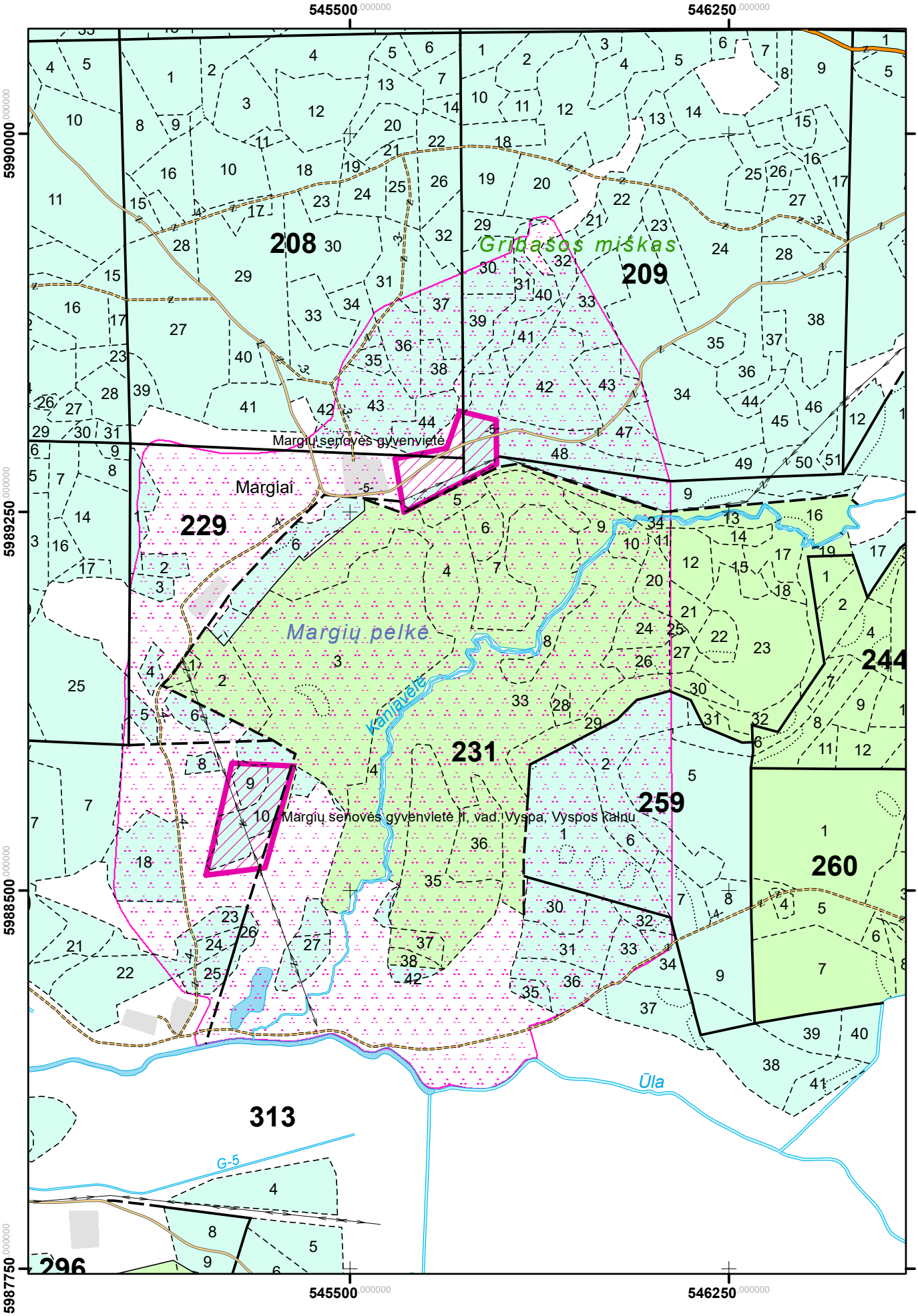
Kaniavos girininkija

M 1 : 10 000

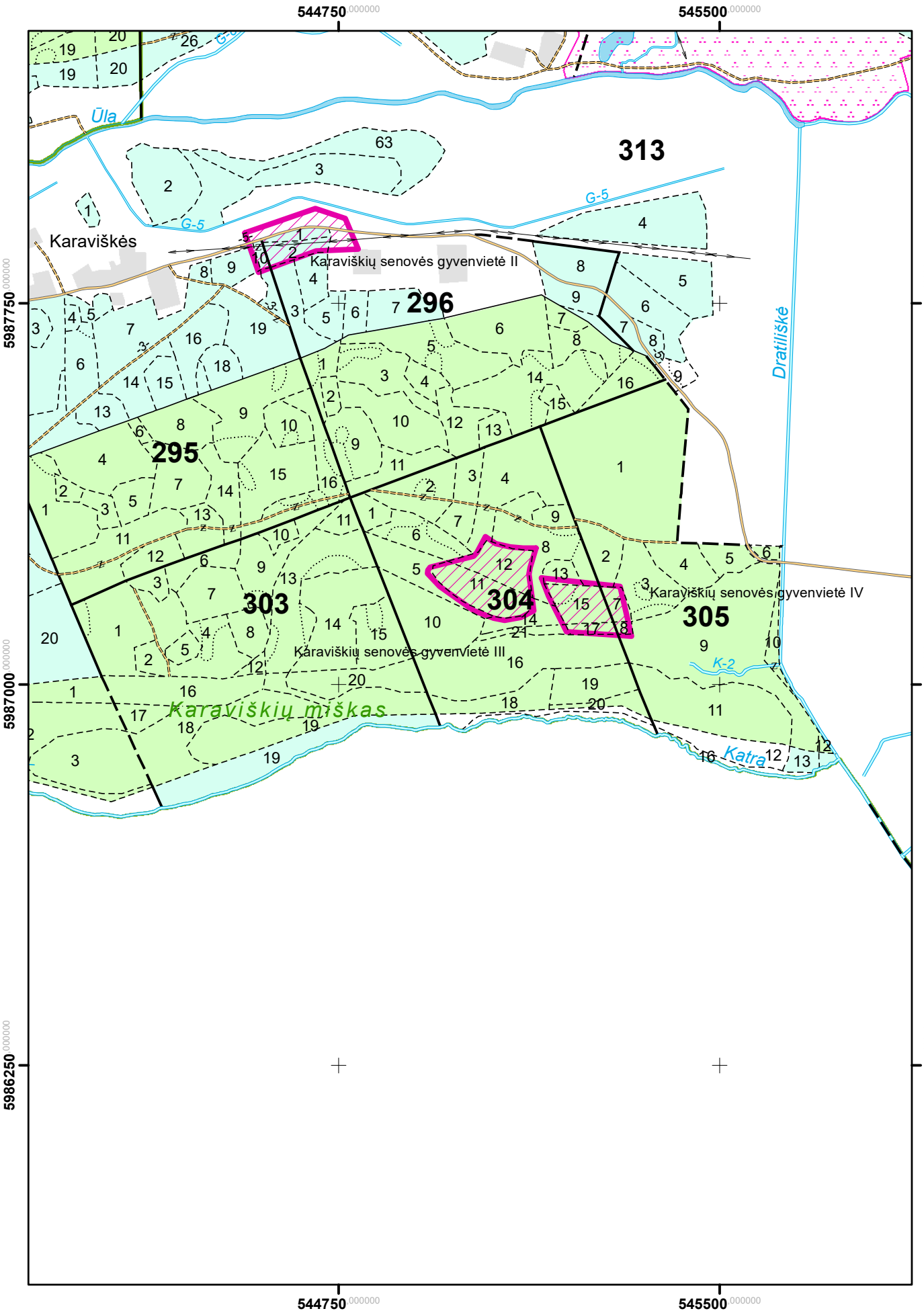
Kaniavos girininkija

M 1 : 10 000

Kaniavos girininkija

M 1 : 10 000

Kaniavos girininkija

M 1 : 10 000

